

БОРИВОЈЕ РАДИЋ КАО ПОЛИТИЧКИ МОДЕРАТОР

Коалиција против заједничког противника

КОМИСИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈЕ
НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ

Индексовци на испите
- уз присуство колеге

СТРАНА 9

СУДБИНА ЗГРАДЕ У БРАНКА
РАДИЧЕВИЋА 9

Од дома новинара
до дома бирократије

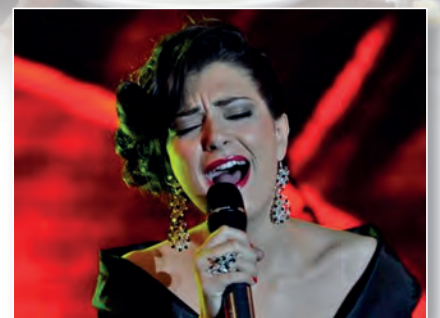
СТРАНА 7

ПОВОДОМ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ
РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈЕ КРАГУЈЕВАЦ

Ко ће младу без
мираза

СТРАНА 8

ДАНИЦА КРСТИЋ ОСВОЈИЛА
НОВИ ПАЗАР

Миљеница
публике

СТРАНА 16

SMALLVILLE
Kragujevac
Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
Занатско двориште - пешачка зона - Крагујевац

AUSPUH SERVIS
PRODAJA I UGRADNJA
ORIGINALNIH
IZDUVNIH SISTEMA
IMASAF
KeleceAuto
M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
Refill m
Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
SPECIJALNE PONUDE
JEDAN PLAĆA,
DVOJE PUTUJU!!!

КОЛИКО СРБИЈА СТВАРНО ПРОИЗВОДИ И ИЗВОЗИ

Дављеник се и за Фијат хвата

Нико иоле разуман неће ни помислити да оспорава значај и значење постојања и рада Фијата у Србији, али је време за престанак са „билдовањем“ српских привредних резултата бруто ефектима Фијатовог рада

Пише Милош Јовановић

КОЛИКО јуче, основни политичко-економски смртни грех „Заставе“ звао се моноструктурна привреда, што ће рећи да су Крагујевац и скоро петина ондашње државе зависили од „гилицања гвожђа“ у овом комплексу. Вишестранацје на овим просторима моноструктуру привреде користило је више година затим као „баба Рогу“ за плашење свих који би и помислили да нешто позитивно кажу о привреди Крагујевца од средине седме деценије прошлог века до прединфлационе ере.

И шта затим?

Па, ништа.

Или бар ништа ново. Јер, у једно предизборно повечерје, за „долину глади“, како су Крагујевац и овај део Шумадије прозвани по колапсу привреде (и не само привреде), као главни спасилац појавио се концепт „Фијат“, исти онај по којем је својевремено и „преликана“ фабрика аутомобила у Крагујевцу.

Концепт „Фијат“ остаје заробљен у тајности уговора овог аутомобилског гиганта и тадашње српске владе, али по ономе што се стварно може видети у пракси, једна успешна прича тече (може се рећи, на срећу тече) у корист страног партнера. Амбициозно замишљени модел возила, глобална промоција и агресивна продаја – све се то догађа мимо Крагујевца и Шумадије. Овде и даље, додуше, значајно малобројније радништво „гилица гвожђе“ (колико га у модерним колима уопште и има), држава се статистички дичи бројкама о физичком обиму производње, хвали се финансијским вредностима те производње, као и огромним постотима „Фијатовог“ извоза, а да се заборавља како то у ствари

инострани произвођач носи кући свој приход и своју зарату. Тек понекад стидљиво се појави понека јеретичка мисао о томе колико је уложено у све што је „уступљено“ „Фијату“, колико још и шта све мора да се о свом трошку ради и уради не би ли „Фијат“ био задовољен и задовољан, и тако даље, и тако даље.

Истину за вољу, „Фијат“ није нешто шта би требало зачикавати. Уосталом, то више није онај Ањелијев италијански „Фијат национале“, већ глобални гигант нарастао почетком трећег миленијума успешним пословним потезима менаџмента у време кризе аутомобилске производње у свету. Врхунац свега, преузимање „Крајслера“, једног од корифеја америчке аутомобилске индустрије, слатка је освета „Фијата“ за никад остварену амбицију да буде озбиљнији европски играч на USA тржишту. Као глобална фирма сада не само што је „домаћа“ на том тржишту, већ је Фијат обезбедио да америчка администрација потегне како би се „Крајслер“ искобељао из огромних дугова, а „Фијат“ толико ојача и нарасте да себи може да дозволи нешто што је до јуче било незамисливо: да седиште измести из Италије, чиме и званично престаје да буде (само) италијанска фирма.

Е, САД, ако се српски бруто друштвени производ, па затим и српски извоз „билдује“ „Фијатовим“ производним подацима, онда то гласи тако како свакодневно слушамо. Ако се ти подаци сведу на оно што остаје овде и од чега ова привреда и овај народ има конкретку корист, онда је то већ нека сасвим друга прича.

Сулудо је, наравно, у оваквој партији карата лицитирати против убедљиво најјачег играча. Дакле, нико иоле разуман неће ни помислити да оспорава зна-

Карикашура Горан Миленковић

чај и значење постојања и рада „Фијата“ у Србији, тим пре што ефекти тога нису само везани за „Фијатову“ фабрику и „Фијатову“ пратећу индустрију, већ – што је значајније – за промену пословне климе и за раст (колики-толики, али раст) интересовања страних партнера за ове просторе. Али, то никако не даје одговор на питање с почетка овог писанија: шта би са борбом против моноструктурне привреде? „Фијат“ ради. И шта још ради?

У време док се још није осушила боја на новим инсталацијама у бившој „Застави“ и „Фијат“ још није инсталирао траке за монтажу свог модела, штрајк због малих надница у „Фијатовој“ фабрици у Пољској, где се производи „Фијат 500“, „тата“ крагујевачког модела, ефикасно је угашен претњом да ће се израда новог фиће преселити у Крагујевац уз „фијат 500Л“.

Речити пример и повод да стрепњу шта ако се нешто слично, изазвано или „ничим изазвано“,

догоди и овде и ова индустрија, попут пчела, пређе на ново мидиште.

Штета је што пре разговора са „Фијатом“ српски преговарачи, укључујући и статисте из овдашње локалне самоуправе, нису отишли у радну посету Детроиту. Град-симбол производње аутомобила данас је (за америчке стандарде) аветињско место када те производње више нема. Сетимо се, и Крагујевац су својевремено звали српски Детроит.

Хоће ли јавно бити јавно

Задатак је дефинисан овако (цитат):

„Директори правних лица чији је оснивач град (Крагујевац) ће у року од тридесет дана од дана ступања на снагу ове одлуке, Градском већу доставити информацију о укупном броју запослених са списком свих запослених који садржи: стручну спрему, радно место запосленог и износ последње исплаћене нето зараде, укључујући и последњу исплаћену нето зарату директора; о броју службених аутомобила, као и укупним трошковима репрезентације, службених путовања у земљи и иностранству, службених мобилних телефона и картица, до дана подношења извештаја.

Цитат је једна од бројних одлука „о утврђивању мера и активности у циљу рационализације јавне потрошње са програмом консолидације правних субјеката чији је оснивач град“ (рогобатност у називу не може да се избегне због аутентичности) и тај документ је усвојен на седници Скупштине града 6. јуна ове године.

Захваљујући постојању календара може се закључити да је прошло више од два месеца и да је тридесетодневни рок који је дат директорима градских (јавних) предузећа и установа већ „дуплиран“. Нема сумње да су директори били „тачни“ и да су оснивачу доставили податке о броју и структури запослених, платама, возним парковима, осталим трошковима. Нема сумње ни да су нешто, не дај Боже, слагали.

Питање је, међутим, када ће ти подаци бити доступни јавности, односно медијима. На инсистирање новинара да добију „писмене задатке“ које су урадили, или потписали, директори, а они ни по ком основу не могу да се сврставају међу тајне списе (јер су предузећа јавна), из општинске администрације поручено је – нема приступа док не „прођу“ Градско веће.

Ко чека можда ће и дочекати.

SUNCЕ
034/330-870 suncemarinkovic.com

Jedinstveni energetski efikasni prozori u dekorima drveta po ceni belih PVC Fokus 9000 i Eco prozora.

Akcija traje do 30.9.2014.

Prvi put na domaćem tržištu

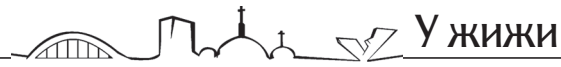
orah zlatni hrast mahagoni

ЖИТОПРОДУКТ
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

ПОВЕЋАНА ТРАЖЊА СРПСКОГ ВОЋА И ХРАНЕ ИЗ РУСИЈЕ

Колатерална корист

Извозници шљиве из Чумића и позната млекара „Куч компани“ потврђују нагло повећање поруцбина из Русије након што је ова земља увела контрасанкције западним земљама и забранила увоз прехранбених производа са тог подручја. Ову шансу наши прозвођачи не би смели да пропусте, слажу се стручњаци

Пише Милош Пантић

НА ВРЕМЕ ОСВОЈИЛИ РУСКЕ СТАНДАРДЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ХРАНЕ: „КУЧ КОМПАНИ“

Још је рано говорити о томе колико ће бити повећање извоза воћа и поврћа у Русију из Србије, али је извесно да ће га бити, изјавила је Евица Михаљевић, председница Асоцијације воћара и повртар „Плодови Србије“, додајући да је потражња воћа и поврћа из Србије тек незнатно повећана након што је та земља забранила увоз хране из ЕУ, САД и других земаља.

Русија је 7. августа увела једногодишњу забрану увоза воћа и поврћа, меса, рибе, млека и млечних производа из САД, ЕУ, Аустралије, Канаде и Норвешке, као контрасанкције на мере које су према њима увеле ове земље. Могућност

тражње шљиве из Русије. Ако је оцена на нивоу целе земље да је тражња незнатно увећана, за Чумић би прави опис био да је повећана „знатно“. Милија Секулић, некада познати крагујевачки привредник, а сада велики произвођач шљива у овом селу, каже да се у овом тренутку у њиховом атару и околини налази десет шлепера из Русије који траже да купе све количине шљиве које су на располагању.

– Ми имамо Удружење „Воће Чумић“ са 45 чланова, а то су воћарска приватна газдинства, и извозимо 100 посто сву шљиву и остало воће које произведемо, а највише у Русију. Након 7. августа и руских санкција запада осетила се промена на тај начин што је тра-

Секулић, сада већ искусан воћар, каже да су овоме погодовали неки догађаји на глобалном нивоу, као што су недавни јаки мразеви у Чилеу и Аргентини, великим светским извозницима воћа, што је оставило трајне последице на засаде. Истовремено се Калифорнија, као велики воћарски регион, све више оријентише на бадем, као најисплативији, па је српско воће и ван Русије све траженије. Сада се у мозаик уклопило и то да су Пољска и Молдавија, као највећи конкуретни Србима у Русији, увеле санкције тој земљи, па је и то створило већу тражњу за нашим воћем. Последица свега овога, и то позитивна, је што неки произвођачи у Чумићу и Шумадији почињу да размишљају о повећању засада и производње.

„Куч“ затрпан понудама

И Јездимир Куч, познати крагујевачки и српски прерађивач млека и власник фирме „Куч компани“ могао би да буде један од „коллатералних добитника“ затегнутих односа Русије и Запада. Он је још у мају 2011. године самостално кренуо у освајање руског тржишта, па је мало по мало од једног шлепера месечно дошао до извоза три шлепера на месечном нивоу, или 45 тона разних сирева и млечних намаза, које испоручује за две трговинске куће у Санкт Петербургу.

Још пре 7. августа и руских санкција на увоз хране са запада, Куч је ступио у преговоре са још неколико великих руских увозника, а са две фирме је већ склопио уговоре о новом извозу. Ових дана монтира нову опрему за производњу руског националног сира „творог“ у својим погонима у насељу Виногради и очекује долазак руских технолога који ће испратити почетак производње и постизање правог укуса.

– Са укључивањем још два руска купца за које почињемо производњу ми ћемо запослити 100 посто капацитета у овим погонима, што значи подизање дневне прераде млека са 65 на 110 тона, задовољно каже Куч.

Но, како се све ово уговарало пре руских санкција Западу занимало нас је шта се догађало после 7. августа. После тог датума, објашњава Куч, на његову адресу су из

свих делова Русије почеле да стижу понуде за откуп производа и дневно их има од по неколико десетина фирми.

Неке од ових понуда су такве врсте да би могле да донесу корак и квалитет више у пословању крагујевачке млекаре, јер се ради о предлозима за учешће руских партнера у финансирању производње, односно у повећање капацитета. То је нешто што би за ову компанију било идеално, каже Јездимир Куч.

Ове руске фирме су заинтересоване да уложе сопствени капитал у изградњу нових хала и линија и тако постану партнери, а не само купци робе. Јездимир Куч каже да могућности за ширење постоје,

СТАТИСТИКА

Скоро дуплиран извоз

По подацима Привредне коморе Србије за првих шест месеци ове године извоз пољопривредно прехранбених производа из Србије у Русију био је 118 милиона долара, што је 68 одсто више него у истом периоду прошле године, а до краја године очекује се извоз од око 300 милиона долара.

У прошлој години Русија је у Србију извезла прехранбених производа у вредности од 42 милиона долара, а из Србије увезла робу вредну 185 милиона долара и четврта је на листи највећих тржишта за извоз хране из Србије, после БиХ, Румуније и Црне Горе.

ше производње и прихода, у кратком – велики развој. Јездимир Куч каже да није случајно што руски купци обасипају понудама баш његову млеку, јер је већ пар година присутан на њиховом тржишту, усвојио је њихове стандарде за производњу хране, који су исто толико строги као и европски и способан је да испоручи уговорене количине. За њега су сазнали и преко Руске привредне коморе у Београду.

Домаћи стручњаци из области аграра се слажу да ову шансу српски произвођачи не би смели да пропусте, а када то кажу сигурно имају у виду да су руске санкције Западу за сада орочене на годину дана. Са друге стране, има и коментара да овај добитак у виду повећане тражње од Руса не треба ни преувеличавати, већ му прићи реално. Неки већ запажају појаву благе еуфорije као да ће повећан извоз за Русију решити све наше економске проблеме, као што је за време санкција УН према Србији 1992. године тадашњи лидер Милошевић прогласио да ће то бити изузетан подстицај за развој наше привреде.

„ Јездимир Куч: Са укључивањем још два руска купца дневна прерада млека расте нам са 65 на 110 тона дневно

већег извоза у Русију која се на тај начин изненада отворила домаћи произвођачи не би смели да пропусте, изјавила је Евица Михаљевић, подсећајући да Србија свека године извезе 50 до 80 посто укупне производње воћа.

Из Србије се у Русију највише извози свеже воће и то јабука, бресква, трешње, вишне, шљиве и кајсије. Прошле године Србија је у ту земљу извезла око 160.000 тона јабука у вредности од око 80 милиона евра.

Опсада Чумића

Воћари у Чумићу ових дана задовољно трљају руке након ненаданог поклона у виду повећане

жња много већа. Ово је довело до тога да купци из Русије дају бољу цену и не инсистирају толико на квалитету, као претходних година, па и купују и плаћају и оштећене плодове. Због тога ћемо финансијски боље проћи, задовољан је Секулић.

Он је са сином сувласник сушаре и хладњаче у Чумићу, које ових дана раде пуним капацитетом, а у пуном погону су и остале сушаре и хладњаче у селу. Тражња из Русије је толика да би воћари морали да дуплирају производњу да би је задовољили, односно да имају још толико засада колико их имају сада.

У ЧУМИЋУ И ОКОЛИНИ РУСИ КУПУЈУ СВЕ РАСПОЛОЖИВЕ КОЛИЧИНЕ ШЉИВА: МИЛИЈА СЕКУЛИЋ

али не на локацији у Виноградима, која је потпуно искоришћена, већ на плацу који имају у Индустриској зони у Илићеву. У преговорима до којих ускоро треба да дође крагујевачка млеку треба да се одлучи који би вид партнерства за њу био бољи. Постоје две опције, прва да Руси са својим улагањем добију део власништва у млеку, а други да им се улагање исплати кроз дугорочну испоруку робе.

За ово предузеће и Крагујевац то би значило више запослених, ви-

У слободном извозу у Русију из Србије крије се и опасност да неки западни произвођачи хране искористе нашу земљу као место за препакивање својих производа и покушају да их Русима продају као српске. На ову опасност наше фирме упозорио је министар трговине Расим Љајић, упозоравајући да тако нешто ни пошто не би смело да се догоди, јер би уместо извесне користи могли да добијемо само већу штету.

БОРИВОЈЕ РАДИЋ О ПРИБЛИЖАВАЊУ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ И ЗАЈЕДНО ЗА ШУМАДИЈУ

Коалиција против заједничког прот

Мотив да се ставим у улогу посредника у преговорима била је политичка реалност у граду. Напредњаци су били на путу да преузму власт, а обема је СНС очигледни противник. Таква политичка нелогичност могла је да буде осујећена једино стварањем нове коалиције

Пише Мирослав Јовановић

Када су пре десетак дана пред новинаре изашли функционери Демократске странке и Заједно за Шумадију да обелодане свој договор о новом партнерству у градској власти, запажено место међу њима имао је угледни политички ветеран Боривоје Радић. Стајао је иза пулта за којим су се смењивали говорници, али тако, чак и симболички, да се његова улога у приближавању две политичке опције могла разумети као посебна.

Да ли је искусни и тактични Радић би посредник, помириатељ, политички „проводација“ или, како би се рекло модерним жаргоном, модератор у дојуче наелектрисаним односима између крагујевачких демократа и странке коју води Верољуб Стевановић?

Не желим да се моја улога преувеличава. Ја сам само показао вољу и жељу да помогнем да дође до сарадње две политичке организације које су програмски веома блиске. Да се превазиђу ранији неспоразуми и поставе основе за нове односе, пре свега на добробит града, каже Радић на почетку разговора за „Крагујевачке“, спуштајући лопту на начин како то раде „стари политички вукови“.

У аброношким круговима планирана је и прича да је ово политички „камбек“ Боривоје Радића, међутим он и то негира.

Ја немам, нити желим активан политички ангажман ни у једној странци, с тим сам одавно завршио, а још мање ме занимају било

Ту сам само да помогнем, коме и колико треба, и то искључиво оним политичким актерима са којима делим вишегодишња лична политичка убеђења. То свакако јесу и Демократска странка и Заједно за Шумадију

какве функције, како страначке, тако и у структурама власти, категоријан је Радић.

■ (Не)прихватљив Ђиласов захтев

Да би се разумело и објаснило како је Боривоје Радић „стекао“ позицију за ово успешно посредовање, ипак се мора направити корак назад у новију политичку историју. Иако у Демократској странци није још од 2000. године (видети уоквирени текст), а био је међу њеним оснивачима и први и вишегодишњи председник Градског одбора у Крагујевцу, нису

почупани сви корени, нити прекинути сви контакти, посебно са нешто мало преосталих „изворних“ демократа. Међу њима је на првом месту Слободан Гавриловић (напредњаци су га прошле године најурили са места успешног директора Завода за издавање уџбеника), с којим је Радић у више него добрим односима старих партијских компањона, а који је и данас упечатљива личност у странци, више по угледа него по статусу.

Тачно је то, Слоба је својевремено на велике муке стављао и Ђинђића, јер ни за живу главу није одустајао од својих принципа и ставова, па је са Зораном умео да закрви тако да га овај вечерас избаци из странке, а већ сутра га врати, јер је његов демократски капацитет огроман. Моје пријатељство с Гавриловићем дуго траје, а кад је странка поражена на изборима 2012. године, много пута ме је звао говорећи: „Боро, видиш да пропадамо, странка се распада, није поштено да на то гледамо овако мирно“, прича Радић уз напомену да је и у најновијој „крагујевачкој причи“ Гавриловић, изнутра, имао своју улогу.

С друге стране, Боривоје Радић и Верољуб Стевановић одржавају

Ђилас је био врло конкретан и његова понуда за парламентарну квоту била је примамљива, међутим имао је један посебан услов: заједнички излазак на изборе, али без Млађана Динкића. Такву понуду Верко није прихватио

политичку блискост још од 1996. године, када су заједничким наступом на локалним изборима победили социјалисте, а затим у градској власти делили две најважније функције. Касније њих двојица нису баш увек били на истим „таласним дужинама“, али сачували су врло коректне односе, па је Радић с пуним дигнитетом сада могао да преузме преговарачку позицију и у име Заједно за Шумадију и у име демократа.

Јесте моја позиција таква, али пресудан мотив да се ставим у улогу посредника била је политичка реалност у граду. Напредњаци су били на путу да преузму власт, губитници би били и ДС и Заједно, а обема странкама СНС је очигледан противник. Десила би се очигледна нелогичност која је могла да буде осујећена једино отварањем преговора демократа и Заједно, што се и десило, објашњава Радић.

Интензивирање тих преговора десило се након најаве Радомира Николића да ће напредњаци тражити скупштинско заседање по хитном поступку за смену власти Верољуба Стевановића, међутим преговора ДС и Заједно било је и пре неколико месеци.

Пред ванредне парламентар-

не изборе у марту ове године, у Крагујевцу су дошли Драган Ђилас и Слободан Гавриловић да са представницима Заједно за Шумадију разговарају о заједничком наступу. Том састанку присуствовао сам и ја. Ђилас је био врло конкретан и његова понуда за парламентарну квоту била је примамљива, међутим имао је један посебан услов: заједнички излазак на изборе, али без Млађана Динкића. Такву понуду Верко није прихватио, прича Радић.

Да ли је по нашем мишљењу, погрешно, пошто УРС није прешао цензус и постао је ванпарламентарна странка?

Одговор не може да буде једнозначан. Гледано људски и са становишта политичке коректности, добро је што Стевановић није изневерио Динкића јер су били у истој политичкој причи, али ако би се узело гледиште чистог политичког прагматизма – грешка је свакако постојала, тим пре што се Динкић одмах после изборног пораза повукао, па је он издао све остале у УРС-у.

■ Лакше него што сам очекивао

Онда је дошла нова рунда преговора ДС и Заједно, али другим поводом и са новим актерима, јер је на чело Демократске странке уместо Ђиласа дошао Бојан Пајтић, а промењено је и низ других функционера у врху. Увелико се причало да су поодмакли разговори крагујевачких демократа и напредњака о прекомпоновању власти у граду.

Знам да су преговарали, али моја су сазнања да нису одмакли тако далеко колико се причало, мислим да коначан договор није био на помолу, оцењује Бора Радић.

Онда је све то прекинуто после једног састанка у Београду, средином јула.

Сусрет је био у седишту странке у Крунској. Верка, Сашу Миленића и мене примили су председник и потпредседник Извршног одбора Главног одбора странке Горан Ђирић и Радослав Милојичић Кена, а нешто касније стигао је и Пајтић. Састанку је присуствовао и Душан Обрадовић (председник Градског одбора ДС у Крагујевцу - прим. аут.), с њим је дошло још неколико Крагујевчана, али они нису учествовали у разговорима. Договор је био брз и ефикасан, а суштина је да се формира заједничка група која ће да помири раније сукобе и разлике и да усагласи ставове око будуће коалиције, поделе власти и слично. Већ сутрадан су се у Крагујевцу састали Саша Миленић, Душан Обрадовић и Кена, онда су

проширени преговарачки тимови и све је то ишло прилично глатко, објашњава Радић.

Причало се да је Пајтић наложио странци у Крагујевцу како мора да поступи, упркос опирању неких демократа у Крагујевцу. Шта знате о томе?

Потпуно је нетачно да је Пајтић издавао некакве налоге или наређења. Напротив, био је изричит да Градски одбор у Крагујевцу сам одлучи хоће ли у коалицију са Заједно. Због тако mekanог његовог става ја сам streпео за коначан исход, јер сам знао колико су били поремећени односи ове две опције у Крагујевцу.

Демократе у Крагујевцу ипак су „преломиле“ и одлучиле се за партнерство са странком Заједно за Шумадију.

Све је урађено и брже и лакше него што сам ја претпостављао. Признајем, на почетку сам био скептик и из много разлога имао сам доста резерви у добар исход преговора. Додуше, колико сам чуо, био је један дужи и бурнији састанак Градског одбора и одборника ДС у Скупштини града када се одлучивало о ставу према новој коалицији, али такве расправе су добре и оне су одликовале Демократску странку у време кад сам ја био у њој, каже Боривоје Радић.

Шта сте још могли да закључите из сусрета са Бојаном Пајтићем, улива ли вам поверење да ће бити успешнији лидер странке од својих претходника?

Пре свега, он је добар, стрпљив и тактичан саговорник. Ја сам га питао - ако напредњаци преузму

Потпуно је нетачно да је Пајтић издавао некакве налоге или наређења. Напротив, био је изричит да Градски одбор у Крагујевцу сам одлучи хоће ли у коалицију са Заједно

власт у Крагујевцу, хоће ли то бити пораз и за Демократску странку, без обзира што је она у овом граду до сада била опозициона? Он је потврдно климнуо главом, али је ипак рекао, поновићу то, одлуку доноси Градски одбор. Ја бих то пре оценио као његову „доброту“ него неодлучност, а нема дилеме да је он спреман да Демократску странку стави у центар окупљања опозиционог потенцијала у Србији, јер овако разједињена и подељена опозиција нема никакве шансе да угрози актуелну власт.

Споразум ДС и Заједно на свој начин је и изнуђен, с једне стране под претећом најавом напредњака о преузимању власти у граду, а с друге, лошом позицијом обеју странака после мартовских парламентарних избора. С обзиром на то, колико њихова сарадња може бити стабилна и трајна?

ПРЕГОВАРАЧИ ОБЕЛОДАЊУЈУ НОВИНАРИМА О ЧЕМУ СУ СЕ ДОГОВОРИЛИ

ИВНИКА

То је у политици увек тешко процењивати, али ја мислим да ће садашња скупштинска већина, дакле са Демократском странком, успети да се очува до наредних локалних избора који редовно падају 2016. године. Напредњаци ће свакако свим средствима настојати да ту већину угрозе, покушаваће да придобију друге, мање одборничке групе из садашње већине, али највећа опасност, не само за градску власт, већ и за читав град, може доћи од рестриктивне политике Владе Србије у области финансија. Мере такве врсте кажњавања Крагујевца већ се осећају и на дужи рок и са појачаним интензитетом оне стварно могу бити погубне.

Речено је да је крагујевачки споразум само први корак ка стварању новог опозиционог блока у Србији. Верујете ли да садашња опозиција има снаге за то?

Ако нема снаге, онда је боље да се сви разиђу и дигну руке од политике. Шалим се, нова сарадња је неминовност и тога су свесни функционери странака које сада нису у републичкој власти. Дакле, предстоји конкретнији и чвршћи договор Демократске странке и Заједно за Шумадију о некој врсти заједничког наступа на српској сцени, а о садржају и формама знаће се врло брзо. У тај корпус заинтересоване су да уђу још неке политичке организације, рецимо оне које су чиниле УРС, из Зајечара, Пирота, Лознице, неке војвођанске групације...

■ Пајтић чека Чедино разјашњење

Пре најновијег договора са демократима, челници Заједно за Шумадију имали су и разговор са Либерално демократском странком Чедомира Јовановића. Може ли и ова партија да постане део тог новог опозиционог укупњавања?

Познато је да су ЛДП и Заједно од раније у коалицији у Крагујевцу и то је добро. Добро је што су започели преговори и са Јовановићем, али да би се правио шири блок који помињете, у којем би били и либерали и демократе, стање је нешто компликованије. Услов за то је, наравно, да се нормализују односи између ДС-а и ЛДП-а, а они су претходних

ПОДСЕТНИК НА БУРНУ 2000. ГОДИНУ

Оснивач странке остао без партијске књижице

Боривоје Радић био је оснивач и први председник Градског одбора Демократске странке у Крагујевцу, и то у више мандата. Међутим, из те странке је и искључен 2000. године, баш у јеку најжешће кампање за обарање режима Слободана Милошевића. Пошто је то већ део историје, ваља подсетити како је овај човек од утемељивача партије постао страначки „отпадник“.

Хронологија дешавања почиње још 1996. године. Пред парламентарне и локалне изборе у јесен те године, направљен је широк политички покрет под називом „Заједно“.

Можда данас делује демагошки, али ово име дали су грађани, народ који је желео политичке промене. На бројним окупљањима и митинзима људи су нас питали зашто, коначно, не наступимо заједно, мислећи на цео тадашњи опозициони састав, чак су почели и да скандирају: Заједно, заједно и савез је створен, а назив није требало измишљати, сећа се Боривоје Радић.

Водеће странке у том покрету били су тада моћни Српски покрет обнове са Вуком Драшковићем на челу и Демократска странка коју је водио Зоран Ђинђић. Заједнички су наступали и на парламентарним и на локалним изборима. Исход је био да је опозиција победила у свим великим градовима, међутим десила се велика

изборна крађа, уследиле су чувене демонстрације широм Србије и, на крају, под огромним притиском јавности, усвајање посебног закона којим су признати изборни резултати.

Пред Нову годину 1997. конституисана је нова градска власт у Крагујевцу коју је чинио покрет „Заједно“, а главне функције подељене су тако што је за председника Скупштине изабран Верољуб Стевановић (СПО), а за председника Извршног одбора, главног органа извршне власти, Боривоје Радић (ДС). Ова коалиција је складно функционисала, међутим убрзо су у врху настали озбиљни сукоби, нарочито на релацији Вук Драшковић - Зоран Ђинђић. После кратког „вођења“ Београда, са места градоначелника смењен је Ђинђић, кадрови СПО-а преузели су функције у главном граду, у најкраћем „пукла је тиква“ између водећих партнера и ту повратка на старе добре (или боље) односе није могло бити.

Онда је уочи избора 2000. године почело ново окупљање опозиције, јер осим што је „изгубио“ све веће градове, Милошевић је и даље држао све конце у централној власти. Приступило се стварању ДОС-а - Демократске опозиције Србије.

Ђинђић тада није хтео ни да чује да поново прави савез са Вуком Драшковићем. Ту је био неумољив. Међутим, ми смо у Крагујевцу имали сасвим другачију ситуацију, не да није било сукоба, већ смо одлично сарађивали, и ја и Верко, и други функционери у градској управи. Зато смо, када је стваран ДОС, били у изузетно незахвалној ситуацији. Према захтевима из „центра“ требало је да се раздружимо, разиђемо, а ми смо инсистирали да тим који добро игра не треба мењати, објашњава Боривоје Радић.

БОРИВОЈЕ РАДИЋ И ДРАГОЉУБ МИЋУНОВИЋ СА АКТИВИСТИМА ИЗ КРЧМАРА ПОСЛЕ ФОРМИРАЊА ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНKE

година били доста захладнели, нарочито на персоналом нивоу и чини ми се да у Демократској странци има још доста резерви према Чеди Јовановићу и његовој политици.

Јовановић је највише „ратовао“ са Борисом Тадићем, па и са Ђиласом, али чини се да је Бојан Пајтић спреман на један кооперативни однос. Какав је ваш утицај о томе?

На разговорима у Крунској доклади смо се и те теме. Пајтић је

рекао да има контакте са представницима других странака из опозиције, али када је реч о Либерално демократској партији, каже да очекује, пре свега, одговор Чеди Јовановића о наступањима током кампање пред последње парламентарне изборе, а очигледно толерантно и снисходљиво односу према напредњацима, посебно према Александру Вучићу. „Јовановић нам дугује то разјашњење“, био је завршни коментар Бојана Пајтића.

Боривоје Радић је, по свему судећи, поново у политици. Тачније, он се из ње никада није ни повукао, једино што већ годинама нема ниједну партијску књижицу. Председник је и невладине организације Форум за регионализам, која такође има политичке боје, али он и на крају понавља свој одлучан став:

Ту сам само да помогнем, коме и колико треба, и то искључиво оним политичким актерима са којима делим вишегодишња

лична политичка убеђења. То свакако јесу и Демократска странка и Заједно за Шумадију и ако је моје ангажовање у посредовању око њиховог политичког приближавања и сарадње, прво у Крагујевцу, а онда и даље, у јавности примећено као успешно - онда сам задовољан. Моја мисија на томе се и завршава јер, као што напред рекох, не занима ме неки нови партијски активизам, а камоли функција било које врсте.

ДЕМОКРАТЕ КОЈЕ НИСУ ПРИШЛЕ ДОС-У СА ПАРТНЕРИМА СЕПТЕМБРА 2000. ГОДИНЕ

Одлука је морала да се донесе и десио се неминовни расцеп међу демократима у Крагујевцу. Једна група је стала уз Боривоја Радића, односно став да на локалне изборе иду у коалицији са дотадашњим партнерима (СПО и Верољуб Стевановић) под именом „Заједно за Крагујевац“, док су друге демократе биле за улазак у блок ДОС-а.

Ја тада месец дана ни сам спавао. Знао сам да ће бити лоши последица - шта год да урадим. Ако не приступим ДОС-у, опако ћу разјутити Ђинђића, ако се раздружио са Српским покретом обнове и Верком, растурићемо тим који је добро функционисао. Моја и одлука још једног

броја колега из Демократске била је да се опередимо за опцију „Заједно за Крагујевац“.

Убрзо је, међутим, из Београда стигла депеша да се распушта Градски одбор ДС у Крагујевцу, а чланови који нису приступили Демократској опозицији Србије - искључују из странке. Први на списку био је Боривоје Радић.

На таласу опште еуфорије, ДОС је добио локалне изборе у Крагујевцу, листа „Заједно за Крагујевац“ освојила је 27.000 гласова, али то није било довољно и Стевановић и Радић морали су да уступе места „досовцима“, Влатку Рајковићу и осталима.

Избори и служе да се добија или губи власт. То што наша опција 2000. у Крагујевцу није победила био је исход политичке борбе, али потоња досова власт у граду није се прославила. Теже ми је пало искључење из Демократске странке, мада сам то могао и да очекујем, јер Ђинђић је у ситуацијама у какву сам ја довео и себе и њега - био бескомпромисан, закључује Радић.

Свеједно што већ четрнаест година није у редовима „жутих“, Радић је, очигледно, душа остала тамо, пре свега у старој, доброј, изворној Демократској странци. На њен постђинђићевски период има сијасет критика, али то је као кад родитељ много шта замера својој несташној деци - а не може да их се одрекне.

Sloboda. Više vremena za porodicu, posao, obrazovanje i odmor znače bolji kvalitet života. Stambeni kompleks Smallville pruža mogućnost svojim stanarima da postanu stanari najmodernijeg mesta za život u Kragujevcu.

Smallville. Novi simbol Kragujevca. Pozicija pored Plaza tržnog centra i obilje otvorenih uslužnih i prodajnih biznisa u okviru kompleksa nudi stanarima Smallvilla nove mogućnosti.

U izgradnji su korišćeni najnoviji materijali, moderni fasadni sistemi, aluminijum I PVC za vrata I prozore, drvo i granit za podove u stanovima.

Početna cena kvadratnog metra iznosi 727 evra + PDV. Garažno mesto je gratis.

Na web sajtu www.smallville.rs nalaze se fotografije, kratak video i sve informacije o stanovima i lokalima. Prodaja 034 6352 641

КОМИСИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ УСЛОВЉАВА КРАГУЈЕВАЧКИ ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Индексовци на испите – уз присуство колеге

Комисија за акредитацију Правном факултету усмено наложила да професори који се налазе на оптужници „Индекса”, док не докажу да су невини, не могу да испитују студенте без присуства другог професора, а на првој наредној седници озваничиће шта све Правни факултет мора да испуни како би му акредитација била продужена

Пише Јаворка Станојевић

Историја крагујевачког Правног факултета неповратно је обележена афером „Индекс” која је 2007. године, видео снимцима и исказима сведока, обелоданила да се на овој високој школи продају испити и дипломе. Иако се 17. августа навршава седам година од подношења оптужнице против 87 окривљених којима Виши суд у Смедереву суди за укупно 159 кривичних дела, од којих су 114 за примање мита за уписивање оцена без полагања испита, пресуда која би Правном факултету омогућила да одстрани оне који су му укаљали углед још није на виду.

Колико кошта маратонски судски процес, који је по дужини успео да престигне и такозвано суђење века у коме се судило убицама Зорана Ђинђића, знаће се када пресуде буду изречене. Сад је познато да ће они који буду проглашени кривим платити свој део трошкова, а да ће ослобађајуће пресуде на леђа пореских обвезника, поред трошкова суђења, натоварити накнаде за душевне боли, урушене угледе и разне друге патње.

То што седам година од избијања афере и даље није утврђено да ли су тачни наводи оптужнице према којима су неки професори за уписивање оцена узимали од 500 до 1.000 евра, док су лажне дипломе наплаћивали између 12.000 и 16.000 евра, има и цену коју новац не може надокнадити. Јер, нема тих пара које могу опрати дипломе обојене сумњом да су непоштено стечене, нити новац може повратити углед факултета, који седам година представља црну мрљу на лицу крагујевачког, али и високог школства целе државе.

Резултат стања у коме због неефикасности судства, али, рекло би се, и вештине оних који студенте уче да, користећи правну науку, служе правди, је да већ шест генерација академика испите полагаје пред професорима који, због сумње да не оцењују само знање, седе на оптужничкој клупи.

■ **Под плаштом (сумњиве) невиности**

Користећи један од основних правних постулата по коме је свако невин док му се не докаже кривица на крагујевачком Прав-

ОВАКО ЈЕ ПОЧЕЛО ПРЕ СЕДАМ ГОДИНА: СА ПРВИХ СУЂЕЊА „ИНДЕКСОВЦИМА” ПРЕД ВИШИМ СУДОМ У СМЕДЕРЕВУ

ном факултету несметано држи наставу и оцењује студенте 12 професора којима се у Смедереву суди за примање мита и злоупотребу службеног положаја. То што трећину наставног особља чине они који се сумњиче да су примали новац од студената којима су зауврат уписивали прелазне оцене није једина „посебност” ове високе школе. Правни факултет „изузетан” је и по чињеници да га је током два мандата водио декан Предраг Стојановић оптужен за продају испита који се, правдајући се здравственим стањем, шест година није јавио пред судским већем, па га је у Смедереву „привео” тек судски налог издат на основу налаза лекарске комисије. Настављајући традицију игнорисања „Индекса” Савет Правног факултета је, након Стојановићеве оставке коју нису потакли морални, већ здравствени разлози, крајем априла, за вршиоца дужности декана, поново поставио човека са оптужнице из ове афере. На чело факултета, захваљујући одлуци највишег органа управљања у чијем саставу су се, међу деветоро чланова из редова запослених, нашли Емилија Станковић, Свето Пурић, Божин Влашковић и Миодраг Мишовић, сви оптужени у афери „Индекс” дошао је професор облигационог и црквеног права Ненад Ђурђевић кога ни чињеница да није могао доставити потврду да се против њега не води кривични поступак, није могла спречити да преузме кормило ове институције.

Заогрун плаштом претпоставке невиности у фотељу продекана за наставу засео је „индексовац” професор Срђан Ђорђевић, кога оптужница терети да је лично инспектору Спасићу продао два испита за 1.400 евра. Овај професор је у међувремену успео да, из звања доцента, напредује у звање ванредног професора.

Ни остали актери афере која као срамна сенка лебди над једним од некада најатрактивнијих факултета крагујевачког Универзитета се не могу пожалити, јер

многи, осим професорске плате, имају додатне функције које им обезбеђују добру зараду и чувају репутацију.

■ **Условљавање акредитације**

Избијање на видело скандала који су додатно пољуљали углед високог образовања скренуло је изгледа пажњу просветних власти које ових дана показују прве знаке препознавања чињенице да правни процес око афере „Индекс” предуко траје.

Први корак направила је, ових дана, Комисија за акредитацију која је Правном факултету усмено наложила да професори који се налазе на оптужници „Индекса”, док не докажу да су невини, не могу испитивати студенте без присуства другог професора који није обухваћен овом афером. Председник Ендре Пап каже за „Крагујевачке” да ће Комисија на првој наредној седници озваничити предложене мере које, осим ограничавања прва професора који се сумњиче за примање мита, садрже и друге препоруке које Правни факултет мора испунити како би му акредитација била продужена. Док се то не догоди професор Пап не жели да износи детаље, али истиче да је на факултету приметна воља да се сва упутства Комисије испуштују.

Уз поруку да није упутно коментарисати усмене препоруке декан Правног факултета Ненад Ђурђевић је избегао да објасни значај нових услова које ће факултет морати да испуни уколико жели да настави рад.

Пошто расположених за преиспитивање усмено наложених мера нема јавност и студенти ће морати да сачекају 29. август када би требало да се одржи седница Комисије за акредитацију после које би све предложене мере морале да се нађу на сајту ове институције.

На овој веб адреси неће се, међутим наћи одговор на питање које гласи – како су професори за које се сумња да су узимали новац, што је у неким случајевима

забележено и камером, до сада могли несметано да оцењују академце и ко може да гарантује да у последњих седам година ни једна оцена, или диплома нису купљене. Студенти који су вредно учили неће имати где да сазнају због чега послодавци првенствено дају дипломе које су дипломирали на другим универзитетима, нити ће ико моћи да им каже зашто они морају да плаћају цену неефикасности судства и непостојања воље да се ствари једном за свагда изведу на чистину.

Део одговора на питање ко је одговоран што крагујевачки Правни факултет тако дуго није успео да спере љагу са свог имена лежи у изјави бившег ректора Београдског универзитета и актуелног декана Електротехничког факултета Бранка Ковачевића који је агенцији Танјуг поверио да су се, у време када је Правни факултет био у процесу акредитације, у Комисији водиле велике свађе и да је око питања да ли факултет треба акредитовати са свим оптуженим људима, Комисија била подељена. Подсећајући да је чак постојао предлог да се Правни факултет у Крагујевцу укине и да се направи студијски програм при Универзитету у Крагујевцу, али је та мера одбијена као драстична, Ковачевић можда наговештава шта би могло да се деси уколико они који брину о будућности овог факултета не извуку главу из песка.

Уздајући се у наду да ће академска заједница наћи снаге да превазиђе правне, политичке, моралне и професионалне препреке и изађе из ситуације у којој су њени велики делови пали на испиту, јавност се нада да ће Комисија за акредитацију остати доследна, јер овако стање не служи на част ни граду, ни Универзитету, ни држави.

Одлука да не могу самостално испитивати студенте, на другој страни, могла би да подстакне оптужене професоре да пораде на убрзавању судског процеса. То би уједно била и прилика да они који тврде да су невини, то што пре и докажу.

СУДБИНА ЗГРАДЕ У БРА

Од дом

У јулу 1987. године у новоизграђеној згради у Лењиновој број 9, касније је она преименована у Улицу Бранка Радичевића, уселила се Новинска радиоинформативна и издавачка организација (НРИО) „Светлост”. То је тада била једина медијска кућа у граду и „производила” је истоимене новине с дугом традицијом, врло квалитетан радио програм, а у оквиру издавачке делатности редовно су излазила два угледна часописа („Корац” и „Дејче искре”), уз богату продукцију књига најразноврснијих садржаја. Радиле су сви под истим кровом и били јединствена установа.

Говорило се тада да је Крагујевац, коначно, добио „дом штампе” или „дом новинара”. Данас, после непуне три деценије, изгледа да од тог „дома” неће остати ништа. Тачније, остаће зидови, али са новим станарима - из слојева бројне градске бирократије. Новинари и информисања, највероватније, више неће ни бити.

Можда је пред свршеним чином бесмислено копати по прошлости једне „куће”, која је много више од архитектонске „јединице”, али ако то не може да промени ток ствари, нека бар буде подсетник на „године пуне мука” из којих ће новинарска струка у Крагујевцу изаћи као поражена и погажена.

■ **Срећа кратког даха**

На Видовдан 1985. године славио се јубилеј - пола века излажења „Светлости”. Окупили су се важни људи који су у претходних десет година „потписивали” ове новине, али и актуелни политичари из града и Републике. Међу њима је био и основач листа и његов први уредник 1935. Љубиша Манојловић. У слављеничкој атмосфери заподенуо се и разговор на тему да „нема смисла” да „Светлост” и њен, како се говорило, млади брат Радио Крагујевац и даље чаме у неусловној згради, бившем војном затвору, на крају касарне преко пута Великог парка. Ем је простор мемљив, ем је непримерен за информативне куће - на периферији града је.

Јесте „уз чашицу”, али тада је направљен чврст договор да се за НРИО „Светлост” прави нова зграда. Тек што је „прибрано” са стола, пријуголо се послу. Уз последне, најактуелније је био председник општине Предраг Галовић. Прво је избоксована локација, на којој је раније била Основна школа, Радоје Домановић”, потом је архитекти Душану Соковићу поверен пројекат и већ у пролеће 1986. године положен је камен темељац.

И тада је, међутим, било проблема са парам. Град није имао новца за инвестирање у зграду „Светлости”, а оно што је добијено продајом старог објекта у Шумарицама Историјском архиву Шумадије могло је да покрије тек трећину трошкова. Зато су запослени у „Светлости” одлучили да узму банкарски кредит, онолико колико су могли да залегну. Узели су га и сами отплаћивали више наредних година, највише на уштрб својих плата, али ни са тим кредитом зграда није могла да буде довршена за уселење.

Онда су активирани све могуће „гимнастике”. Новинари и уредници, директор Милутин Матић, па и сам Галовић, кренули су од врата до врата, од фирме до фирме, да мољакају за паре. На срећу, у том социјализму било је кудикамо више солидарности и разумевања него у данашњем капитализму, па су људи и предузећа притекли у помоћ. Рецимо, ондашња моћна „Романија” прихватила је да „за цабе” уради све занатске радове, „Водовод” и

НКА РАДИЧЕВИЋА 9

а новинара до дома бирократије

У граду који се хвали да је „колевка” српског новинарства данас се приводи крају „екстрадиција” новинара из здања које је било само њихово, јер је за њих и саграђено пре непуне три деценије, углавном њиховим парама и сто посто њиховим залагањем, уз искрену и људску помоћ некадашњег градоначелника Предрага Галовића

„Електрошумадија” дали су прикључке и урадили инсталације, „22. децембар” је приложио значајан новчани поклон. Било је и других, што би се данас рекло - донација и крајем јуна 1987. почела је селидба „Светлости” и Радио Крагујевца из Шумарица у центар града, у „дом новинара”.

Тада је, иначе, званични оснивач ових јавних гласила био Социјалистички савез радног народа Крагујевца, али убрзо је оснивачка права преузела ондашња Скупштина општине, што је протекло без икаквих трзавица, отпора или нечега сличног, а испоставиће се да је то био преломни моменат да градска управа данас мисли да полаже право на својину зграде у Бранка Радичевића 9.

Потом је долазило „ново доба”. На прагу је био вишестраначки систем, а земља Југославија била се распаду. Редакција „Светлости” тада усваја документ којим одређује независну позицију и истовремено води кампању за преузимање оснивачких права од Скупштине општине. Уз доста отпора друге стране, успева у томе и 1992. године НРИО „Светлост” дели се на три - крајње коректним договором унутар саме куће. Настаје друштвено предузеће „Светлост”, статусно и организационо сасвим самостално и независно од градске власти, сличан положај стиче и издавачка делатност под називом „Нова Светлост”, док Радио Крагујевац постаје јавно предузеће „под окриљем” Скупштине општине.

Сви остају у истој, новој згради у Бранка Радичевића, а деобним билансом прецизно се одређују припадајући простори од нешто више од хиљаду квадратних метара. И ова подела урађена је правично, стручно и без иједног sukoba.

Град ни 1986. године није имао новца за инвестирање у зграду „Светлости”, а оно што је добијено продајом старог објекта у Шумарицама могло је да покрије тек трећину трошкова. Зато је узет кредит који су отплаћивали запослени, а притекле су у помоћ и бројне фирме својим донацијама

Шта се затим догађа?

Почетком 1995. године запослени у „Светлости”, свесни да статус друштвеног предузећа има ограничени „рок трајања”, доносе одлуку да уђу у процес приватизације, по тадашњем закону. Намера им је била да моделом докапитализације, појединачним месечним уплатама дефинисаних новчаних рата, за неколико година постану власници и предузећа и пословног простора. Тако је све и кренуло, ишло неколико месеци, међутим процес је убрзо стопиран из неке наводно овлашћене Владине агенције, без ваљаног образложења, али са јасним мотивом: „Светлост” као доказани антирежимски лист од режима може да добија само - пацке. На хрпу жалби и молби одговора није било до пада режима 2000. године.

Потом је 2001. године нова „демократска” власт усталичила закон о приватизацији по коме су запослени могли само беспомоћно да чекају газде из редова новобогаташа или политичке олигархије. Да новинари постану власници (купци на аукцијама) својих предузећа био је пусти санак. Којим парама кад је у Србији новинарска професија на граници социјалних случајева.

У међувремену је (1996. године) настала и Телевизија Крагујевац као саставни део јавног предузећа РТК, али она никада није „становала” у згради у Бранка Радичевића, јер нису постојали грађевински и технички услови, једноставно, није пројектована за ТВ „машинерију”. Телевизија је од настанка до данас у закупљеном простору.

Током протекле деценије, када је кампањски - погуран од политике - исфорсиран талас свеопште приватизације, на списку за продају нашле

су се и све информативне куће које су имале статус друштвених и јавних предузећа. Власт је тада поставила мету да се с 2007. (потом померено на 2008.) овај процес комплетно оконча. У понуди су се нашли и „Светлост” и РТК, с тим што је прва реализована 2007. године, а друга ће, пре неколико дана је законом орочено, морати да се приватизује до јула следеће године.

■ Пословни простор „на добом”

Пре оглашавања аукција ишла је бла-бла-бла прича да ће се медији приватизовати по посебним правилима, као, моћи ће да их купе само људи из бранше, па је лансирана и кованица „квалификовани купац”, те биће ригорозне контроле да се очува делатност и радни статус запослених, те обавезно инвестирање... Све је то, међутим, била безочна лаж јер су информативне куће продаване као вреће кромпира на кванташу - ко понуди више, небитно ко купује, чиме се бави, одакле му паре, а такозвана „вредност друштвеног капитала” одрезивана је „на невиђено”, у канцеларијама Агенције за приватизацију.

Зграда у Бранка Радичевића 9 тада је постала посебно приваљива. Рачуница потенцијалних газда била је „к’о шећер”: купити „Светлост” и РТК и за мале паре доћи до хиљаду квадрата на екстра атрактивној локацији. На тај „лајм” залепила се конзорцијумска тројка (Гвозден, Влатко и Бубе) када је у пролеће 2007. пазарила „Светлост” на шест годишњих рата, очекујући да продаја и РТК - само што није, али та нада им се изјавила.

Шта се потом догодило углавном је познато. Новине „Светлост” одавно су угашене, док предузеће „Светлост” још фигурира само на папиру, у дуговима преко гуше и у чекању стечајног поступка. А шта се догодило са пословним простором „Светлости” у згради у Бранка Радичевића 9? Е, то је знатно мање познат део ове хронике, а најкраћи одговор је - скоро све је отишло „на добом”.

Укратко, прича иде овако. Пре него што је Агенција за приватизацију раскинула уговор са купцима „Светлости” (а то је учинила, као и у већини случајева, кад је све већ пропало), новине су штампане на вересију. Приватном штампару из Крагујевца две године није дат ни динар, на шта је он очигледно „пристајао” (свакако не из љубави према новинама), да би потом искористио своје хипотекарно право и на име дуга постао власник просторија у којима је некада била смештена редакција „Светлости”.

Испада да је у затирању „Светлости” и потоњој трансакцији пословног простора све било „регуларно”, јер овдашње правосудје није доказало ништа супротно, мада су тужбе плуштале као кише овог лета. Елем, нови власник дела зграде у Бранка Радичевића 9, приватни штампар, омалао је зидове и префарбао футере и - нашао киратије. Које? Један сектор из градске управе задужен за просвету и културу. За колику кирију - није познато. И ту је круг, бар за сада, затворен, али је дат више него уверљив одговор како се завршила једна медијска приватизација.

■ Општинари „на гледању куће”

Док је „Светлост” одлазила у историју, Радио Крагујевац је, мада још неприватизован, такође почео да тоне. Ваљда су креатори програмске политике закључили да апсолутни примат треба дати атрактивнијој телевизији, па је радио гуран у запећак. Посебно је кадровски осиромашен, без сопственог информативног програма, јер се ТВ вести реемитују на радију по „шеми” - тон има, слику нема, а само пре неколико година, поред првог програма постојао је још један, познат као „Друга боја”, веома слушан и медијски модеран.

Да ли се због свега Радио Крагујевцу појавио вишак простора или је направљено неко прегруписавање, тек, прошле године, у

просторије које је користио РТК уселио се цео Завод за заштиту споменика културе из „кућице” у Великом парку, која је споља лепа, али склона паду, што би рекли грађевинци. Није битно ко је то одлучио, битне су друге две ствари. Прва је да је Завод (коме је оснивач држава) као важна установа озбиљно деградиран јер је „угуран” у собе од приземља до другог спрата, овде-онде, где је било празно, а све је наравно нефункционално, а друга је да је „дом новинара” у Бранка Радичевића 9 додатно пренаменован.

Као што је већ речено, до 1. јула 2015. године и Радио телевизија Крагујевац биће приватизована јер је СНС-СПС власт ладно одбацила све иницијативе о регионалним јавним сервисима. Без ризика на грешку, велика је вероватноћа да ће и ова медијска кућа отићи „под лед”: телевизија је исцупила скупа „играчка” да би била привлачна за неког „приватника” који би сваког месеца из свог џепа вадио по који милион динара - да би слике биле покретне.

Ова црна слутња биће још и јача ако у приватизациону „масу” не уђе преостали део зграде у Бранка Радичевића 9 (видети текст на страни 8), јер се онда број могућих купаца рапидно смањује, пошто ће у понуди бити само прилично застарела опрема, фреквенције и - стотинак запослених.

Све ће се, уосталом, знати за мање од годину дана, можда и пре, међутим протеклих дана у згради у Бранка Радичевића 9 виђени су неки познати „општинари” који су, прича се, дошли „да гледају кућу”. Значи имају девојку за удају. Били су загонетни и нису желели да откривају коју су намерни да доведу. Говорка се да ће на два спрата бити удомљени порезници градске управе, а да ће историчари, етнолог и археолози из Завода опет морати да се „пакују”.

У свој овој ујдурми правници ће можда смислити образложење по коме зграда у Бранка Радичевића, односно њен „неприватизовани” део, припада градској управи и њеној бирократији, иако ствари стварно стоје тако да настајање овог здања и улога „општине” немају у баш никакве везе, осим искреног и људског залагања некадашњег градоначелника Предрага Галовића. Човек је, хвала Богу жив - питајте га.

А сви они који се хвале неспорним историјским чињеницама да је Крагујевац родно место српског новинарства, нека се сутра исто тако испрсе и саопште да су „личним ангажовањем” дали све од себе да нестане „дом новинара”.

П.С. Овај текст настао је, такође, у згради Бранка Радичевића 9, али на њеном тавану, где од маја 2009. обитије редакција Недељних новина „Крагујевачке”, када је у „комплету” одбегла од „силног добра” које је после приватизације снашло њихову „Светлост”. Таван, иначе, у пројекту зграде није био означен као користан пословни простор, али, свеједно, један од оних који су ономад „гледали кућу”, како га разумемо, „обећао” је да ће сви који имају и „н” од новинарства - летети напоље. Из „дома новинара”.

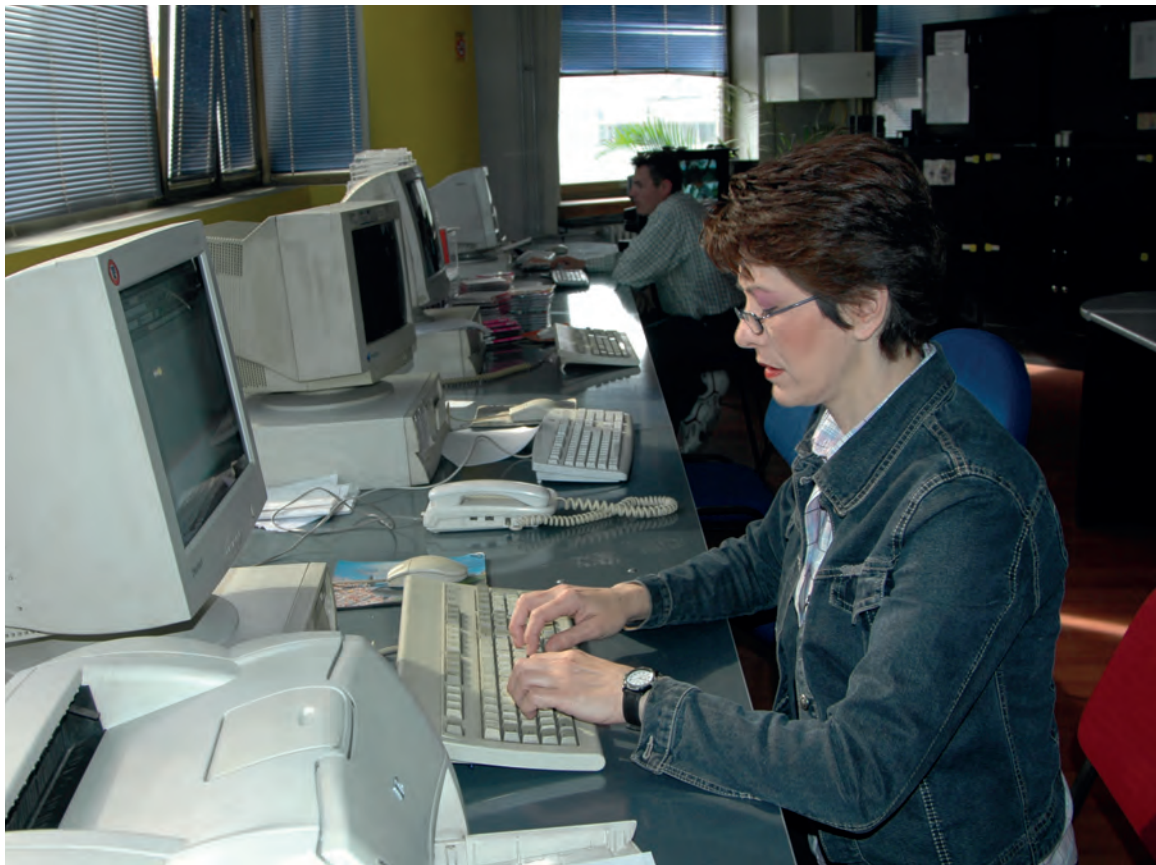
До пред крај осамдесетих година прошлог века оснивач НРИО „Светлост” био је тадашњи Социјалистички савез радног народа, а онда су оснивачка права пренета Скупштини општине, без трзавица и отпора, а испоставиће се да је то био преломни моменат да градска управа данас мисли да полаже право на својину зграде у Бранка Радичевића 9

Пише Јаворка Станојевић

ДИЛЕМЕ ПОВОДОМ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈЕ КРАГУЈЕВАЦ

Ко ће младу без мираза

Ако се на аукцијској продаји РТК понуди без дела зграде у Бранка Радичевића и објеката и земљишта где су смештени предајници, а таква варијанта је врло вероватна, тешко да ће бити заинтересованих за приватизацију медија чија је продукција скупа и који сада има стотинак запослених

ВРЕДНОСТ МИНИМАЛНО ЧИНИ ОПРЕМА, А МАКСИМАЛНО ПРОГРАМ, КОЈИ СЕ У ПРИВАТИЗАЦИЈАМА НЕ ВРЕДНУЈЕ

Једномесечни рок за доношење иницијативе за покретање приватизације медија које је основала држава, покрајина или локална самоуправа почео је да тече у среду, 13. августа. Након што све медијске куће које су се издржавале из буџета буду поднеле потребну документацију, Агенција за приватизацију ће у наредна три месеца донети одлуку о методу на који ће свака од њих бити приватизована.

Целокупан посао промене власништва мора бити завршен до 1. јула 2015. године. Медији који до овог рока не буду пронашли купца моћи ће да поделе бесплатне акције запосленима, а уколико они одбију да их прихвате, следи им гашење

Ово је редослед потеза прописаних недавно донетим Законом о јавном информисању и медијима којим је стављена тачка на настојања и иницијативе да локалне медијске куће које послују у регионалним центрима добију статус регионалних јавних сервиса и тиме избегну приватизацију. Иако су заговорници идеје о регионалним сервисима, позивајући се на лоша искуства досадашњих приватизација у медијској сфери, свој став бранили тезом да ће јавност у локалној средини остати без професионалне информације, а запослени без радних места, превагнули су аргументи присталица потпуне приватизације медијског сектора које сматрају да је одсуство државног власништва у медијима један од кључних елемената демократског друштва.

■ Ко је власник имовине

Међу медијским кућама које ће до наредног лета морати да нађу купца, или да покушају да опстану ослањајући се на сопствене снаге и буџетски новац намењен пројектима, нашла се и Радио телевизија Крагујевац која се већ дужи јавно легитимише као регионални јавни сервис Шумадије. Пред овом кућом, из које је потекла такозвана Крагујевачка иницијатива која се залагала да медији чији су оснивачи локалне самоуправе градова који представљају регионалне центре склопе у мрежу јавних сервиса, сада је посао сређивања папирологије како би се потенцијалном купцу омогућило да процени исплативост куповине.

Процењујући оно што ће се као понуда наћи на сајту Агенције за приватизацију изгледа да се купци неће отимати о медијску кућу која је оставила значајан траг у медијској и културној сфери, али и животима становника Шумадије.

Јер, оно што РТК данас има да понуди, мерено цифрама које изражавају вредност материјалних добара, није атрактивно за власнике капитала који из свог улагања желе да извуку профит.

Директорка Јованка Маровић каже да РТК данас формално није власник ни једне непокретности коју користи, јер су Законом о јавној својини из 2011. године јавна предузећа постала корисници имовине коју уз сагласност оснивача могу да укњиже на своје име. Највредније од онога што би,

ГАЗДЕ И НОВИНАРИ

Професионалци постају најамници

Тамо где је успела, приватизација медија је често доносила супротне ефекте. Значајан број нових власника медијских предузећа је купио (новцем непознатог порекла) због вредних некретности, у које су сместили свој основни бизнис, или их дају под хипотеку ради добијања кредита, док су рачуни медијских предузећа често блокирани. Не зна се колико је новинара остало без посла – неки су отпуштани, неки су одлазили сами због лоших услова рада. Плате им се нередовно исплаћују и смањују, крше им се радна права, терани су да раде послове које им забрањује Кодекс новинара, а власници запошљавају нове, нестручне људе.

Приватно власништво није се показало ни као добра брана од политичких утицаја на уређивачку политику. Њих неки власници користе као потпору да осигурају наклоност власти за своје главне пословне активности, па се извештавање прилагођава очекивањима власти, а било је и случајева драстичног мењања претходне уређивачке политике због политичке оријентације власника

Извор: билтен Независног удружења новинара Србије

ако локална самоуправа да зелено светло, требало да припадне овој медијској кући и са чим би она могла да изађе на тржиште је 615 квадрата пословног простора у Улици Бранка Радичевића. Поред тога РТК је корисник око 14 ари плаца и објеката за емисиону технику од 33 квадрата на Жежељу, али ова имовина, по одредби о мрежама Закона о јавној својини може бити проглашена за

јавно добро потребно за одржавање система телекомуникације. Будућем купцу, ако успе да озваничи компликовано власништво, ова кућа може понудити и нешто око 11 ари плаца и 170 квадрата пословне зграде код Завода за стрна жита, где је некада био радио предајник.

Пошто се Радио телевизија Крагујевац нашла међу јавним предузећима која нису испошто-

вала двогодишњи рок за укњижу који им је законодавац оставио, судбина имовине ове фирме зависиће од тога хоће ли захтев за упис непокретности на адресу оснивача стићи пре 6. октобра, када истиче једногодишњи период који је Влада накнадно одобрила.

Јованка Маровић каже да ће РТК на време предузети потребне кораке, али да је коначна одлука у рукама локалне самоуправе као оснивача. Оснивач, међутим, има своју рачуницу по којој није добро да се на продају понуди нешто што може остати градско власништво. На питање да ли ће дозволити да овом јавном предузећу буде укњижена имовина коју поседује, члан Градског већа за инвестиције и развој Небојша Васиљевић одговара да град не сме допустити да се догоди оно што се догодило продајом „Светлости“, када су купци јефтино дошли до вредних непокретности.

Ако ову изјаву схватимо као наговештај сценарија по коме РТК неће моћи да добије тапију на непокретности чији је корисник, онда ће ове фирме тешко пронаћи новог газду. Јер, непостојању непокретне имовине треба додати застарелу опрему и 96 запослених које треба збринути.

■ Неатрактивна понуда

Успешну приватизацију не очекује ни Јованка Маровић. Позивајући, пре свега, на лоша искуства приватизованих медија који су, како тврди, листом пропали, директорка РТК истиче да у постојећим условима нико не може да направи рачуницу по којој би му се куповина локалног медија исплатила.

– Радио телевизија Крагујевац је медиј који од оснивања ради као јавно предузеће и које није тржишно оријентисано, тако да се наша вредност не може мерити конкурентношћу у односу на комерцијалне емитере. Оно што ми, ако не будемо постали формални власници имовине, поред имена

и кадрова можемо понудити је фреквенција која важи до 2016. године, али која у контексту дигитализације од 2015. године нема велику вредност. Обавеза дигитализације већ следеће године пре потенцијалног купца ставља трошак од најмање пола милиона евра.

Онога ко би се одлучио да купи РТК такође очекује суочавање са непостојањем маркентишког тржишта које би могло да му обезбеди зараду, као и са жестоком конкуренцијом за све мање буџетских средства које ће локалне самоуправе моћи да одреде за пројекте за које ће конкурисати и велики комерцијални емитери са стране, каже наша саговорница.

Чак и када би се нашао неко спреман да их купи, Маровићка сматра да РТК, као регионална медијска кућа окренута квалитетном информисању грађана и задовољењу њихових културних потреба, не би могла да опстане, јер су такви примери и у свету реткост.

– Пракса је показала да је за рад регионалне медијске куће попут наше потребно милион евра годишње, па ако неко мисли да то може да заради на тржишту, нека слободно проба. Ми мислимо да то није могуће и зато не чинимо ништа како бисмо се припремили за приватизацију. Зато у приватизацију излазимо са оним што имамо, а то је бренд чија је највећа вредност програм који у постојећим економским, законским и политичким оквирима максимално професионално пра-

Јованка Маровић:

Пракса је показала да је за рад регионалне медијске куће попут наше потребно милион евра годишње, па ако неко мисли да то може да заради на тржишту, нека слободно проба

ве запослени ове куће, међу којима је велики број младих школованих новинара, каже директорка Радио телевизије Крагујевац.

Да ли ће млада која би пре удаје могла остати без мираза и коју они који је удају одбијају да шминкају моћи да се удоми, или ће оно што нико не буде хтео да плати бити подељено запосленима, и, на крају, хоће ли и они хтети да узму врућ кромпир који без финансијских покровитеља мало вреди, знаћемо до године у ово време.

Познаваоци прилика на српском медијском простору страхују да ће излазак државе из локалних медија угасити Радио телевизију какву су Крагујевчани познавали четири и по деценије, баш као што је приватизација са медијског неба избрисала „Светлост“. Они који нису имали привилегију да се издржавају новцем пореских обвезника се, пак, радују што ће у утакмици која се игра на терену суженог маркентишког тржишта постати равноправни играчи.

МЕДИЈИ КОЈИ СУ ДОБИЛИ НОВЕ ВЛАСНИКЕ

Мало преживелих

Иако не постоји сређена анализа ефеката приватизације, већина познатих последица је негативна. Према подацима Агенције за приватизацију, од 2003. до краја 2011. године приватизовано је 58 медија, сви аукцијом, осим једног (НИН). Готово половина (25) продаја није била успешна, чак и у случају раније квалитетних и развијених медија (Ибарске новости, РТВ Ваљево, Радио Сомбор, „Светлост“).

Медији чија је приватизација поништена враћени су у надлежност Агенције за приватизацију, али су у 40 посто случајева (10 од 25) већ толико економски исцрпљени да су завршили у стечају. Уговори о приватизацији су раскидани из четири разлога: неплаћања продајне цене, неодржавања континуитета

пословања, изостанка инвестирања и непоштовања социјалног програма.

Просечна цена продаје износила је од неколико десетина милиона динара до неколико десетина хиљада. Од 56 медија десет је продато за по 35 милиона динара или више, а четири су продата за мање од 85 хиљада динара (око или мање од хиљаду евра). Медијска предузећа су најчешће куповала физичка лица (52%) и групе физичких лица (29%), ретко правна лица (12%), а најмање страни купци (7%). Према подацима из 2009. године, када је приватизовано 48 медија, 56 посто купаца није имало искуства са медијским бизнисом, већ се бавило неком другом привредном делатношћу.

Извор: билтен Независног удружења новинара Србије

ЗАШТО КАСНИ ПОМОЋ ЗА ОБНОВУ ОШТЕЋЕНИХ КУЋА

Државна администрација тежа од поплава

Надлежни у локалној управи потврђују да је и Крагујевцу „с врха“ препоручено да грађанима не издаје више од 10 решења дневно за државну новчану помоћ, а у републичком правилнику нема ни речи о покућству. Као да кревети, ормани, електрични уређаји нису поплавлени

Градски тим Комисије за процену штете настале на стамбеним објектима као последица поплава и клизишта током маја 2014. године, за нешто више од недељу дана рада, издао је Крагујевчанима 50 решења за доделу државне новчане помоћи. Средства за обнову биће уплаћивана на текуће рачуне грађана, према категорији оштећења.

Прва категорија подразумева помоћ у износу 120.000 динара, друга 200.000, затим 250.000 за трећу, док је за четврту и пету категорију предвиђено 350.000, односно 600.000 динара.

Али, прилично се „прашине“ подигло ових дана око самих износа и категоризације штете, а држава и градови и општине Србије међусобно се оптужују за спорост администрације.

Изгледа да нико у овој ситуацији није задовољан, а сувишно је рећи да су најгоре прошли грађани чије су се куће и покућство нашли на удару поплавног таласа.

„Поплавлени“ су већ три месеца и свеједно им је ко је крив јер још нису добили ни динара.

Посебна је прича колико се са 1.000 или тек неколико хиљада евра може обновити кућа уколико је добро оштећена, а да проблем буде већи, о покућству нико и не говори. Као да кревети, ормани и електрични уређаји нису поплавлени.

Шта ће бити са домаћинствима која су имала штету од 50.000 до 100.000 динара, а у Крагујевцу је, како сазнајемо, највише таквих. Зашто су они изопштена са државне листе поплавлених - такође, нема одговора.

■ Међусобне оптужбе

Директор Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја Марко Благојевић, као оличење државе, оптужио је градове и општине што „централа“ дневно не добија већи број решења, која су основ за исплату помоћи. Између осталог, Благојевић је тврди:

- Ми смо спремни, пара има, процедура је на месту, систем је постављен на ноге, све што је потребно је да нам јединице локалне самоуправе доставе решења. Ми ћемо сутра кренути да плаћамо, али то неће бити ни близу онолики број исплата које сам ја очекивао да ће бити и ја ћу бити срећан уколико ми сутра урадимо исплату по стотинак решења, а очекивао сам и хиљаду, каже Благојевић.

Али, ни локалне самоуправе нису остале дужне. Реагујући на притужбе грађана на спорост у одобравању помоћи за пострададе у мајским поплавама и на изјаву првог човека Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја Марка Благојевића, Радослав Милојичић, председник Општине Смедеревска Паланка, упутио је отворено писмо које преносимо у целости.

- Моја је обавеза као председника општине, који представља 60.000 суграђана и 1.100 поплавлених домаћинстава, да реагујем

ГРАЂАНИМА ОТКУЦАНО 50 РЕШЕЊА ЗА ОШТЕЋЕЊА: ДРАГОШ РАДОВАНОВИЋ

на гнусну лаж директора Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја, који је оптужио локалне самоуправе да споро шаљу решења овој канцеларији. Тај исти господин Благојевић, који обавља своју функцију као дете од три године, послао је допис локалним самоуправама, у коме тражи да се Канцеларији за помоћ и обнову поплавлених подручја дневно не шаље више од 15 решења о утврђивању штете, јер очито немају способности да се суоче са проблемом.

Има још низ неправилности у раду Канцеларије, па је оправдан страх да ће својом неспособношћу оставити грађане без крова над главом, иако долази јесен. Суштина је да господин Благојевић, баш као и његов газда, господин Вучић, прикрива сопствену неспособност, пребацујући лопту и критикујући општине, закључује Милојичић.

Уз писмо је приложен и факсимил дописа у коме је наведено да „Канцеларија обавезује јединице локалне самоуправе да решења

доносе сукцесивно и да их на дневном нивоу не буде више од 15-20“.

■ Могло је ефикасније

Како је у Крагујевцу? Начелник Одељења за заштиту од елементарних и других непогода Драгош Радовановић потврђује да град Крагујевац сваког радног дана од девет до 17 сати издаје решења грађанима који су претрпели штету на стамбеним објектима.

За недељу дана откуцано је тек нешто више од 50, па је право питање да ли је могло ефикасније?

- Истина је да постоји препорука Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја, да се шаље не 15 - 20, већ ако не грешим, тек 10 решења дневно. Осим тога, да су критеријуми дати пре почетка рада комисија целокупан посао био ефикаснији.

Било је толико промена у ходу, а иначе, градска комисија ради према упутствима републичке Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја. Пошто није било благовремених упутстава, да их тако назовем, поткомисије су негде штету наводиле описно, а негде је назначен финансијски износ. Правни тим Комисије за процену штете које су настале на стамбеним објектима имао је много питања, преписка је ишла електронском поштом, а дешавало се да одговори изостају. Наравно да је проблем категоризација, јер помоћ је у распону од 120.000 до 600.000 динара, па је наше прво питање било шта ћемо са захтевима грађана где је штета процењена од 30.000 до 100.000 динара. Највише је било таквих решења, али није било одговора. Рећи ћу отворено, проблем је у правилнику на основу кога се врши категоризација оштећених објеката. То је преписани правил-

ник из 1987. године, али који се односи на земљотресе. Навешћу пример, у прву категорију, за 120.000 динара, кандидују се домаћинства којима је оштећен кровни покривач, димњак... тако пише... Зар је од поплаве оштећен цреп, димњак, а осим тога, нигде ни речи о покућству. Људима су поплавлене ствари, кревети, ормани, електрични уређаји, наводи Радовановић.

Право на државну помоћ имају само власници објеката који се стално и свакодневно користе за становање, те је градском тиму одобрено да обради свега 330 захтева грађана, иако их је, додаје Радовановић, било скоро 800. Међутим, велики број није испуњавао критеријум да се у оштећеним објектима свакодневно живи.

- Поступамо искључиво по упутству републичке Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја. Подносиоце захтева којима су оштећени стамбени објекти позивамо телефоном да, у одређено време, дођу у канцеларију Комисије за процену штете. Неопходно је да документацијом потврде да стално живе на назначеној адреси, а потом се ради решење о помоћи за санацију стамбених објеката. По службеној дужности тражили смо и добили податке из Службе за катастар, владичке листове, наводи Радовановић.

Свакако, грађани у управном поступку имају могућност да уложу жалбу уколико нису задовољни извршеном категоризацијом и висином помоћи. А, након истека рока за жалбу који траје осам дана, односно када решења постану извршна, новац ће бити уплаћен на текуће рачуне грађана.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ПОПЛАВА ОШТЕТИЛА 330 КУЋА У КРАГУЈЕВЦУ

ПОРОДИЦА ПЕТРОВИЋ НЕЗАДОВОЉНА КОМИСИЈОМ ЗА ПРОЦЕНУ ШТЕТЕ ОД ПОПЛАВА

Невидљиви за помоћ

Иако су у Улици Стојана Протића у заједничком дворишту поплавлена сва домаћинства, једино Петровићи нису на списку за исплату државне помоћи

Живимо на Пивари, у старом заједничком дворишту. То је вагонски стил градње, са пет домаћинстава. Сви смо претрпели штету од поплава, али нисмо сви на списку за државну помоћ, започиње причу Живадин Петровић, објашњавајући да домове комшинице, која је већ добила решење за исплату 120.000 динара, и његове породице дели само зид.

- Као и остали поднео сам захтев, долазила је градска комисија... Шта се после десило није ми јасно. Када ми је комшиница рекла да су је позвали за решење, позивали су и остале, све сем мене. Кренули смо заједно. Желео сам да на лицу места сазнам у че-

ЖИВАДИН ПЕТРОВИЋ ПОКАЗУЈЕ НИВО ВОДЕ ЗА ВРЕМЕ ПОПЛАВЕ

му је проблем. Са супругом живим на овој адреси, отац је купио кућу пре 19 година и остала ми је у наследству. Донео сам план парцеле, уговор о наследству... На списку ме нема.

Где нисам ишао, од врата до врата канцеларија градских функционера, од странке до странке. Одлазио сам и у Српску напредну странку, дали су ми адресу, рекли су ми да се жалим Канцеларији за обнову поплавлених подручја. И жалићу се, поручује Петровић.

Успели су да из поплавлене собе изнесу, наставља Петровић, тросед, двосед, фотељу,

тек понешто од намештаја. - Вода је била пола метра, и код мене и код комшија. Двориште је такво, као корито, иза наших кућа је велики нагиб. Вода се сјурала са Косовске улице, а ушла је и са Улице Стојана Протића. У другој соби је било неколико половних рачунара које поправљам, снала-

зим се, од тога сам живео. Сада сам дужан да надокнадим штету муштеријама.

Већ три месеца од поплаве радим у „Еко парку“ преко Центра за социјални рад, супруга и ја састављамо крај с крајем са 9.000 динара месечно, не крије породичне муке Петровић.

Незадовољни грађанин ће у управном поступку доказивати да је претрпео штету од поплава, одговара Драгош Радовановић, начелник Одељења за заштиту од елементарних и других непогода, одговарајући на питање да ли је до сада било сличних примера и жалби на рад Комисије за процену штете од поплава.

- За сада само можемо да нагађамо. Могуће је да је градска комисија направила пропуст, а могуће је и да оштећења у конкретном домаћинству не спадају у предвиђене категорије према републичком упутству. Можда је износ штете испод 120.000 ди-

У КУЋИ ЈЕ ВОДА НАНЕЛА ВЕЛИКУ ШТЕТУ

нара. У сваком случају, грађани ће на кружном шалтеру Скупштине града моћи да предају жалбе, а за недељу дана рада на издавању решења жалбе су стигле из пет домаћинстава, закључује Радовановић.

А. Ј.

ГОТОВА ПРВА КУЋА ЗА СТРАДАЛЕ ОД НЕВРЕМЕНА У ТОПОЛИ

Перовићи поново на сигурном

Након мајских киша, клизиште скоро срушило кућу Перовића у селу Војковци код Тополе, али је онда општина прискочила у помоћ. Ефикасно је обезбеђен плац, урађен пројекат и за који дан Перовићи се усељавају у нови дом

Након мајских поплава и клизишта којасу погодила Тополу и овај део Шумадије, Лука Перовић, ученик шестог разреда основне школе из села Војковци код Тополе, остао је без своје собе, али и читаве куће. За који дан, Лука и његова млађа сестра Драгана имаће поново своју собу, породица нову кућу. Одмах пошто су Перовићи пријавили шта им се десило, општина Топола урадила је посао за који их грађани плаћају - почела је изградњу куће за Перовиће, а ових дана они ће добити кључ од нове куће.

Домаћица куће, Лукина мама Мира, каже да су средином маја, колико-толико успели своју кућу на врх брда у Војковцима, да сачувају од воде. Од клизишта нису успели.

- Киша је лила од 15. маја и ми

НОВИ ДОМ ЗА ПОСТРАДАЛЕ: ПЕРОВИЋИ СА ПРЕДСЕДНИКОМ ОПШТИНЕ ИСПРЕД ТЕК ЗАВРШЕНЕ КУЋЕ

смо одмах ископали канале око куће. Дању смо цревима избацивали воду из канала, који би свакога јутра били препуни. Када је киша стала, неколико дана смо имали мира. Онда је ноћу почело језиво да крцка - зидови и подови, као да је кућа оживела. Утроба земље цепала се под нашим собама свакога дана, могли смо то да гледамо. Нека врата од соба више нису могла да се затворе, нека су се сама отварала. Подови су испуцали, из њих су почели да излазе бубе и мишеви. У распукле зидове може човек руку да гурне, а инсекти су у њих почели да се насељавају, каже Мира.

Њен супруг Никола (43) одмах је одјурео у општину да пријави катастрофу. Он каже да је породица неко време спавала под тремом, а домаћин је непрекидно мислио о томе шта ће са кућом када стегне мраз.

- У тој кући живе моја деца, син Лука (13) и ћерка Драгана (11), која има Даунов синдром и којој треба много бриге, она је наша мезимица. Са мном и супругом живи и

моја мајка Драгомирка. Спавамо сви заједно у једној соби, али још мало ће бити тако. Мој страх да нећу имати куда, отерао је председник општине, Драган Јовановић, коме сам захвалан што не ради по принципу "лако ћемо", каже Перовић.

Челници општине Топола решавање проблема оштећених кућа започели су недељу дана након поплава. Та решеност утицала је и на друге људе добре воље и фирме које су изашле у сусрет како би се Перовићима што пре саградила кућа. Најпре је обезбеђен плац. На око 200 метара од старе куће, Николи је рођак Славко Перовић поклонили 10 ари земље. Општина је уз помоћ стручњака добила доказе да је поменута површина безбедна за градњу и убрзо је постављен темељ.

Драган Јовановић, први човек Тополе, каже да се сада раде две овакве куће, а план је да буду урађене још две.

- Перовићи су нам приоритет јер имају ћеркицу која због свога стања мора да има ваљану негу и не сме да оскудева ни у чему. Куће ће општину коштати око 3,5 милиона динара појединачно. Све су исте по изгледу и квадратури, типске куће. Имају око 80 квадратних метара стамбеног простора. Унутра је пространа дневна соба са кухињом и трпезаријом, купатило и две спаваће собе. Ми ћемо такође опремити купатило и кухињу санитарнијима. Општина је обезбедила новац за грађевински материјал, донатор плац, а Перовићи радну снагу. То није био проблем, наши људи "скачу" када су у питању овакве ствари, каже Јовановић.

Он објашњава да је поносан и на дародавца плаца, јер Перовићи добијају нову кућу на око 200 метара од старе.

- Они у окућници старе куће имају тор са овцама, тамо им је све што су годинама стицали, па је било више него важно да нова кућа не буде далеко, каже Јовановић.

Мали Лука објашњава да му је жао што екипа "Крагујевачких" није могла да упозна његову сестру која је у посети учитељици.

Обилне кише половином маја нанеле су велику штету општини Топола. Само у Наталинцима поплавлено је око 30 домаћинстава. Већина мостова је поткопана, бујице су сељацима однеле и њиве поред река. Клизашта су после свега оштетили помоћне објекте, неким чак и куће. Укупна штета од мајских поплава на подручју општине Топола процењена је на око 220 милиона динара.

М. РАЦА

КЛИЗИШТЕ РАСПУКЛО СТАРУ КУЋУ ПЕРОВИЋА

НЕМА ПРЕПРЕКА КАД ТРЕБА ДА СЕ СТАНЕ НА „ЛУДИ КАМЕН“

Пречицом до олтарара

Двоје младих који су пошто-пото решили да прошлог викенда једно другоме у цркви кажу "да" нашли су се пред тешким избором: вода је тешко оштетила мост на Јасеници, па су им остале две опције, да крену мостом и ризикују своје и животе сватова или да се пут до цркве уместо километар „отегне“ чак на 50 километара. Младенци су изабрали трећу опцију.

Мост на Јасеници у Блазнави готов је да се сруши. Вода је у мајским поплавама поткопала стубове и однела читаве њиве крај обала. Средина моста тоне центиметар по центиметар и он више није прав, све више личи на лук. Два централна стуба који га носе, потонула су само до краја маја више од 160 центиметара, па наставила да тону сваки дан по бар још два. Зато је предузеће "Путеви Србије" издало писану наредбу да се мост затвори и за прелаз пешака.

Мост који тоне ипак није спречио Љубомира Јовановића (26) из Блазнаве да пред олтар одведе Милену Пантелић (24). У петак, пред свечани дан, младенци још нису знали како ће до цркве.

- Кад одем по младу и кренемо у

Тек после венчања открили решење

Упитани како ће најзад решити хоће ли путовати уздуж Шумадије до олтарара младенци загонетно одговарају: "Забрањено је преко моста". И враголасто се смешкају, обоје.

- Понављам вам, зашто бринете како ћу до манастира "Никоље", ево рећи ћу само да ћу моју Милену пред олтар сигурно да одведем, а доказе ћу да вам пошаљем, слике са венчања, каже Љубомир.

И баш тако, дан после свадбе Јовановићи су телефоном "Крагујевачким" пристали да најзад кажу како су стигли до олтарара. Учинили су то онако како нико није претпостављао. Изградиле су алтернативни пут! На пар метара од моста готовог да се сруши, поставили су у воду велике бетонске цеви, покрили их земљом и каменом, па су сватови туда прошли возилима. Двоје младих људи, односно њихови родитељи, комшије и пријатељи, направили су мост само за свадбу, само да би младенци рекли "да" на дан који су планирали и дуго ишчекивали.

манастир "Никоље" мораћемо и млада, и ја, а и сватови, да бирамо - преко моста на Јасеници или окол. Преко моста до манастира имамо око два километра, ако идемо окол, на Светињу, биће око 50 километара. Није ми до мене, ја сам се много потрудио да освојим овакву младу, са њом бих до манастира путовао и 10 пута дуже. Бринем само

да ми сватови не изгубе стрпљење, уз осмех прича младожења скривајући сасвим другачије решење.

Млада, Миленка, смешка се. Мало који младожења би одбио да дуго путује некуда са овом лепотицом.

- Мислим да ћемо одлуку оставити за дан свадбе, најпре да мој Љуба и ја прославимо момачко и девојачко вече, па ћемо видети куда до

ОВИМ МОСТОМ НЕ ПРЕЛАЗИ НИКО: ПОСТРАДАЛИ ПРЕЛАЗ ПРЕКО ЈАСЕНИЦЕ

цркве. Мислим да ћемо ипак преко моста, ауто по ауто, полако. Не знам још, каже млада смешећи се.

Пријатељи, родбина, и помоћници у дворишту Јовановића у Блазнави, наздрављају уз "љуту". Не плаше се ничега, смеју се љубопитљивим новинарима. У дворишту разпет бели шатор, под сводовима висе украсни шарени карнери. Клупе тапациране. Око шатора ископани канали, за не дај боже кишу, која у Тополи данима не стаје. Иза шатора непрегледни редови ражњева. Печење почиње да добија златну боју. Спрема се права велика православна шумадијска свадба у дворишту доброг домаћина.

Домаћица Јованка, сада већ неколико дана свекрва, прошлог петка је трчала кроз огромно двориште и успела и да каже коју реч за "Крагујевачке". Стигла је и да намернике почасту гибаницом, ракијом, домаћим соком од јабука без шећера...

- Имаћемо око 500-600 гостију на свадби. Спремамо 500 кила прасетине, исто толико јагњетине, па још

БРАВИ СПРЕМНИ ЗА ВЕСЕЉЕ

ПРАВА СРПСКА ПРАВОСЛАВНА СВАДБА У БЛАЗНАВИ

НИШТА НИЈЕ МОГЛО ДА ИХ СПРЕЧИ ЗА СУДБОНОСНО „ДА“

Дилему да ли сватовску колону до манастира „Никоље“ превести преко полусрушеног моста или ићи преко Светиње којих педесетак километара, младенци из Блазнаве решили на оригиналан начин: сами саградили привремени прелаз преко Јасенице

КАКО ЗАВРШИТИ УЛИЦЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИХ БРИГАДА И ДУШАНА ЂОРЂЕВИЋА

Шта даље кад држава не да паре

Улице Интернационалних бригада и Душана Ђорђевића кроз Петровац град ће, по свему судећи, морати да заврши сопственим средствима, јер су се „Путеви Србије“, као представник државе, после трогодишње сарадње повукли из овог посла. Питање је само да ли се тако кажњава опозициони Крагујевац или је републичка каса све празнија

Пише Александар Јокићевић

Јавно предузеће „Путеви Србије“ суспендовало је уговор са градом и Предузећем за изградњу о заједничком финансирању магистралног правца Интернационалних бригада у Петровцу, (стари пут према Београду), у склопу којег је била и реконструкција бочне Улице Душана Ђорђевића. Као разлог навели су да средства за те намене нису планирана у овој години, па ће највероватније за наставак радова морати да се обезбеди новац из градског буџета.

Чињеница је да град самостално не може издвојити за једну инвестицију, ма колико била од значаја, толико новца у току једне буџетске године, али шта је - ту је. Према речима директора Предузећа за изградњу

ПРИОРИТЕТ ЈЕ ИЗГРАДЊА ПОТПОРНОГ ЗИДА КОД ГРОБЉА У ПЕТРОВЦУ

Слободана Крунића, по ребалансу градског буџета у септембру, највероватније ће бити преусмерена одређена средства за те намене.

То другим речима значи да је локална самоуправа приморана да ове године одустане од наставак планираних радова на градским улицама Партизанских курира, у Ердечу, Радована Мићовића, у Станову, и Десанкин венац, кроз Шумарице.

■ Уполовачена магистрала

Подсећања ради рецимо да је током 2010. и 2011. године потписан тројни уговор, између „Путева Србије“, града Крагујевца и Предузећа за изградњу о заједничком улагању средстава у улице Интернационалних бригада и Душана Ђорђевића, по принципу пола град, пола држава.

Намера нам је била да тим заједничким улагањем решимо четврти, односно пети прилаз граду, магистрални правац кроз Петровац је стари пут према Београду. Реч је о 2,4 километра правца до Опорнице за-

шта је предвиђено укупно 520 милиона динара. Са радовима се кренуло 2011. године, а у склопу тог пројекта започета је и реконструкција улице Душана Ђорђевића, дуге два километра, која се укршта са улицом Интернационалних бригада. После три године, остало нам је још 900 метара - 300 метара од града и 600 метара од Опорнице - како бисмо завршили магистрални правац Интернационалних бригада и тек неколико стотина метара Улице Душана Ђорђевића, где је, међутим, неопходно озбиљније улагање у изградњу потпорног зида поред гробља у Петровцу, наводи Крунић.

Иако се у први мах могло помислити да држава одустане од улагања у започете путне правце, па и у Крагујевцу, због огромних штета које су широм Србије проузроковале мајске поплаве, Крунић опаском да је град од „Путева Србије“ о прекиду суфинансирања обавештен још у марту ове године открива другу страну ме-

Овогодишњи буџет планиран је крајем претходне, а усвојен у марту ове године. Тада смо први пут обавештени да улагање у Интернационалних бригада није предвиђено у буџету „Путева Србије“ за ову годину. Дакле, све се догодило пре поплава. Дуго смо покушавали да ступимо у контакт са директором ЈП „Путеви Србије“ Зораном Дробњаком, и на крају успели. Дробњак је сагласан да треба наставити започето суфинансирање, али изнео је јасан став да са-нирање штете од поплава има приоритет. Сада је све неизвесно, колико знамо и у „Путевима Србије“ могу да уследе кадровске промене, говори се о спајању „Путева Србије“ и „Коридора Србије“, ко зна какав ће бити наредни одговор за Крагујевац, открива Крунић.

■ Ништа без ребаланса

Према речима директора Крунића, Предузеће за изградњу је током јануара и фебруара, пошто су временски услови ишли на руку, рачунајући и ове године на републичка

средства наставило са радовима у Интернационалних бригада.

Назире се проблем јер „Путеви Србије“ не признају овогодишње улагање, које срећом није било велико, седам - осам милиона динара, а од марта, када смо званично обавештени о суспензији уговора, није било другог решења, обуставили смо радове. Грађани су незадовољни, али потребно је да имају разумевања. И нас брине што се све одужило, што је на тако прометном правцу као што је Интернационалних бригада и даље на снази привремени режим саобраћаја. Мораћемо, међутим, да се сачекамо септембар и ребаланс градског буџета, размишљамо да око 150 милиона динара колико је било планирано за наставак радова на градским улицама Партизанских курира у Ердечу, Радована Мићовића у Станову и Десанкин венац у Шумарицама преусмеримо у Петровац. Лично мислим да је изградња потпорног зида поред гробља у улици Душана Ђорђевића приоритетна.

Неће бити довољно средстава да потпуно окончамо радове и у Интернационалних бригада, али очекујемо да ће ипак бити разумевања, и колико - толико републичке подршке, наглашава Крунић.

Када већ није због поплава, има ли политике у раскиду суфинансирања? Директор Крунић, како сам каже, не жели да говори о политици, али додаје да је неспорно да Крагујевац није миљеник републичке власти.

А пошто се „Путеви Србије“, као представник државе, после трогодишње сарадње повлаче из овога посла једина дилема је да ли се тако само кажњава опозициони Крагујевац (јер, СНС није на власти), или је републичка каса све празнија.

У продавницама рачунарске опреме у Крагујевцу завладала је несташица напајања и мрежних картица за рачунаре, делова који током свакодневних невремена, масовно страдају. Продавци кажу да ће ови делови ускоро стићи а да су им сервисери непрекидно на терену

Ни у једном сервису не могу да кажу колико је тачно рачунара страдало у Крагујевцу током невремена овога лета, али процењују да се њихов број сигурно креће од неколико стотина до 1.000 рачунара. Колика је укупна причињена штета тешко је прерачунати, али у питању су поправке које коштају најмање 2.000 динара.

Рачунарски стручњаци кажу да удар грома, до рачунара може да допре на два начина. Први је да гром "допутије" кроз телефонску линију, удари у модем за интернет, а модем "пошаље" тај напон у мрежну картицу. Да ли ће уз мрежну картицу страдати и матична плоча, процесор и графичка картица - то је већ лутрија. Други случај је кад накратко падне напон у мрежи. Онда се напон врати и "повуче" јаку струју коју напајање компјутера не може да потроши. Пропушта га на матичну плочу. Тада је штета на рачунару велика, некада и фатална.

На питање како заштитити рачунар током невремена каква се најављују и за август, запослени у већини продавница и сервиса кажу - једино сигурно је чим почне да грми вадити утичнице из зида и телефонску жицу из модема.

Ненад Арсенијевић из продавнице "Њин Њин" објашњава да када рецимо гром удари у електрични стуб на улици, подиже се напон у мрежи, и таква струја стиже на све уређаје.

Прва на удару је мрежна картица, али и напајање које је у директном контакту са електричном мрежом. Мали пренапон - и напајање "цркне". Ако имате квалитетно напајање оно ће да страда штитећи тако ваш рачунар, ако није квалитетно може бити уништен цео рачунар, објашњава Арсенијевић.

Он додаје да у продаји постоје пренапонске заштите за напајање, продужни кабл који у себи има утикач и осигурач. У питању су АПСЦ заштите.

То је заправо осигурање за рачунар. У Европској унији неки произвођачи дају 10.000 евра

ШТА СА РАЧУНАРИМА КАДА ЗАГРМИ

Једини савет: искључуј све

свакоме коме рачунар "страда", а имао је њихов уређај за заштиту. Код нас у продаји тај уређај кошта 2.443 динара. Он штити компјутер, али и ТВ апарат. Када се прерачунамо, боље је дати 2.443 динара и тако заштитити скупе уређаје, него ризиковати вредност рачунара од око 300 евра и ТВ пријемника који кошта бар исто толико. Имамо и УПС стабилизаторе који боље штите од грома и уопште струјног удара, али они су скупији, коштају од 5.000 динара па навише, објашњава Ненад Арсенијевић.

Радоје Гавриловић, власник и сервисер "Мега компјутерса" у Авалској улици каже да су за два дана прошле недеље продали све мрежне картице које су имали на лагеру. Доста се траже и напајања.

Схватио сам преко познаника да много људи искључи рачунаре из струје, али им остаје повезан интернет. Власници рачунара често не знају да струјни удар може стићи и преко сигнала СББ-а и телефонске линије, објашњава Гавриловић.

На питање која је цена поправки он објашњава

да мрежна картица стаје од 500 до 600 динара, а напајања од 1.750 до 2.000 динара.

Све зависи каква је штета. Може да се деси да струја "убије" и напајање и матичну плочу и ту мало шта може да се поправља. То значи да се мења скоро све, па се у крајњем више исплати куповина новог рачунара, каже овај сервисер.

Слађан Тодоровић из "Пит компјутерса" у Главној улици даје свакако најједноставнији, али и најјефтинији савет - ишчупајте све из зидова, од оваквих громава ништа не спасава.

За сигурност рачунара током грмљавина ишчупајте све из утикача, нема боље заштите. Против грмљавина какве смо ми имали слабо могу да помогну и заштите за напајање и осигурачи, посебно ако нису баш квалитетни, а такви су многи на нашем тржишту. Не кажем да нема квалитетних апарата, стабилизатора напона, али они добри који осигурач избацују на време, довољно брзо, коштају као наш просечни рачунар. За то ће мало ко да издвоји новац, јасан је Тодоровић. М. Р.

гулаш и купус, ако не рачунамо предјела и колаче. Како мислите да је то много, збуњена је питањем новинара млада свекрва.

Она објашњава да је рекла само колико ће гостију имати на дан свадбе. Рачунајте да мој син у петак има момачко вече, па сутрадан, прво вече, имаћемо око 100 гостију, па дан после свадбе још 250 до 300 људи на ручку. Када се све то срачуна јасно је што нам треба толико печења, каже Јованка Јовановић.

Домаћин Богдан неуморно јури кроз двориште. Не осећа умор иако је на његим леђима брига о осам хектара имања под бресквама, јабукама, шљивама, вишњама, крушкама. Од воћа живи. Не плаши се рада, само града који је у Тополи десетковао овогодишњи род. То је заборавио овог викенда јер жени сина.

М. РАЦА

ЛАЖНО ПРИЈАВЉИВАЊЕ ИЛИ ЗАТАШКАН СЛУЧАЈ ПОВРЕЂИВАЊА РАДНИКА „ПАРКИНГ СЕРВИСА“

Очевидац пријавио, нападнути негира

На адресу наше редакције стигло је анонимно писмо које уствари представља кривичну пријаву, прослеђену и Основном јавном тужилаштву против једног Крагујевачанина настањеног у Улици Јанка Веселиновића због насилничког понашања. У том врло уверљивом писму потанко је описано ко је он, као и то да је 29. јула око 15 сати преко пута своје куће претукао радника ЈП „Паркинг сервис“, у намери да га спречи да напише обавештење о непрописном паркирању његовог „аудија А6“ крагујевачких таблица.

Име тог радника „Паркинг сервиса“ није било познато савесној грађанки, како се иначе представила. У сваком случају, сматрала је да полицији неће бити тешко да идентификује претученог радника као и сведоке, јер су инциденту присуствовали и радници који раде на изградњи стамбеног објекта од 3.000 квадрата, који гради пријављени за насилништво, као физичко лице, као и бројне комшије које су овај догађај виделе.

■ Видела ударце

Ауторка писма – пријаве детаљно је описала да је власник „аудија“ брутално тукао квитара наочиглед бројних пролазника и на тај начин им угрозио спокојство, јер су се сви присутни осетили узнемиреним, а нарочито она која је из свог возила, са малолетном децом, посматрала цео догађај.

По њеним наводима када је радник „Паркинг сервиса“ пришао „аудију“, младић је истрчао из своје куће и неколико пута га ударио песницом тако да је пао и ударио главом о коловоз, због чега му је из руке испао уређај којим контролише да ли је неко платио паркирање. Из главе му је потекла крв и неколико пролазника му је притрчало и пружио помоћ, пише у писму.

Због настале гужве дошло је и до застоја саобраћаја, а за то време изнервиран власник „аудија“ је псовао и претио службенику да ће га запамтити и да нико не сме да му пише опомену за неправилно паркирање.

Тај призор није оставио равнодушним ни људе који су се у том тренутку затекли на улици. Анонимна грађанка је, поред осталог, навела и то да јој је нападач делимично познат од раније, да је из изузетно имућне породице и да га је новац очигледно потпуно преобратио у насилника, који сматра да чак и батинама на јавном месту може решавати баналне проблеме око паркирања возила.

Навела је да се као дугогодишњи државни службеник сматрала обавезном да пријави починиоца овог кривичног дела, али да нема храбрости да се потпише јер није сигурна у своју безбедност, односно, изражава бојазан да би јој се дотични светио, како њој тако и члановима њене породице.

Чим је писмо ове садржине стигло у редакцију позвали смо руководство „Паркинг сервиса“. Тек после недеље дана уприличен нам је разговор са Горданом Тодоровићем, руководиоцем службе општа паркиралишта. Сазнали смо да је Дејан Радосављевић, који већ четири године зими и лети дежура на крагујевачким улицама као радник „Паркинг сервиса“, главни јунак ове приче. За њега кажу да је искусни службеник и сумњају да му се тако нешто десило. Уоста-

Да ли је радник „Паркинг сервиса“ заиста добио батине зато што је човеку написао казну због непрописног паркирања, или је ту ситуацију неко хтео да искористи зарад личних рачуна, за сада је тешко утврдити

лом, он се није руководству пожалио да је добио батине, већ само да је дошло до свађе зато што је написао опомену због паркирања „аудија“ истог дана, како стоји у пријави. Изјаву је написао тек на захтев руководиоца и није била датумирана, али то је учинио тек када је наша новинарска екипа позвала да провери наводе из анонимне пријаве.

■ Замена тези

У „Паркинг сервису“ смо сазнали да је Дејан Радосављевић запослен као радник на привременим и повременим пословима, да није у сталном радном односу, али има вишегодишње искуство.

- Догађај се збио 29. јуна у Улици Јанка Веселиновића где је поменути радник обављао своју дужност контроле возила која. По усменој пријави дотичног господина који вози „ауди“ КГ-038-СД, једном од нашег руководиоца да је било одређених проблема са радником у овој зони наплате, ја сам, као руководиоца службе општа паркиралишта позвала радника Радосављевића и захтевала да да изјаву шта се тог дана догодило, каже Гордана Тодоровић.

Она нам је у целисти прочитала његову изјаву у којој стоји да је поменутог дана уочио спорно возило и после извесног времена је почео да пише казну, када је наишао радник са грађевине и рекао да то не ради, јер је то ауто његовог газде и да ће одмах да га позове.

- Док сам ја писао казну власник кола је дошао до мене и рекао ми да не пишем и да он ту станује, нашта сам му рекао да сам са казном завршио и да је сада касно. Након тога је почео да ме вређа и хтео је да ми узме казну на дрзак начин из моје руке. Казну му нисам хтео дати док не сликам, због чега је почео да ме све више вређа и уноси ми се у лице, претећи да ћу да добијем отказ, јер не знам ко

је он и шта све може да ми уради. Након тога сам му рекао да може да уради шта хоће јер ме не интересује ни које ни шта је, навео је Радосављевић у својој изјави.

Дакле, ни речи о батинама и повреди о којима говори анонимна потписница кривичне пријаве, што нам је и лично Радосављевић потврдио.

- Није ме ударио, али је замахнуо. Успео сам некако да избегнем ударац, и тада ми је испао апарат из руке. Савио сам се да га подигнем, можда су очевици то погрешно протумачили. Говорио ми је најпогрдније псовке и претио да ћу изгубити посао, каже Дејан Радосављевић.

Ако је већ било тако, зашто тог детаља нема у његовој изјави. Његова претпостављена тврди да је независно од његове писане изјаве обавили с њим разговор, па ни тада није наговестио да је дошло до физичког напада.

Гордана Тодоровић објашњава да у поступку рада њихов радник не може никоме да пише казну на своју руку, јер имају софтверски систем који радника обавештава о проведеном времену возила на терену. Радник само констатује да ли је прошло време толоренције за које возило може да се задржи (по ЗОПС-у) и он пише казну коју му систем омогући. „Телеком“ шаље извештаје софтверу, а они читају преко апарата ПДА. Истовремено, слика се сваки ауто да би имали доказ да је био на датом месту, са временом уочења и датумом случаја казне. У конкретном случају то је доплатна дневна карта и она је оправдана. Свака казну коју пише радници „Паркинг сервиса“ се плаћа у року од осам дана и немају повратну информацију да је власник „аудија“ то до данас измирио.

- Хоћу да кажем да је наш радник поступио према свим правилима службе и у складу са законом и скупштинском одлуком о јавним

паркиралиштима. Али, према његовом сопственом признању до физичког контакта између њих двојице није дошло, каже Гордана Тодоровић.

То тврди и Александар Нинковић, пословођа у „Паркинг сервису“ који контролише рад службеника на терену. По његовим речима, да је дошло до сукоба он би први то морао да зна. Видео је Радосављевића и каже да му ништа не фали, а у супротном одмах би га одвели на преглед и по лекарско уверење.

Тодоровићка тврди да лично није разговарала са власником „аудија“, јер је он контактирао помоћника директора Душана Обрадовића и усмено га обавестио да је уствари он био нападнут од стране њиховог радника и да је несавесно обављао свој посао. Таква прича и њој звучи мало вероватно.

- Праг толеранције код свих људи постаје све мањи и наши радници су све чешће изложени вређењима, јер нису сви довољно упознати са законом о безбедности саобраћаја и скупштинском одлуком која регулише паркирања и сматрају да имају права да се паркирају где год хоће и да простор испред њихових зграда или кућа њима припада. Објашњава Тодоровићка, додајући да њих радници увек обавештавају о сваком необичном догађају.

Што се конкретног случаја тиче, наша саговорница тврди да их о овоме радник није обавестио, већ да су за то сазнали оног тренутка када је проблем пријављен од стране корисника њихових услуга.

- Када наш радник нама не пријави да има неки проблем ми онда немамо основ за реоговање, каже Гордана Тодоровић.

Ни њој није јасно како је особа, која се декларисала као државни службеник, видела нешто чега није било. Када је прочитала анонимно писмо, и њој је то зазвучало врло озбиљно, али то њима радник није пријавио и немају основа да би они као фирма реаговали против некога.

Дејан Радосављевић нам је потврдио да више не ради у истој зони на локацију у Јанка Веселиновића, уз образложење да се стално ротирају радници. То кажу и његови претпостављени.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

МЕДИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.paradont.rs
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARADONT
Prim. Mr. sci.
SIMIĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usta i zuba
Popravka zuba
Ultrazvučno uklanjanje naslaga sa zuba
Beljenje zuba po Beyond sistemu
Vađenje zuba
Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/II-3
Tel: 034/ 333-506, 034/ 388-700; Fax: 034/ 36-04-36
Mobitni: 063/ 631-486; e-mail: paradont@eunet.rs

www.beo-lab.rs

beo-lab laboratorije
SVE LABORATORIJSKE ANALIZE NA JEDNOM MESTU

Iluja Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com

Andrić
Ambulanta FIZIOTERAPIJA
* Trauma * Reuma * Neurologija
* Manuelna terapija * Celulit * Vakusak

TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrickg@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs

INTERNISTIČKA AMBULANTA
JKOVIĆ
* ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
* ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
* HOLTER EKG-a i PRITISKA
* ERGOMETRIJA
* PREGLEDI SPECIJALISTA

Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@eunet.rs

Логопед
Центар за едукацију Новаковић
Индивидуални логопедски третмани и логопедске радионице
Саве Ковачевића 1/10, Крагујевац
063/7793-197

SPECIJALISTIČKA – ONKOLOŠKA ORDINACIJA

JOVANOVIĆ
BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPLER

34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS

DR PAVIČEVIĆ
GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA
Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034 / 461 339
034 / 463 333
Mob: 063 / 619 436

ПРЕДСЕДНИК УДРУЖЕЊА „ШУМАДИЈСКИ ЦВЕТ” ОБЕЋАВАО ЛАЖНИ ПОСАО У НОРВЕШКОЈ

Број обманутих из дана у дан расте

Списак обманутих кандидата за едукацију и посао у Краљевини Норвешкој већ се попео са 24 на 32 имена, а цифра од 7.500 евра на око 10.000 евра, колико је организатор овог „посла“, Симон Зечевић председник удружења „Шумадијски цвет“ узео од преварених и ставио у свој цеп

Шта су све људи стању да ураде у намери да што брже дођу до пара, поготово када за вратом имају зеленаше који „деру“ високом каматом, показује пример тридесетогодишњег Крагујевчанина Симона Зечевића, председника удружења „Шумадијски цвет“. За кратко време преварио је преко тридесет појединаца, обећавајући им стучно усавршавање и посао у Норвешкој, наводно по програму Европске уније – ЕРАСМУС, који заиста као такав постоји. Зечевић се терети да је за свега четири месеца (од марта до августа ове године) од 24 особе узео више од 7.500 евра на име обећаног одласка на стручну едукацију, као и евентуално запослење у Норвешкој, а до закључења овог броја већ се пријавило нових 11 преварених, због чега ће истрага бити додатно проширена.

Списак људи који су му поверовали да ће их заиста одвести у Скандинавију и тамо збринуту из дана у дан расте, јер Зечевић није обмануо само своје суграђане са којима је углавном имао и неке личне контакте, него и Новосађане, Ужичане, Нишлије као и пар њих из Ариља са којима је успоставио везу путем интернета. Некима је издавао признанице о примљеном новцу, са другима је пословао електронским путем. Уплате су биле од 200 до 600 евра, у зависности од дужине времена за које су се опредељивали – два или четири месеца боравка – ради наводне едукације у области менаџмента у привредној делатности која зависи од склоности полазника.

Потребну документацију – формуларе за аплицирање – скинуо је са интернета, заинтересовани би је попунили, а затим Зечевићу дали новац наводно ради израде радних виза, унапред плаћање курса норвешког језика, наводног осигурања, путних трошкова, смештаја и евентуално хране. Посао је водио по принципу од уста до уста и није се оглашавао

ОБМАЊИВАО ШИРОМ СРБИЈЕ: СИМОН ЗЕЧЕВИЋ

на други начин. Информације су ишле и преко друштвене мреже Фејсбук, а занимљиво је да је чак отворио и лажни профил на име Дејана Голубовића који је преносио „своја искуства“ из Норвешке и тако придобијао нове особе да се упусте у ову авантуру.

Лакомислени, углавном млади људи су му уплаћивали новац не на фирму, него на лични текући рачун. Поласци су требали да буду у мају, па јуну, евентуално у јулу, а пошто се рок одужио без прецизирања новог датума, полазници су изгубили стрпљење а и поверење и чак су основали Фејсбук групу посредством које су свакодневно међусобно комуницирали и схватили да се највероватније ради о превари. Уследила је пријава полицији 4. августа. У полицијској управи нам је речено да је Зечевић већ сутрадан био и ухапшен, одређена му мера задржавања од 48 сати, после чијег истека је спроведен основном јавном тужилаштву. Оно је тражило од суда да се Зечевић задржи у притвору како не би могао да утиче на сведоке, али је судија одбио тај захтев, пошто је Зечевић признао да је примио новац од свих њих и рекао да ће уколико им не буде реализовао пут за Норвешку како је, иначе, договорено продати породичну кућу и од тога их обештетити.

Иначе, Зечевићева кућа је већ дата једној крагујевачкој аген-

цији за промет некретнинама на продају, што је и проверено, али је то уочишено не сада, после свих ових дешавања, него још пре две године.

Симон Зечевић је изјавио такође и то да је новац потрошио за личне потребе, јер је имао некаква дуговања. Незванично сазнајемо да је упао у раље зеленаша и због чега је починио толике преваре и увукао у све то своју породицу. Такође је рекао и да никога није контактирао из норвешке амбасаде, нити било ког другог, као и то да није имао неког другог посредника када је улазио у ову причу, али је очекивао да ће у међувремену наћи партнера.

Сумња се да је као председник удружења грађана „Шумадијски цвет“, створио привид да има јаке пословне контакте јер је ово удружење својевремено извозило расад цвећа у иностранство. То је иначе непрофитабилна организација основана 2007. године, под покровитељством Министарства економије и регионалног развоја владе Србије, која помаже произвођачима цвећа и пратећим делатностима. У једном тренутку окупило је 100 чланова. Доста се говорило и писало о „Шумадијском цвет“ у време када су прве саксије зачистског биља кренуле пут Енглеске. То удружење је регистровано у АПП-у, али је од 2013 у сталној блокади.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ПРЕСУДА ОСНОВНОГ СУДА

Вештаци ослобођени оптужбе

У Општинском суду у Крагујевцу седмог августа донета је првостепена, неправоснажна пресуда по којој су судски вештаци грађевинске струке Василије Пајовић и Тихомир Петровић ослобођени оптужбе за кривично дело давање лажног исказа пред тим истим судом. На душу им је својевремено стављено да су приликом вештачења куће сада већ покојног Милана Стојановића Фреона и његове супруге Мире у Улици Црвеног барјака извештачили испод сваке цене. У поступку који се водио скоро годину дана по предлогу Основног јавног тужиоца, мада је кривичну пријаву против њих првобитно поднела Мира Стевановић, непосредно по принудном исељењу и самоубиству супруга Милана фебруара 2012. године, није доказана њихова намера да обезвреде ову непокретност.

Тужилац, као и Татомир Лековић, адвокат породице Стевановић били су на становишту да је имовина ове породице била процењена на вишеструко нижу цену од реалне те да је то резултирало да се продана на другој заказаној лицитацији за 116.000 евра. Стојановићима, гледано из ове перспективе није помогло ни супер вештачење Грађевинског факултета из Београда који је проценио ову непокретност на основу истих параметара четвороструко више.

Потсетимо, Милан Стевановић није могао да се помири са чињењем да кућа оде на добош због неисплаћеног кредита код Фонда за развој, а чији је јемац била Креди банка. Због тога је извршио самоубиство у време док се спроводио покушај принудног исељења његове породице.

Е. Ј.

U skladu sa Zaključkom Privrednog suda u Kragujevcu br. Iv.3516/2011 od 15.07.2014. godine, Eurobank a.d Beograd, Vuka Karadžića 10

INFORMIŠE JAVNOST O PRODAJI NEPOKRETNOSTI U SUDSKOM POSTUPKU

Pородична stambena zgrada, zgrada broj 1, u ul. Dragomira Ostojića 85, površine u osnovi 96m², izgrađena bez odobrenja za gradnju, Pomoćna zgrada, zgrada broj 2, površine u osnovi 27m², izgrađena bez odobrenja za gradnju, Zemljište uz zgrade objekte površine 390m², Sve na katastarskoj parceli br. 2509, upisano u list nepokretnosti br. 2782 KO Kragujevac 1

Prvo javno nadmetanje zakazano je za 21.08.2014. god. sa početkom u 10,00h u zgradi Privrednog suda u Kragujevcu, sudnica br. 538.

Procenjena tržišna vrednost ove nepokretnosti iznosi 5.507.923,00 dinara (zgrada broj 1 = 4.350.375,00 rsd, zgrada broj 2 = 483.762,00 rsd, zemljište = 673.786,00 rsd), a na prvom javnom nadmetanju, početna prodajna cena iznosi 60% od utvrđene tržišne vrednosti, što predstavlja iznos od 3.304.753,80 dinara (zgrada broj 1 = 2.610.225,00, zgrada broj 2 = 290.257,20 rsd, zemljište = 404.271,60 rsd).

Zainteresovani kupci su dužni da najkasnije 5 dana pre početka usmenog javnog nadmetanja, pred sudom polože 10% od procenjene tržišne vrednosti predmetne nekretnina na račun sudskog depozita br. 840-303802-37, sa pozivom na broj predmeta Iv.3516/2011.

Zainteresovana lica se za sve dodatne informacije mogu javiti predstavniku poverioca, ERB Property Services doo, na telefone +381 11 206-5894, +381 64 8853-972, ili na e-mail adresu: milena.beslac@erbpropertyservices.rs

U skladu sa Zaključkom Osnovnog suda u Kragujevcu br. I-3425/13 od 28.07.2014. godine, Eurobank a.d Beograd, Vuka Karadžića 10

INFORMIŠE JAVNOST O PRODAJI NEPOKRETNOSTI U SUDSKOM POSTUPKU

Pородична stambena zgrada, zgrada broj 1, površine u osnovi 122m², u ul. Dr. Jovana Ristića br. 107, izgrađena na kp.br. 6506, upisano u listu nepokretnosti br. 7810 KO Kragujevac 1

Prvo javno nadmetanje zakazano je za 21.08.2014. god. sa početkom u 12,00h u Osnovnm sudu u Kragujevcu, u zgradi Komande korpusa u ul. Kneza Mihajla br. 2, sudnica br. 18.

Procenjena tržišna vrednost ove nepokretnosti iznosi 4.391.579,91 dinar, a na prvom javnom nadmetanju, početna prodajna cena iznosi 60% od utvrđene tržišne vrednosti, što predstavlja iznos od 2.634.947,95 dinara.

Zainteresovani kupci su dužni da najkasnije 5 dana pre početka usmenog javnog nadmetanja, pred sudom polože 10% od procenjene tržišne vrednosti predmetne nekretnina na račun sudskog depozita br. 840-275802-35, s pozivom na broj predmeta I-3425/13.

Zainteresovana lica se za sve dodatne informacije mogu javiti predstavniku poverioca, ERB Property Services doo, na telefone +381 11 206-5894, +381 64 8853-972, ili na e-mail adresu: milena.beslac@erbpropertyservices.rs

ПОЛИЦИЈА

Заплењено око 160 грама дроге

Под сумњом да је починио кривично дело неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога, 12. августа Вишем јавном тужилаштву спроведен је тридесетједногодишњи М. Н. из Крагујевца. За њега се сумња да је набавио опојне дроге „спид“ и „сканк“ ради продаје уживаоцима у Крагујевцу. Претресом породичне куће у којој живи, полиција је пронашла 130,62 грама „спида“ и 30,27 грама „сканка“, разграмираних у најлонске кесе и припремљених за продају.

Ухапшен узгајивач марихуане

Због постојања основа сумње да је неовлашћено производио и стављао у промет опојну дрогу, у Крагујевцу је ухапшен А. П. (37). Има индицију да је у току ове године, на породичном имању у околини Крагујевца, узгајао индијску конопљу. Од ње је произвео 922 грама марихуане, коју је полиција пронашла и одузела. Због тога је 8. августа спроведен заменику Основног јавног тужиоца.

РАСТЕ НЕПОВЕРЕЊЕ ГРАЂАНА У ХУМАНИТАРНЕ АКЦИЈЕ

Преваранти убили поверење

Због све чешће појаве превараната који, идући од врата до врата, најчешће са лажном документацијом, прикупљају новац, наводно, за операцију или лечење болесне деце, чак 63 одсто грађана Србије сумња да постоје злоупотребе у хуманитарним акцијама, показало је истраживање Балканског фонда за локалне иницијативе

Помозите болесном детету, најчешћа је молба оних који пресрећу пролазнике на улици, тражећи новац за „лечење“ или „операцију“, наводно, тешко болесних малишана. Такав један случај недавно се догодио у Бресници, где су два мушкарца, носећи белу фасциклу са „документацијом“ о болесном детету, идући од куће, у име некаквог локалног удружења тражили новац за његову операцију. На захтев неких грађана да се представе, да кажу број телефона и име председника удружења, одговарају да те податке не смеју да дају!?

У овакву ситуацију грађани често долазе и на крагујевачким улицама, кафићима и ресторанима. Недавно се догодило да је мушкарац стар око 30 година у једном овдашњем кафићу тражио новац за операцију дечака. Показујући његову фотографију, објашњавао је да га је за то овластила мајка Рада П. за коју у документу о пуномоћју, судећи према матичном броју, пише да је рођена 22. 18. 1325. године и да живи у непостојећој Улици Радова-на Гушића.

Сакупљајући новац од гостију говорио је да нема ни мобилни ни фиксни телефон и да их нема ни његов комшилук ни родбина. На питање у каквом је сродству са дететом, одговорио је да је малишану са слике стриц. Није хтео да каже од чега дете болује, већ само да све пише на папиру. На инсистирање да одговори ако хоће новац пристао је и почео да објашњава.

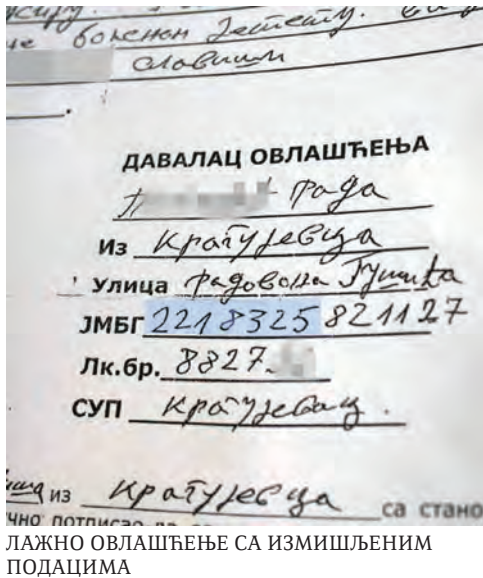
- Видиш, беба има урођену деформацију стопала, мора да се оперише. Сигурно је повукао на мене. Ето и ја сам имао ту деформацију и мене боли, каже „стриц“, смркнутог лица и погнуте главе.

Да „стриц“ баш и није много упућен, потврђује „документација“ коју носи са собом, где пише да дете има тумор на мозгу. Папир који показује као овлашћење да у име мајке сакупља новац, у ствари, је фалсификован.

Због оваквих и сличних превараната и не чуди што чак 63 одсто грађана Србије сумња да постоје честе злоупотребе у хуманитарним акцијама, показало је истраживање Балканског фонда за локалне иницијативе (БЦИФ).

Учесници истраживања навели су да осим због лоше материјалне ситуације, не дају новац у хуманитарне сврхе и због тога што немају поверења да ће отићи у сврху којој су намењена.

Добротворни прилози грађана првенствено су покренути емоцијама, а знатно ређе рационалним разлозима, закључено је у истраживању. Најјачи мотив, који најчешће „пали“ код пролазника је тражење помоћи за болесну децу, али и за

КОД НЕКИХ ПРЕВАРАНАТА ТРИК И „УПАЛИ“

ону која су угрожена на било који други начин, било да се налазе у прихватишћима да су незбринута, сиромашна или са посебним потребама.

Очигледно је да за ову слабост знају не само преваранти из примера горе наведених, него и многи продавци честитки, сликовница и књига. Они заустављају пролазнике питањем: „Хоћете ли да помогнете деци?“ На честитки која кошта, најчешће стотину динара пише да је део новца намењен деци. Који је то део, нигде се не може прочитати.

Од недавно, међутим, на улицама се може приметити још перфиднији начин продаје.

- Молим вас, само минут за малу анкету. Имате ли сестру или брата? Да ли их волите? Шта бисте урадили да се разболе? Видите, има толико болесне деце, купите...и тако ћете помоћи, декламује скромни продавац добро разрађену тактику за отварање срца и новчаника из кога ће бити плаћено оно што нуди, честитка или сликовница.

Док једни љутито одлазе улицом због све учесталијих пресретача, други дају новац, свесни да су можда преварени. Трећи одлазе срећни, мислећи да су некоме помогли. Од њих троје, двоје се можда никада више неће латити новчаника, ни када је то за операцију која некоме може спасити живот.

Оно што нарочито брине је чињеница да све већи број грађана верује да су злоупотребе у хуманитарним акцијама честе. Док истраживања говоре да их је пре пет година било 60 одсто, само три године касније подаци показују да је за три одсто више неповерљивих. М.РАЦА

Пише: Марија Раца

Млади странци у Шумадију су дошли захваљујући удружењима младих „Интерактив“ и „Драча“ која су - у сарадњи са организацијом Млади истраживачи Србије - организовала међународни камп од петог до 20. августа.

Дејан Пејовић из Удружења младих Драча објашњава да су странци у срце Шумадије стигли баш посредством Младих истраживача Србије. Они ће младима у Драчи помоћи да запуштени музеј сачувају од пропадања. Тако ће Италијан Марко Бонфанти, Јапанац Таро Мунаката, Францускиња Рафаел Трико са још десетак другова поправити Шумадинцима сеоски музеј у коме ће бити изложени јелци наших бака, опанци наших прадедова и „везиљка“ за снопове.

Италијани певају док радимо

- Када смо успели да добијемо пројекат и обезбедимо финансирање, имали смо проблем да уопште нађемо кључ музеја. Кога год смо питали, одговорио је - није код мене. Када смо најзад ушли зграду, нашли смо две мртве змије и једну сову. Народне ношње које су биле изложене давно, сатурирале су. Плафон је био готов да се сруши. Кренули смо на посао и не стајемо док не буде готово. Мало је чудна ситуација што многи млади Крагујевчани и не знају где је Драча, а нама музеј срећују Руси, Јапаници, Французи, Италијани, каже Пејовић.

У кампу у Драчи сада је 13 младих из Шпаније, Француске,

УЧЕСНИЦИ МЕЂУНАРОДНОГ КАМПА РЕНОВИ

Нови почетак

ВОЛОНТЕРИ ИЗ СВЕТА НА ДЕЛУ

Русије, Јапана, Италије и са Тајвана, станују у локалној школи, сами спремају оброке, мада највише воле позив на ручак од Дејанове маме. Таро Мунаката из Јапана на сва уста хвали њен купус. Лидери кампа су Војислав Јакшић (27) и Јована Арсенијевић (21). Војислав је професор француског језика без посла, али са много воље.

- Већ смо офарбали дрвенарију у плаву боју каква је била раније. За све смо добили дозволу Завода за заштиту споменика културе. Тренутно кречимо, и то правим

кречом, није нам дозвољено полудисперзијом. Двојица Италијана, Марко и Тјаго, певају нам италијанске песме док радимо, али су и експерти на мерделинама. Експонате које смо затекли у музеју очистили смо, а сада прикупљамо по околним селима нове експонате, објашњава Војислав.

Он каже да ће, када све буде завршено, име музеја на улазу и описи свих експоната бити урађени на матерњим језицима младих који су учествовали у обнови.

На питање зашто Драча, Јована Арсенијевић, студент менаџмента на београдском ФОН-у, каже да је идеја била да се странцима покаже како изгледа Србија, а Србија није само престоница Београд и Егзит-град, Нови Сад.

- Нашим гостима из Париза и Мадрида непроцењиво је искуство и то што могу да уживају у природи какву никада нису видели, да виде краву на пашњаку, да са сељацима иду на њиву и помажу. Ја никога немам у Драчи, али ми је битно да покажемо да млади људи имају воље да раде и мењају, али да нам треба подршка. Њу нам је пружио локална самоуправа која нам је дала новац да

ЕТНОГРАФСКИ МУЗЕЈ У ДРАЧИ ПРВИ ПУТ ОТВОРЕН 1984.

Настао захваљујући телевизији

Етнографски музеј у Драчи први је овакав сеоски музеј у Србији. Отворен је 1984. године. Смештен је у зграду општине из 1904. У дворишту музеја је и дрвена зграда саграђена након султаноног хаџишерифа 1830. године, када су српске власти преузеле управу од Турака. Ту је најпре била сеоска управа, а касније апсана, затвор! Утамничени су били сељаци којима би председник општине изрекао неку казну, највише на пет до шет дана. Музеј је занимљив и због тога што је настао само захваљујући емисији „Знање имање“. Због промоције села на ТВ екранима, читава Драча је „ушла у цивилизацију“ тог маја 1984. године. До снимања емисије у селу је отворен музеј, асфалтирани су путеви, изграђено фудбалско игралиште, уведени телефони...

НОВИНАРИ У ПОСЕТИ СЕОСКИМ ДОМАЋИНИМА

Шумадија какву (не)по

Домаћини у Влакчи, Страгарима и Малој Врбици представили новинарима шта све нуде госту и зашто Шумадија има шансе да постане значајна сеоска туристичка дестинација

БЕЗ МЕДИЈСКЕ ПРОМОЦИЈЕ НЕМА НИ ГОСТИЈУ: НОВИНАРИ У ВЛАКЧИ

Ако је судити по броју сеоских домаћинстава регистрованих за сеоски туризам на подручју Крагујевца, а има их 18, интересовање појединачно за бављење туризмом на овај начин стагнира већ годину-две, али се стање и ту полако мења набоље. Протеклих месеци јављају се сеоски домаћини заинтересовани да угосте посетиоце и да, наравно, зараде од тог посла.

Шта све Шумадија може да понуди модерном путнику-намернику уверили су се и новинари специјализовани за туризам, њих двадесетак, који су недавно посетили домаћинства у Влакчи, Страгарима и Малој Врбици.

Свако домаћинство атрактивна дестинација

- Општи утисак је да је Шумадија много лепа, богата, само пи-

тање је колико то Шумадинци знају да искористе, да пласирају као туристички производ. Ипак, све ово што видим показује да се ми, и Шумадинци, полако прилагођавамо том новом времену и схватамо да је туризам једна од врло моћних привредних грана у којој има простора за све, па богами и на селу може да буде доброг интереса. Ово је очигледно још увек само почетак, али ја сам одушевљен прелепим двориштима које смо данас видели. Ово што човек овде може да види то и није више оно старо село, заборањено и застало у времену, ово овде врло лепо изгледа, многи на овоме могу да вам само позавиде, бележимо речи Јова Симишића, новинара сајт магазина Ер Србије.

- Ја сам одушевљен. Не знам шта је лепше, шта је аутентичније, а мислим да многи људи нису упознати са овим летопатом, каже Михајло Берчек, главни и одговорни уредник новосадске ревије „Најбоље из Србије“, и додаје:

- Свако ово домаћинство, свака ова кућа колико видим могла би да буде једна атрактивна туристичка дестинација. Гарантујем да би многи Војвођани дошли овде макар на продужени викенд, али ово што се нуди није довољно медијски покренуто, мало се о овим летопатима стварно зна. Ми јако пуно причамо како нам је пољопривреда шанса, како нам је туризам шанса, а ви-

РАЈУ ЗДАЊЕ СТАРО ВИШЕ ОД ВЕКА

ЕТНО КУЋЕ У ДРАЧИ

Млади из шест држава света већ десетак дана у селу Драча, на око 10 километара од Крагујевца, реновирају запуштени и заборављени етно музеј, за који ни већина Крагујевчана не зна. Музеј је смештен у здање старо више од века, а када буде све завршено 19. августа, музеј ће, три деценије од почетка рада, поново бити свечано отворен.

током кампа издржавамо наше госте, каже Јована Арсенијевић.

О Србији „из прве руке“

Лиза Бизрукова из Русије, сигурна на мердевинама ослоњеним на кућу, боји плавом фарбом прозорска окна. Експерт је у томе.

Хтела сам нешто да сазнам о Србији „из прве руке“, то је основни разлог што сам дошла. Други је разлог што волим рестаурирање, поправке, молерисање. Од почетка су ми људи у селу постали блиски, али сам мало збуњена српском готово опсејом мојом родном Русијом. Признајем да нисам имала представу да Срби толико воле Русе. Друго, овде сам и да вам развејем једно предубеђење – млади Руси не пију толико пуно како се мисли. Овде чим неко ракију спусти на сто, одмах нестане, смешка се Лиза.

Са друге стране куће двојица Италијана певају. Тајванђанин тврди да прикупимо још експоната да су Италијани велики ударници, Ср-

РАКИЈА ВАМ ЈАКА, А ДЕВОЈКЕ „МОЊНЕ“: ГРУПНА, ЗА УСПОМЕНУ

би да су им Италијани најблискији јер су „весели к’о ми, раде к’о ми“. Марко Бонфанти (25), студент архитектуре из околине Милана, каже да није први пут у Србији, да је већ био на сличној акцији у Мокрину.

Желео сам да поново дођем у Србију јер сам на свом факултету упознао доста људи одаваде. Ракија вам је јака, а девојке „моњне“. Интересантна ми је овде разлика између младих са села и оних из града. У урбаним срединама млади су више налик онима на западу, млади са села више су привржени традицији и упорнији у напорима да је штите, примећује Марко.

Таро Мунаката (22) из Јапана, студент антропологије, мало пати јер се код нас не једе толико пиринча као у његовој домовини, али кад је пробао купус шумадијске домаћице лакнуло му је.

НЕКО СПРЕТАН, НЕКО МАЊЕ ВЕШТ – АЛИ СВИ РАДЕ: РАФАЕЛ ТРИКО, МАРКО БОНИФАНТИ И ТАРО МУНАКАТА

ЗНАЈЕМО

дате да опет немамо Министарство за туризам. Знате, озбиљне земље имају министарство које се бави искључиво туризмом. Ми смо неозбиљни у том смислу, и сва је срећа што ове туристичке организације – не све, али један добар део – раде свој посао. Ово што се овде ради у Крагујевцу и овом крају заслужује пуну подршку, али мора да се зна да ништа не може да иде брзо и „преко ноћи“, мора упорно да се ради, а види се да се иде добрим путем. И добро је кад се овим послом баве млади људи, образовани, како смо видели у кући Павловића, који се разумеју у модерне комуникације, у друштвене мреже, јер вома важно је допрети до младих, па и до средње генерације, јер су

то људи који ће убудуће одлучивати, а и долазити на одмор који у оваквим срединама не може а да не прија, закључује Берчек.

Одмори краћи, али садржајнији

Крајњи циљ активности Градске туристичке организације Крагујевца јесте да се побољша квалитет

ПРИЗОРИ КОЈИ ОДУДАРАЈУ ОД СТЕРЕОТИПА СЕОСКОГ ДВОРИШТА: ДОМАЊИНСТВО У МАЛОЈ ВРБИЦИ

услуга сеоског туризма у нашим домаћинствима, а са друге стране да се анимира што већи број домаћина да се баве овим послом. У тој намери веома нам је важна медијска подршка и промоција онага шта смо досад постигли, каже Снежана Милисављевић, директор крагујевачке Градске туристичке организације.

Видели сте и сами какви су утисци новинара од којих већина први пут борави овде. Желели смо да покажемо колико је Шумадија лепа и потрудили смо се да осим гастрономије, осим смештајних капацитета и боравка у нетакнутом природном окружењу, укажемо и на могућност пружања додатних услуга у нашим сеоским туристичким домаћинствима. Тако, наши гости могу да посе-

домаћинстава која се већ баве сеоским туризмом, а друга на подршку породицама које су се одлучиле да се у перспективи баве овом делатношћу и потребна су им знања, вештине и средства.

Пројекат траје годину дана, почео је новембра прошле године и траје до краја новембра ове, тако да смо сада у некој завршној фази. Преостала је студијска посета Словенији да наша домаћинства виде како тамо раде јер је рурални туризам у Словенији веома развијен, и заиста представља прави породични бизнис који обезбеђује добар извор прихода. Наши домаћини биће тако у прилици да на лицу места чују и виде словеначка искуства и нешто од тога пренесу овде и унапред своје пословање, каже Марија Стојадиновић, директор крагујевачког Развојног бизнис центра.

НАЈВЕЋИ ДЕО ПРВОБИТНЕ ПОСТАВКЕ НИЈЕ САЧУВАН

Однета и поштарска труба ...

Протеклих деценија лопови су успели да разнесу највећи део поставке, те да су давнашње пољопривредне машине људи продавали у старо гвожђе. Вредне народне ношње сатрулиле су. Музеј је успео да сачува драгоценост као што је торба чувеног драчанског поштара из 1930. године. Постојала је и његова труба, али је неко украо. Реч је о поштару који је у селу радио пола века, није одустао ни када су га пензионисали. Сачувана је и „везиљка“, уређај за пресовање и везивање снопова пшенице и јечма. Изумели су је баш драчански сељаци. Постоји и справа којом се ситнила со, старе пегле, светиљке. У дворишту драчанског музеја је и споменик са сликом светог Ђорђа из 1902. године.

Млади Шумадинци и њихови пријатељи из целог света замолили су појединце и домаћинства са територије Шумадије, који поседују старе предмете из етнографије Шумадије, а који желе бесплатно да их уступе, да се јаве и тиме допринесу обогаћивању збирке у Етнографској кући – музеју у Драчи

Сви заинтересовани који желе да бесплатним уступањем предмета допринесу обогаћивању збирке експоната могу да се јаве до недеље, 17. августа у 12 часова.

Србија ми је интересантна као култура која је била под утицајем Турске, али и запада, као растрзана. Доста сам истраживао на интернету и зашто се Србија уопште одвојила од Југославије као заједничке државе неколико народа. Најбоље сам вас ипак упознао недавно на улици, у центру града. Изгубио сам се и отворио карту. Мада никога нисам питао куда ћу даље, људи су, један по један, прилазили и нудили ми помоћ да се вратим на одређиште. Драго ми је што сам овде да вам мало помогнем и упознам вас као народ, каже Таро.

Францускиња Рафаел Трико (20), студенткиња пејзажне архитектуре, почела је да личи на Штрфумфету. Фарба за прозорска окна је плава, а она неискусна у фарбању. „Фолклорна Србија“ је оно због чега је дошла, шумадијска вишњевача је оно што је упознала одбијајући да проба ракију.

Поновно отварање на Преображење

Бранко Ратковић из удужења „Интерактив“ каже да ће камп бити затворен 19. августа, на Преображење. Тада ће бити уприличена свечаност, етно манифестација „Преображење у Драчи“.

Тог дана је и званично отварање реновиране Етнографске куће-музеја. На манифестацији ће наступити шест културно-уметничких друштава, Абрашевић, Младост, Лепеница, Студенац

ПОСЛЕ СРЕЂИВАЊА, НА РЕДУ ПРИКУПЉАЊЕ ЈОШ ЕКСПОНАТА: ВОЈИСЛАВ ЈАКШИЋ

из Ресника, и КУД из Шљивовца. Наступиће и Академско-фолклорни ансамбл „Светозар Марковић“ СКЦ-а Крагујевац. Неколико малишана из Драче биће наши реципијенти, а старији Драчани показаће нам како звуче беседе уз здравицу. Домаћине из Драче изнеће пред госте традиционална јела из овог краја. Овај део манифестације је хуманитарног карактера. Сви ће моћи да приложе понеки динар који планирамо да уступимо фондацији за младе из Обреновца, објашњава Ратковић.

Оно што су скоро сви саговорници „Крагујевачких“ поновили неколико пута јесте да су захвални онима који су им помогли да све ово остваре.

Пројекат су финансирали Удружење „Сунце“ кроз програм „Млади су закон“ и град Крагујевац из буџета.

ОСЕТИТИ ШУМАДИЈУ СВИМ ЧУЛИМА: ДОЧЕК У СТРАГАРИМА

те културно-историјске знаменитости, да уживају у параглајдингу, јахању, лову, риболову, пешачењу, затим могу да чују и упознају се са митовима и легендама из нашег краја, што је за многе ново, привлачно и веома интересно. Чини се и да се интензивира тренд путовања на сеоске туристичке дестинације, да све више гостију, посетилаца, туриста бира краћи и садржајнији одмор. Сви они желе да науче нешто ново када оду на неку дестинацију. Она дуготрајна летовања, боравка на морским плажама од по 15, 20 дана савременом туристу мења за краћи путовања, али и тражи неке нове атрактивне садржаје, каже Снежана Милисављевић.

А, што се наших домаћина тиче, овај посао омогућава свим

члановима домаћинства да раде и да зараде, да остваре приход у домаћинствима у којима живе, да продају све оно што су произвели током једне године без одласка на пијачу и без других трошкова те врсте. Штеде и на времену јер не морају да бораве дуго ван куће. Управо из тог разлога могући крајњи циљ сеоског туризма јесте да млади људи остану на селу и да се на тај начин запосле, да раде и наравно да зараде, закључује Снежана Милисављевић.

Да се посета исплатила сведоче већ објављени текстови у многим медијима, којима су заједничке похвале гостопримству људи и лепотама и богатству Шумадије. За све остало важи она народна: „колико пара ...“.

М. ЈОВАНОВИЋ

ПОДСТИЦАЈ НОРВЕШКЕ АМБАСАДЕ

Преостала још посета Словенији

Посета новинара Шумадији организована је у оквиру реализације пројекта под именом „Подстицај сеоском туризму за одрживи локални економски развој“. Пројекат реализује Развојни бизнис центар Крагујевац, у партнерству са Градском туристичком организацијом и локалном самоуправом Крагујевац, а финансира га Амбасада Краљевине Норвешке у Београду.

Пројекат се спроводи на територији Шумадије, а осим у крагујевачким селима радимо и са домаћинима из Тополе, Раче и Кнића. Садржи неколико компоненти: једна се односи на јачање компетентности

ДАНИЦА КРСТИЋ ОСВОЈИЛА НОВИ ПАЗАР

Миљеница публике

На фестивалу „Стари град” у Новом Пазару, који претендује да постане један од водећих у Србији, од око 500 композиција из целог региона у финале је ушло 19, а прву награду публике и трећу награду стручног жирија освојила је Крагујевчанка Даница Крстић

ФЕСТИВАЛ У НОВОМ ПАЗАРУ ДАНИЦА ЋЕ ДУГО ПАМТИТИ

На десетом јубиларном фестивалу забавне музике „Стари град”, који је од 6. до 8. августа одржан у Новом Пазару, Крагујевчанка Даница Крстић освојила је прву награду публике и треће место по оцени стручног жирија. Она је на овом фестивалу наступила са песмом „Љубав шапуће”, коју је за њу урадила екипа из Крагујевца. Текст је написала Јелена Миловановић, а музику и аранжман Божа Фридмен из бенда „Даркшајнс”.

За учешће на овом фестивалу, који претендује да постане један од водећих у Србији, било је пријављено око 500 композиција из целог региона, али је у такмичарски део прошло само 19. Прву награду коју је доделио стручни жири ове године освојила је финалисткиња такмичења „Први глас Србије” Сашка Јанковић, док је друго место заузела Селма Папаја из Босне и Херцеговине.

■ Уживо је права ствар

Наша Даница, „шумадијски славуј” како је многи Крагујевчани зову од милоште, после Новог Пазара отпутовала је у Београд где свакодневно има пробе са „Балкаником” и Сањом Илићем поводом наступа на „Бир Фесту”. После тога чека је Албанија, опет са „Балкаником”, а потом и два солистичка концерта у Сан Петербургу и Москви.

Бројне обавезе и припреме за наступе, ипак, нису били препрека да се и поред свих обавеза одазове нашем позиву за разговор. Успеси које је до сада постигла у својој певачкој каријери нису јој одузели скромност. По свему судећи много јој је лакше да пева пред хиљадама људи, него да се хвали својим успесима.

Тако је било и овом приликом. Уместо да се хвали освојеним наградама, Даница је хвалила фестивал и испричала о томе колико воли да борави у Новом Пазару.

– Мислим да је Фестивал „Стари град” изузетно квалитетан у међународним оквирима. Увек ћу својим учешћем подржати такве фестивале на којима мали број људи – ентузијаста доведу на највиши ниво песму, традицију и дружење. Иначе, много волим Нови Пазар јер у њему имам безброј пријатеља различитих вероисповести. Када сам са њима, имам утисак као да сам у мом Крагујевцу. Таква гостољубивост и поштовање не постоје нигде на свету, а верујте да сам у мојој скромној уметничкој каријери прошла од Холандије, Турске и целог Балкана до Палестине, каже Даница.

Она даље објашњава да су фестивалске песме врло специфичне и да често не пријају добрим вокалим. Разлог је што се пева на плејбек и песма иде из миксете, док певач, у ствари, само глуми певање и сценски наступ. Сваки прави извођач више воли да пева уживо и да кроз песму дочара праве емоције, па је ове године било предложено да се пусти музичка матрица, а да извођач пева уживо, што би показало праве вредности такмичара.

О својим успесима Даница нерадо говори. Мисли да би све што би рекла било нескромно за њених 18 година. А истина је да не постоји такмичење у Србији на коме није освојила прво место. Да јој нема равне у извођењу традиционалне музике говоре и

прве награде на „Јасеничком прелу” у Смедеревској Паланци, затим на „Златном Опанку” у Ваљеву, као и на традиционалним манифестацијама „Прођох Левач, прођох Шумадију” у Каленићу и на летњем фестивалу „Злакуса”, па све до престижног „Шљивика” РТС-а, где је понела завидну титулу „Чувара народне баштине”. Ту су и бројна међународна такмичења на фестивалима у Холандији, Румунији, на Охридском језеру.

Најдражи јој је био наступ поводом 1.700 година Миланског едикта у Нишу, као и онај у београдском „Сава центру”, где је отпевала композицију Сање Илића „Мотус 12”. Овај пренос емитован је у 153 државе широм света.

■ Старе песме у модерним аранжманима

Осим препознатљивог гласа и ванредне лепоте, мало је тога што се о Даници може прочитати. Све информације о њој односе се само на освојене награде, али се не може занемарити чињеница да су њену каријеру обележили и бројни хуманитарни концерти. Такође, чланица је групације

„Обновимо себе – подигнимо Ступове”, где својом песмом помаже обнову манастира Ђурђеви Ступови. Њен глас многи су препознали у најгледанијим српским серијама „Рањени орао” и „Грех њене мајке”.

Публика је много чешће имала прилике да слуша њено извођење етно музике, а мање забавне, па смо је питали и шта више воли да пева.

– Српска традиција је нешто где видим себе, а простор у том делу музике је исувише упражњен, тако да се ја као носилац престижне награде „Чувар народне баштине” трудим да радим на њеном очувању. Трудим се да утичем на моје вршњаке да се врате нашој старој

музички и то покушавам певајући старе песме са новим – модерним аранжманима. Музика је мој живот, завршићу Музичку академију и можда ћу ићи и даље у школовању, али што се тиче музике, певаћу, уживаћу у музици и увек ћу се трудити да млађим генерацијама покажем да музика није само оно што гледају на телевизији, већ да постоје неке друге вредности које би требало да заволе. Мислим да могу да се остварим у старој српској и балканској музици, уз звање професора или доктора етномузикологије, јер све у животу не вреди без стручног знања, искрена је Даница.

Као и увек, Даница не заборавља да напомене да је све поче-

ло са „Абрашевићем”, који је био одсечна даска за њену каријеру. Исту школу, каже, завршиле су и Јелена Томашевић и преминула Соња Перишић од којих је много научила о певању, понашању на сцени, доживљавању емоција и контакту са публиком. Иако већ шест година није чланица „Абрашевића” из разлога о којима не жели да говори, не може а да не помене Зорана Исакловића Ису који је био шеф оркестра и Славицу Михајловић из „Смиља” која је препознала њен таленат и уврстила је као веома младу у певачки кадар „Абрашевића”.

Имала је само шест година када ју је Биљана Крстић позвала на сцену да заједно отпевају песму „Пуче пушка”. Затим је уследио наступ са Јеленом Томашевић, а после су се наступи ређали један за другим.

Све даље је, каже Даница, само леп наставак њене животне бајке. У њеној животној причи увек је било и места и времена за праве пријатеље и дружења са њима.

– Када се добро организујеш и знаш шта желиш, за све имаш времена и за посао и за пријатеље. Пријатељи су оно што ме чини срећном. При томе мислим на праве пријатеље, моје другарице из основне школе са којима и данас делим и добро и зло. Много је важно да човек у животу остане „приземан”, без обзира на успех који оствари. Кључ успеха је у томе да будеш скроман и цениш све што је добро, мисли наша млада саговорница.

Њена жеља је да слушаоцима донесе неку другу емоцију, ван онога што стално гледају, јер она пева само оно што је испуњава, у чему ужива и што воли.

Гордана БОЖИЋ

МАРКЕТИНГ КРАГУЈЕВАЧКЕ

333 111, 333 116

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (22)

Фондови за помоћ угроженим ђацима

Пише **Дејан Обрадовић**

По тестаменту Михаила Крстића (1818–1885), трговца из Крагујевца, писаном 14/26. маја 1885. године, основан је фонд за помоћ сиромашним ученицима „српске народности“ у новцу, оделу и обући. На њега је утицао чувени директор Крагујевачке гимназије Сима Живковић (1834–1900). Завешталац је умро 1885. године и по његовој жељи фонд је требао да се увећа до 60.000 динара да би се издавала помоћ. Правила Фонда су направљена 1910. године, а нова су потврђена 1931. и публикована у гимназијском извештају.

По засебним правилима половина годишње камате троши се на помагање ученика, док се друга половина капиталише све док укупна сума на нарасте на 240.000 динара, па ће се тада цела камата трошити на помагање сиромашних ученика и ученица. До 1941. године није достигнут тај износ. На почетку 1914. године Крстићев фонд је имао на рачуну 65.130,50 динара у злату, па је могао да остварује своју функцију. Издавања из овог фонда вршена су према одлукама Наставничког савета, према потреби, периодично, најчешће за лекове, одело, рубље и обућу, као што је завешталац и предвидео.

Од 1. јануара 1915. до 31. августа 1921. године није било издавања из фонда. Прва исплата за предвиђену намену извршена је 24. априла 1924. године, када је ученику Градмиру Стојановићу у име тренутне помоћи дато 150 динара. До краја те године потрошено је још 600 динара. Издаци су износили од 750 до 12.774 динара и готово увек су били нижи од прилива новца од припадајуће

камате, па је фонд стално растао и, без сумње, временом би се постигла планирана сума од 240.000 динара да нису наступиле ратне околности.

Било је година када није трошен ниједан динар (1926, 1929, 1930). Највећи износ потрошен је 1931. године за куповину одела, обуће, опанака и рубља за сиромашне ученике. Абаџији Радисаву Филиповићу издато је 6.698 динара за 50 чакшира, 37 блуза и четири грудњака. У току последње предратне школске 1940/41. године за потребе ученика Прве гимназије дато је 1.660 динара, док је 1.418 динара отишло Другој гимназији.

Капетан прве класе Милован Гушић (1823–1891) пензионисан је 1884. године, када је почео са радом његов „Гранд хотел Гушић“ (данас хотел „Зеленгора“), стециште најугледнијих Крагујевчана тог доба. Под утицајем осведоченог добротвора Симе Живковића, Гушић је тестаментом оставио своје велико имање у добротворне сврхе – за завођење Више женске школе и за школу Друштва Светог Саве, нагласивши: „Главни је да у овој новој кући буде школа и да се ту уче српска деца“.

Фонд Милована Гушића је почео са радом 1/13. јануара 1899. године. Правила су допуњена и потврђена 1931. године. Од новчаног дела наслеђа настали су фондови за издржавање сиротиње, удају сиромашних девојка и за помоћ слабоимућним ђацима Крагујевачке гимназије и Више женске школе. Оставио је 13.497,95 динара у сребру и 3.911,78 у злату. Пола камате на укупну суму ишло је Првој гимназији, а друга половина Вишој женској школи у Крагујевцу (од 1920 – Женска гимназија).

Године 1922. капитал фонда М. Гушића износио је 13500 динара у сребру и 4.000 динара у злату. Шест година касније обе суме су порасле на 17.709 и 4.598 динара. Са припадајућим каматама од 1914. до 1922. Гимназија је имала на располагању 4.537,45 динара.

Издаци из Гушићевог фонда чинили су за разне намене: за ескурзије, куповање књига, одела и обуће сиромашним ученицима, њихову исхрану и лечење у санаторијуму. У првој половини 1929. са 2.000 динара помоћу је ху-

манитарна установа „Шоља млека“. У току 1933. из фонда је 2.500 динара отишло на помоћ Ђачкој трези, а укупно је те године издато 6.373 динара.

Вредност целокупне задужбине Милована Гушића процењивала се 1934. године на преко два милиона динара, по чему је био један од највећих у Крагујевцу до Другог светског рата, после којег је сва имовина задужбине национализована.

Милош Д. Зечевић (1838–1896), професор Крагујевачке гимназије и Велике школе у Београду, оставио је 40.000 динара са наменом да 40 посто камате на ту суму иде за помагање ученика ове гимназије, а 60 за студенте у Београду. Пре свих, право на помоћ имају ученици који су потомци Зечевићеве породице Пауна и Николе из села Брњица у Грузији.

Од износа 1.260,60 динара 1914. до 1921. камата на суму Фонда М. Зечевића је изашла на 6.567,64 динара у сребру, па се могла употребити за предвиђену намену. Није било благодјејања 1919. и 1920. На седници Наставничког савета одлучено је да буду два благодјејанца – 120 динара месечно за ниже разреде, 150 – за више. Од седам пријављених кандидата 1922. изабрана су двојица: Божидар Вучићевић и Радисав Живковић. За преглед рачуна из 1921. формиран је контролни одбор, састављен од наставника Гимназије. Иста сума је исплаћивана све до краја 1922. године.

На седници Наставничког савета 24. августа 1922. одбијена је молба Илије Драгојловића из Брњице да се његовој кћери, ученици Женске гимназије, додели благодјејање из Фонда М. Зечевића, са образложењем да по тестаменту завештаоца „првенствено на исто имању права само његови мушки потомци, који се буду школовали у овој гимназији“.

За благодјејанце овог фонда 1923. су одређени Божидар Вучићевић и Драгољуб Нешић, сродник завештаоца. Вучићевић је за период септембар – новембар 1923. добијао по 200 динара месечно.

На почетку 1927. главница Фонда Милоша Зечевића износила је 45.570 динара. Након издавања корисницима Драгиши Стевано-

НАГРАДА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

У спомен Војводе Путника

Приликом преноса костију војводе Радомира Путника (1847–1917), Суд и Одбор општине Крагујевац установили су „Фонд пок. Војводе Путника“. До школске 1929/30. из овог фонда је издано по 2.000 динара као награда ученицима седмог и осмог разреда „за које Наставнички савет нађе да су се одликовали знањем из народног језика, књижевности и историје и израдом најбољих писмених састава из народне књижевности и народне историје. У школској 1929/30. сума од 4.000 динара подељена је на два дела: 2.000 динара приликом прославе Св. Саве за најбоље израђене радове на тему „Св. Сава кроз књижевност и историју“ и 2.000 за куповину књига које су на Видовдан подељене одличним и врло добрим ученицима. За најбоље израђене радове 1930/31. на тему „Преко Куманова, Брегалнице и Кајмакчалана до првог децембра“ дато је 1.200 динара, а за 2.800 динара од Српске књижевне задруге и Бачке књижевне на Цветном тргу купљене су књиге које су подељене врло добрим и одличним ученицима.

Крајем 1932. за ту школску годину је одређено 4.000 динара из овог фонда, који ће се потрошити за награде ученицима. Обрађиване су различите теме са нагласком на историју и културу југословенских народа: „Од мале жупе до данашње државе“ и „Улога цркве у прошлости за ослобођење српског народа“ (1928), „Југословенска мисао у нашој историји и књижевности“ (1929), „Свети Сава кроз књижевност и историју“, „Преко Куманова, Брегалнице и Кајмакчалана до Првог децембра“ (1931), „Духовни оци нашег народног уједињења“ (1932), „Пред стогодишњицом Мушке гимназије“ (1933), „Наша штампа“ (1934), „Шта су учиниле Војводина и Шумадија на стварању Југославије“ (1937).

Највећи новчани износ награде 1930. године добили су ученици Живан М. Радојковић и Војислав Ђурић, по 450 динара, Књигама је награђено 129 ученика (21 одличан, 99 врло добрих, као и деветорица који су се исказали у цртању, музици и гимнастици). У години јубилеја 1933. награђено је осам ученика за темат: „Пред стогодишњицом Мушке гимназије“. По 350 динара – Милош Јовичић, Ратомир Павловић и Владислав Татовић. По 200 динара – Марјан Милетић, Миодраг Савић, Марко Николић и Тихомир Јањић. Трећу награду (150 динара) добио је Илија Урошевић.

На светосавској прослави 1938. награђени су са по 200 динара Србислав Стаматовић (рад „Његош“), Александар Лазаревић („Карађорђе“), Стеван Михаиловић („Свети Сава“), Милоје Николић („Штротмајер“), Борислав Аврамовић („Мештровић“), Лазар Мојсијевић („Танаску Рајићу“), Благоје Коневич („Хајдук-Вељко“)..

На седници 26. јануара 1940. одлучено је о наградама за светосавске темате. Радиле су 24 ученика, а награђено је осам међу којима се није ниједан рад посебно издвојио, па су добили по 200 динара. Петорица су награђена из Фонда В. Путника Миливоје Павловић („Косово“), Тодор Новевић („Косово“), Борис Рјасњански („Шумадија“), Лазар Поповић („Велики људи“), Србобран Марковић („Шумадија“).

вићу и Драгољубу Миленковићу и остварених прихода од камаате, у мају 1929. године бивши директор Милан М. Петровић је свом наследнику Милоју Павловићу предао 1.330 динара из овог фонда. У школској 1929/30. Фонд је на име главнице код државне хипотекарне банке 1930. имао 41.907 динара. У току године остварен је приход од 3.665,80 динара, док је на благодјејање ученицима отишло 3.150 динара. Следеће године је на име припадајућег дела примљено 1.322,50 динара.

До 15. јуна 1933. није било издатака, па је на салду фонда било 2.239 динара. На седници

Наставничког савета за питомца фонда је изабран ученик петог разреда Милорад Бибић, са месечном помоћи од 250 динара. На крају 1939. било је 537,90 динара, а до половине 1940. остварено је још 620,88 динара, од чега је потрошено 620. Крајем 1939. помоћ је примио Борислав Миловановић (60 динара месечно), а у истој школској години благодјејанци су били Гојко Зимоњић (80 дин.) и Момчило Благојевић (60 дин.). Зечевићев фонд је располагао мањим новцем у односу на три старија школска фонда, али је успешно извршавао вољу оставиоца.

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Пре 124 године: 17. августа 1890. рођен је Боривоје Дробњаковић, антропогеограф, етнолог и музиколог. У родном граду је стекао основно и гимназијско образовање, археологију и етнологију дипломирао је у Београду 1913. и исте године је постављен за суплента у Првој мушкој гимназији у Крагујевцу, где је остао до објаве Првог светског рата. Тада је избегао са српском војском преко Албаније. Од 1915. до 1918, био је наставник у српским школама у Француској. Вратио се у крагујевачку гимназију 1919. године, а већ 1920. је премештен за професора београдске гимназије. Од 1927. до 1950. био је кустос, па директор Етнографског музеја у Београду, а затим редовни професор етнологије на Филозофском факултету у Београду.

Докторирао је 1953. године и за дописног члана Српске академије наука (САН) изабран је 1955. Директор Етнографског института САН био је у периоду од 1957. до 1961. Израдио је неколико опсежних антропографских монографија и неколико монографија варошица у Србији.

Проучавао је порекло становништва, традиционалну привреду, саобраћај, куће, ношње, обичаје... Његови радови настали су из грађе сабране у народу, на основу археолошких и других писаних докумената и музејских предмета. Писао је упутство за сабирање грађе, преводио, популаризовао науку и уређивао разне публикације. Први је предавао етнографску музеологију.

Показујући стално интересовање за родну Шумадију, Дробњаковић је у анализи психичких особина људи са општинских особинама Шумадинаца дошао до закључка да су они: храбри, отворени, вредни, друштвени и гостопримљиви.

Пре 66 година: 19. августа 1948. године основана је Музичка школа у Крагујевцу, решењем Министарства просвете Србије. Први директор био је Миливоје Крстић, професор са завршеном музичком академијом у Београду у класи Јосипа Славенског. Школа је почела рад са само неколико инструмената, три стручна учитеља, са

несигурном материјалном егзистенцијом и честим најавама да ће бити пресељена. На првом пријемном испиту појавило се 405 кандидата, од којих је 200 положило. Захваљујући великом послератном ентузијазму, Крагујевац је 27. јула 1950. године поред основне, добио и Средњу музичку школу. Пресељењем у зграду старе општине школа добија боље просторне

услове за рад, а њени професори и ученици са војним музичарима отварају прво послератно концертно доба у граду.

Од настанка школе па до 1962. године, по одласку професора Миливоја Крстића, директори су били: Божидар Холас, Јелка Краснојевић, Тома Ружић, Миодраг Савић и Драгиша Радовановић, ученик прве генерације школе.

Приредила **Лела Вујошевић**

— делимично користећи податке из Лексикона Крагујевца

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Влашмир Јашић

Звер

КАПИСЛАНА је новим освајачима деловала као да ниче из саме земље, из подземних тунела проклијалих оруђеном циглом и начичканим кућицама вагонског типа. Свако ко би је видео, одмах је погађао да постоје нивои њеног уздицања, као што у командном систему постоје нивои надређености и подређености. Било је јасно да се под земљом налази њен далеко снажнији, узвишенији, недогледнији део. Јер, оно што се дало видети изнад земље, то су решетке на прозорима, улубљена замандаљена врата, опао малтер, провирила цигла.

Кровови ћерамиде су говорили да се овде, можда, могло становати, али три висока димњака, као топовске цеви уперене према небу, одавале су густ, нездрав дим: унутра је нешто сагоревало, тињало, претварало се у прах, дим и пепео. Шта је горело: да ли угаљ, да ли нафта, да ли дрво - ка небу је куљао густ дим од метана и сумпора, као да је читаво то здање у себи исисавало из озона здрав ваздух и, увлачећи га, претварало у нездрав дим који је, прерађен, враћан небу, као поруга или претња подцењених подљудских простора. Можда је то само био ледени дах из ноздрва уснуле звери.

Свак би се на његовом месту забринуо. Не због звери, не због тога што нико о њој није смео ни да зуцне, већ због чињенице да она одишта постоји, и да је свако ко о томе иоле нешто сазна у великој опасности да буде прогутан. Због тога се о звери није смело говорити, разговор о њој био је прећутно забрањен. Раја је, као и сви остали, јавно говорио, цитирајући, тамо где је то неопходно, Маркса, Енгелса и Стаљина, под њиховим окаченим фотографијама на оруђеним зидовима робијашница, градских салона и сеоских сала - али је све време мислио на то шта ће затећи кад се врати у Капислану и хоће ли звер, до тада, начинити ршум, разграбити тела робијаша који су чекали на смртну пресуду, као и тамничара и стражара, и потом изаћи ван, да коље по околним пиварским кућама. Знао је - ако се то догоди, ни сам неће бити поштеђен.

ИПАК, силазак у подруме Капислане није могао протећи без потајног дивљења. Подземне тунеле су копали сужњи немачке окупационе силе - било је међу њима комуниста и четника. Пре шест месеци су извршене последње немачке ликвидације. Сви њихови сужњи веровали су да копају себи раку, као и четрдесет прве у Шумарицама, што је само делимично било тачно. Јер, зашто би се ископани тунели настављали све до суседног пиварског брда, кад је фабрички круг већ повезан с брдом бетонираним и асфалтираним друмом.

Војни разлози не могу све да објасне и увек претеже логика лудила неког вође. А можда то и није било лудило, можда заумљем вође руководи, из дубине, разум не појмљиве звери. И зашто су копали даље, дубље и дубље, све до Метиног брда, где су тунели, напосокон, дизани нависше, извиривали из земље као разјалљена гладна уста немани?

О томе нико ништа не зна да исприча, јер су сви копачи одавно покопани у својим коповима и јер су швапски наредбодавци отишли према Бумбаревом брду, и даље, на Север, у мрачну своју постојбину. Зашто нису са собом повели и звер? Зато што су знали да ће она овде бити нахрањена. Овде ће јој бити добро, овде је она збринута, на сигурном, и може сито да зевуца као маче на пригревици. Није могао да сакрије дивљење према немачкој уредности: као да су знали да ће сав тај њихов подземни рад остати на корист свакој будућој власти. То је та швапска сигурна кућа, чврста грађња са арматуром од челика, с бодљикавом жицом, са решеткама које се не могу извалити, с лагумима ојачаним потпорним стубљем и, чак, осветљеним индустријским осветљењем, додуше на акумулаторе и батерије, али и са спремним

утикачима, за случај да се доведе градска струја, организује гасна комора или крематоријум. Како да се не дивиш толикој бризи за будућност! Лампе су жмиркале, биле несигурне, као да ће се сваког часа угасити, али су ипак осветљивале подземни простор и указивале какав-такав пут ономе ко би се усудио да иде даље, у утробу земље, према невидљивом господару подземног света.

Ако би посумњао, подупирући ум својим материјалистичким погледом на свет, да тако нешто, као што је звер, постоји, није могао да посумња у своја чула, у слух (јер би се подземљем заорила потмула рика, као од урушавања плафона, или неког удаљеног земљотреса), није могао да сумња у лептириће који су се подизали у стомаку, као од сексуалног задовољства, онда кад би се звер огласила и наговестила да је близу, да осећа његов наилазак. Питао се - да ли му то звер изјављује љубав, или бар показује неку врсту наклоности, као што би, никад припитомљени, вук показао привидну верност господару, пре него што му скочи за врат и прекоље га.

И то је било истовремено дивно и ужасно: морао је веровати у звер, јер се она, све време, на неки начин, налазила и у њему самоме, не као одјек, не као привид, већ као истинска животиња дубине која тражи ваздух, место, крв, лимфу, починак и буђење: колико напољу, у безданима мрачних лагума, она се крила и изнутра, у његовој нутрини, и тражила задовољштину, или контакт - у ствари позивала га да уђе у пећину и придружи јој се за слатко сједињење. Задржавао је свој опрез, инстинктом неуловљеног борца. До сусрета, морали су се, обоје, хранити лешевима.

ПО ВЛАЖНИМ урвинама у које се умело скотрљати пећинско камење, извиривали су саламандери извијајући свој гребенасти хрбат, бранећи овај простор од нових улеза. А улези су надирали са свих страна. Командант Бели је рекао да је Крагујевац велики урбани центар и да се појединачне судбине са локалним привилегијалним одуговлачењем морају заменити групним кратким поступцима, у местима са великим искуством насилничке смрти. Овде убијање неће бити никаква новост, овде је убијање нека врста свакодневице. Пресуде су прасак пушчаних цеви. Најбоље да то буде место где се и иначе пуца, а где се највише пуца, ако не у фабрици оружја - на њеним стрелиштима, на полигонима за гађање, у подзију и уза зидове на којима се испробава новопронађено оружје. Таква пуцања је део локалне свагдашњице и никоме не може сметати, нити деловати чудно. Само су се мете промениле: нису, ето, глинени голубуви, него људи од крви и мяса који се људима тешко и могу звати, јер су, заправо, издајници.

Довожене су камионима и возовима. Пуне приколице и сточни вагони народних непријатеља. Толико их је било да би човек могао помислити да је народ постао народни непријатељ. Сви су они упрљали своје руке сарадњом са немачким окупатором који је одмаглио. У чему са стојала сарадња? Ко је одређивао списак за одстрел четрдесет прве? Ко је ручавао са немачким командантима? Ко им је потурао женске у локалним куле-рајима? Ко је затварао очи пред мучењем и убијањем уцењених глава од стране немачке команде, а сутрадан одлазио, уредно, на посао, у управу града? Ко је, сваког јутра, дизао десну руку и викао „Хајл“ свакој немачкој шапки која наиђе? Ко је облачила љотанске униформе и парадирало пред градским фрајлама, а онда одлазио у лов на шумце? Одговор је био једноставан: читав град је хранио звер.

Командант Бели, овако образлажући предузимање неопходних мера, међутим, није био у праву. Раја му је то ставио до знања,

дискретно али јасно. Тако је отпочео конфликт међу њима. Најбоље је никад никоме и не откривати да командант није у праву. Ако и откријеш, откриј за себе, прећути. Али, како прећутати свакодневни стампедо разних кукумавки из оближњих пиварских кућа? Њих узнемирују пуцњи и крици, крици и пуцњи - који преко ноћи не престају, ево, већ трећи месец. Као да ће рећи: Немци су свој посао у Шумарицама обавили за два-три месеца, а ви никако да нахраните звер, ево већ три месеца.

Лажу Пиварци, лажу. Како могу чути крике из толико дубоких, подземних тунела? Очито, крици им долазе на сан, ремете га. Комшилук не може да спава. А комшилук је пиварска сиротиња за коју се они, канда, борили, у чије име и стрељају издајнике. Панису Пиварци били у управи града, нису они показивали на картама коју кућу заобићи при стрељању, а коју, треба ли, и затрети: њих су, уз пругу и Лепеницу, и одводили у Шумарице, а сад им је доста, хоће да се испављају мирно, после рата у којем су, наводно, победили.

Што је најгоре, шаљу у протестне делегације жене, а са тим канџијарама не можеш ништа разумно да учиниш. Жене су сексуални објекат, како друкче да их гледаш - па оне се саме вређају ако их не гледаш на такав начин и питају се шта с тобом није у реду. Али, ове женетине долазе забрањене у црно, у тежаним сукњама, са лицима усеченим у боре - и помислити на љубав с њима је грех, ваља их само што пре отерати из канцеларије и обећати им све што траже. Знају оне да од тог обећања нема ништа, али одлазе с њим, задовољне ако их не освојиле Берлин. И ко им је, уопште, улио у главе да се у фабрици оружја може не пуцати? Пуца се, испробавају се нове пушке и пиштољи - зато свакодневно и свакодневно рокају мине и праште танад, јер револуција, за разлику од грађанства, никада не спава. А крици, питале су жене? Какви су то крици који нам парају уши и на децу нам наводе страх од којег ни бајање не помаже?

Тај крик се, повремено, претвара у урлик и потреса читаву Пивару, све до Метиног брда. Нешто испод земље тутњи, земља подрхтава, они се боје да ће се читаво пиварско брдо, ако се овако настави, покренути и обрушити, као лавина, на фабрику. Којешта, одговарао је он, али би, ипак, када би оне отишле, гледао испод ока преко друма и питао се, да ли ће се пиварско брдо, одишта на неколико места заједено и подурвано кишама и снеговима - обрушити на фабрику? Пао је и тек ће пасти велики јануарски снег, излиће се тешке кише, а кад се снег на пролеће отопи, линуће библијска бујица...

ОТОМЕ је расправљано на седници команде града. Тада је и одлучено да се део послова из делокруга извршења пресуда према домаћим издајницима премести ближе центру, у просторије средње школе изграђене пре рата за обуку фабричких кадрова. Школа већ неко време ннје радила због ратног хаоса, то ваља искористити, док не проради по скраћеном програму,

после зимског распуста. Она има неколико спортских сала, с погодним справама за привезивање робља, ту су кугле, козлићи, струњаче, корита погодна за уношење леда - сад бар, преко зиме, леда има колико хоћеш, ваљало би и једну собу наменски издвојити, шта ја знам, као ледару, и за лед, гологузе, привезати оне који не говоре што треба да кажу. Докле? Док не поцркају, проговоре, или се лед под њима не отопи, од тоpline њиховог ватреног национализма.

Да се ближе центру, и још у школи, не пуца, ваља отићи по велике мацоле и буздоване - у фабрику месних прерађевина. Тамо бикове, свако то зна, омањују огромним шестоперима. Кад удариш, згодно, у челенку, бик малакше предњим ногама, потом је клане ствар вештине, а не снаге. Па и ударац мора да буде вешт - за врат, или у чело. Боље за врат, с леђа, ненадно, тада сваки отпор изостаје. Тако је, отприлике, говорио Бели.

И тада је устао онај селак из Драгоцета који је некада радио као касалин. Требало је да ћути, али није. Рекао је да он познаје технику и да ту не треба никаква нарочита снага:

- Само куцнеш преко ува, ко зидар циглу. Тингара се сама располути. На два дела.

Бели се правио да не чује шта овај говори. Наставио је даље. Према томе, пушчани праскови се дају избећи и пиварска сиротиња ће, преко ноћи, моћи да на миру спава. Непријатељи за рад мацолама, разум се, морају бити онеспособљени: свезани, или са лисицама на рукама. Најбоље их је на извршење казне одводити по двоје-троје из Капислане, а у повратку лешеве бацати у заједнички лагум, на пиварском, или Метинском брду. Онда опет у Капислану, по нове издајнике, и тако редом, дуга је ноћ. Тако се може за само једну ноћ одрадити више него пуцањом која улпозорава жртве и говори им да је дошао судњи час.

Кад то сазнају, сви су спремни на отпор, таквих случајева је већ било, бивало је штете и раскрваљених глава на нашој страни, чак и покушаја бекства са њихове. Овако, двојица могу да сачекају у ходнику, а један с лисицама нека буде уведен у ледару и посађен на столицу. Чекићар, дотле, чека у мрачном ћошку. Прилази из мрака и удара буздованом за врат, по мождини. То је све. Још пар удараца, ствар је свршена. Онда првог износе, улази други.

ТАДА је устао Раја, иако није требало. Рекао је да то технички није најбоље решено, јер ће сваки нови који уђе приметити крв на поду. Пукне главица, пишне црнкаста течност, проспе се мозак... Почистите, мајку му, рекао је хладно Бели. Зар и то треба да вас учим? Поспите мало воде, па квит. И изнесите одрађеног на друга врата. Нећу се, ваљда, ја бавити организацијом, додао је бесно. Од тада је Бели њиме стално, због чега, незадовољан.

Али је важно да је њиме задовољна звер. Она га једина разуме, толико да му се, прирасла, преселила у срце: сањао је, покаткад, да је милује по глави, као доброћудно кученце, или жмиркаво маче.

ОДВАЛЕ

АНАБЕЛА, екс Богани, певачица:
- Опростите ми, молим вас, нисам трудна, већ дебела. Ето, ја жена са четрдесет година имам стамачић који само подсећа на трудноћу.

МИЛАН БЕКО, бизнисмен:
- Да ми је Вучић пријатељ, предложио би ми „Србијагас“, а не „Железнице“.

МИЛИЦА ПАВЛОВИЋ, певачица:
- Да сам имала момке, сигурно не бих могла да их сакријем, али откад сам на сцени, посветила сам се послу, није ми потребан емотиван партнер да бих била сигурнија или вреднија.

СВЕТИСЛАВ БАСАРА, књижевник:
- За нас је, било вам то драго или не, историја завршена.

МИЛАН СТАНКОВИЋ, певач:
- Ја сам, уствари, све своје девојке натерао да ставе силиконе.

ЕМИР КУСТУРИЦА, редитељ:
- Мени је тек како ваља ако ми је и мало тешко.

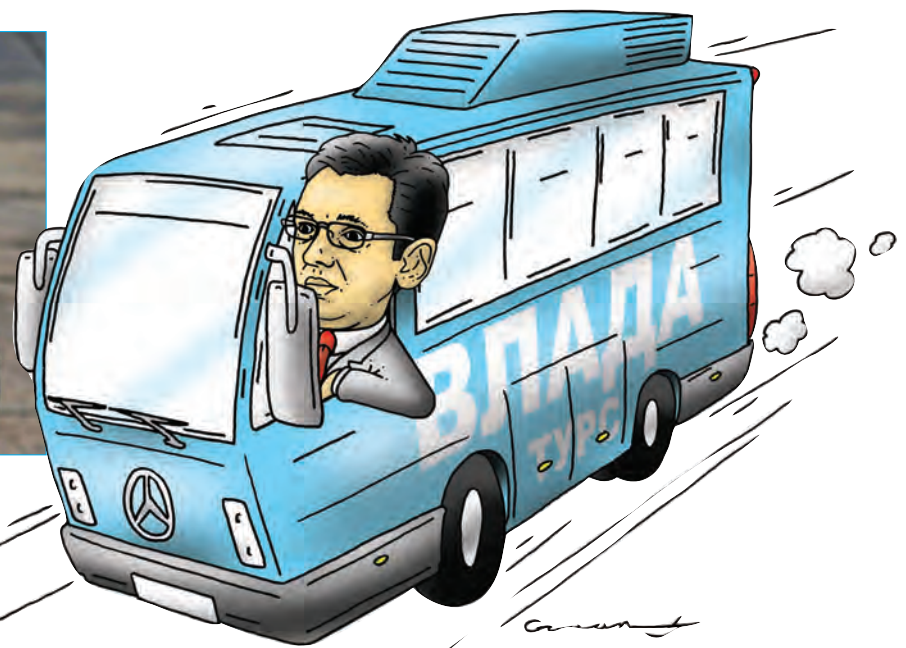
АНА НИКОЛИЋ, певачица:
- Волела бих да се коначно појави мушкарац за кога ће говорити: „Ово је тај и ово је његова девојка Ана Николић“.

ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ, председник:
- Коло је постојало и установљено да би се у њему упознавали момци и девојке, а бабе да стоје на клупама и гледају ко се до кога ухватио. Тако су се рађале љубави и бракови, а данас је коло потребно да бисмо се очували и сачували.

БОШКО НИЧИЋ, лидер „Живим за Крајину“:
- Може Александар Вучић да прича да води људе у светлу будућност, али и светлој будућности треба колектив.

Карикашџура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

Деца

У парку на клупи разговара заљубљени пар.

- Драги, кад се венчамо, имаћемо троје деце - каже лепша половина.

- А како то већ сада знаш, драга - пита је он.

- Како не бих знала, ено сво троје чува моја мама.

- Не могу да установим, али очигледно негде има кратак спој.
- А може ли он да се продужи?

Сом

Упецао лала огромног сома и донео га соси:

- Баци га малкице у брашно, уваљај га, па онда у уље и на тигањ да се реш испече.

- Бог с тобом лало, одакле нам брашно - пита соса?

- Па, добро, онда само у уље.

- Та бегај, знаш да немамо ни уља.

- Онда га испржи тако на суво - каже лала.

- На шта лало, кад су нам струју искључили.

Види лала да нема вајде, узме сома и врати га у реку, а овај сав срећан, из воде повиче:

- Живела Србија!

Жутица

Двојица доктора у болници немилосрдно туку пацијента. Посматра то човек који се случајно ту затекао, прилази им и пита:

- Побогу људи, убисте човека - каже им он.

- Е, вала, и заслужио је батине - одговарају доктори.

- Зашто - збуњено пита човек?

- Месецима га лечимо од жутице, а он је тек малопретрпознао да је Кинез.

Целофан

После дуго мољакања смилује се Пироћанац и да малом сину паре да купи једну бомбону.

Ставило дете бомбону у уста и данима је не вади. Би жао Пироћанцу, па се обрати жени:

- Ајде, скини му оно целофанче, нека се мало зарадује.

- Не могу, сестро, ретка ми је.

Колачи

Црногорац на самрти пита сина:

- Осећам по мирису да мајка прави колаче које ја највише волим. Донеси ми један да се засладим - за крај.

Оде син и враћа се без колача:

- Рекла мајка да не може, колачи су сутра за сахрану.

Столица

Потукли се Мујо и Хасо док су лежали у болници. Када је туча узела маха, истрчава Хасо из собе и запознаје.

- Упомоћ, сестро, уби ме Мујо!

- Како - пита га сестра?

- После ударања песницама, гађао ме столицом!

- Па, гађај и ти њега столицом.

- Не могу, сестро, ретка ми је.

Квар

Покварио се плавуши ауто и она га одвезе код мајстора. Овај га гледа и никако да утврди шта му фали.

- Мајсторе, шта се покварило - пита плавуша?

Горан Миленковић

СКАНДИНАВКА

244	ВИВИЈЕН КРАЂЕ	ОСУШИТИ УЗ ПРИ- СУСТВО ДИМА	КРАГУЈЕ- ВАЧКО ИЗ- ЛЕТИШТЕ СА СЛИКЕ	СИМБОЛ АЗОТА	САВРШЕНИ ЦИЉЕВИ	ПЕСНИК, РАЈНЕР МАРИЈА	НЕ СТИБИ НА ВРЕМЕ, ЗАКА- СНИТИ	БОЈА ЗА КОСУ, КНА
ВРЕМЕ ПРО- ВЕДЕНО У ВОЈЦИ								
СТАРО- РИМСКИ СВЕЧАНИ ДАН				ПОНОС, УЗДАНИЦА РАДНИК НА УТОВАРУ				
ВИДНИ, КОЈИ СЕ ТИЧЕ ВИДА								
	ГРЧКА РАКИЈА КОЈИ ЛИЧИ НА ПАРАБОЛУ							
ТЕЧНОСТ ОТПОРНА НА ВАТРУ								НАСАМА- РИТИ, ПРЕВАРИТИ
КОЊИ У ЕПСКИМ ПЕСМАМА						СИМБОЛ ИНДИЈУМА БЛАГОСЛОВ (ТУР.)		
СОМ ИЛИ ШАРАН				АТАНАСИЈА КРАЂЕ СТАРИЈА ХРВАТСКА ГЛУМИЦА				
НАЈЧЕШЋЕ СЛОВО	МИНЕРАЛ СА УРАЛА МАЛА УДИЦА							
МОРСКИ СУЊЂЕР (БОТ.)							"ОБИМ" ИМЕ ГЛУМИЦЕ ГИШ	
ОНАЈ КОЈИ НЕШТО ОДАЈЕ								
ВРСТА РЕЧНЕ РИБЕ						АУТООЗНА- КА ЗА НИШ СТАРО ГЕРМАН- СКО ПЛЕМЕ		
НИМАЛО (ТУР.)			НАРОДНИ НАЗИВ ЗА ШАКАЛА СТАТУА					
ОПУШАК				ПРЕДМЕТ ТРГОВИНЕ ДЕЈАН УДОВИЧИЋ (ИНИЦ.)				
КИСЕЛОСТ СРЕДИНЕ (ЛАТ.)								
ИСТУРИТИ УСКЕ НАПРЕД								

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●○○○ НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●●

7	2		9			
			8	1	6	5
		8		2	6	9
3		9		4		6
		4	5	6		
6	7		9	8		1
	9	2		3	8	5
	6				2	4
			4	1		

				4		
9		1				
				5		6
						3
	6	8			9	
4	9		2			7
7	2					1
1				9		3
	3		1			8

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

КАМИЛАРИ, УЛАГАТИ, САША, АЈД, УТЕ, ПСАР, РИВАЛ, МА, АНИЛИЗАМ, В, ЂОЊАРА, АВ, ГАГАТ, ТИПИКА, И, ИЉИЧ, САЧ, СЕЦАЛИЦА, ЕМАНАТОР. РЕБУС: ко расипа нема.
 САЂЕ: карпов, јарбол, основа, прамен, најлон, аветно, емине, неурин, травен, енолог, уговор, нгвана, толуол, творац, надзор, лорбер, цанкар, злобно, дебиси, акрани, боксер, бисаге, ариман, сатаре. МАГИЧНА УКРШТЕНИЦА: штемајл, лале миле, ерата, уд, за, опоро, ици, араб, нант, бдр, грдобина, еи, кисин, р, шилок, вујин, а, мишко, дт, рокенрол, ала, ислам, виње, кан, инеса, зт, њи, тесни, астероид, ктиторка. АНАГРАМ: модна ревија.
 СУДОКУ: а) 342-157-698, 851-946-237, 769-823-415, 187-592-346, 625-438-971, 934-761-582, 273-689-154, 416-375-829, 598-214-763.
 б) 591-763-428, 468-921-375, 372-845-961, 923-587-146, 715-634-289, 684-192-537, 149-278-653, 836-459-712, 257-316-894.

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

1																								
2																								
3																								
4																								
5																								
6																								
7																								
8																								
9																								
10																								
11																								
12																								
13																								
14																								
15																								
16																								
17																								
18																								
19																								
20																								
21																								
22																								

ВОДОРАВНО: 1. Острвска држава уз афрички континент - Потврдна реч, 2. Град у Белгији (Ипр) - Врста пушке, 3. Амерички књижевник, Ирвин - Врста сликарских боја, 4. Грчко слово - Уред и достојанство палатина, 5. Име бицикliste Армстронга - Име глумице Блам - Неман, аждаја, 6. Топли напитак - Најчешће слово - Бог планина код Инка, 7. Јак и врео афрички ветар - Метар (озн.) - Сила, моћ, 8. Аутоознака за Аустрију - Врста финог гипса - Хемијски симбол фосфора, 9. Техничко-технолошки развој (скр.) - Грана пољопривреде, земљорадња, 10. Језеро у Северној Америци - Постати туп, изгубити оштрину, 11. Америчка браћа, пионири авијације - Припадник америчког индијанског племена - Њутн (озн.), 12. Први месец јеврејског календара - Део опанка, 13. Предлог: према - Алт (скр.) - Непозната, безимена особа (лат.), 14. Старо име Никишића - Хемијски симбол угљеника - Привредни експерт (скр.), 15. Званична изјава једне државе упућена другој, 16. Виолета одмила - Просјак из "Одисеје" - Град у Немачкој, 17. Ударање дланом по лицу (мн.) - Станлијев пар из старијих комедија, 18. Баскијска сепаратистичка организација - Козачки поглавица - Шаховски клуб (скр.), 19. Осећај патњу - Име глумца Гулда, 20. Старо име Етиопије - Главни град Аустрије, 21. Рудник лигнита (скр.) - Вршилац асанације - Саставни везник, 22. Пљоснати комади дрвета - Старо-римски конзул (Африканац).

УСПРАВНО:

2 СЛОВА: ВС, ДЕ, ОП, СЕ, ЦО
 3 СЛОВА: АРВ, ИНС, ЈУЛ, МОК, ОНИ, ЧИН
 4 СЛОВА: ГНОП, ДАНО, ИСАК, ОБРИ, РАБИ, СКУЛ
 5 СЛОВА: АЛАТИ, АМАРО, АНЕТА, АПОЕН, АРЕТА, АТИНА, МИШЕЛ, СКЕЛА
 6 СЛОВА: КАНАДА, САПОРО, ШЕПАРД
 7 СЛОВА: АПОТЕКА, ДИЈАЛОГ, ОТИМАТИ, СТРИКАН, ТРАГИКА
 8 СЛОВА: АРАМЕЈАЦ, БАТИНАШИ
 9 СЛОВА: АНАМАРИЈА, КУПАЛИШТЕ, ОФИРАТИ СЕ, САТИРИКОН
 10 СЛОВА: АНЕСТЕТИЦИ
 12 СЛОВА: БОНАПАРТИЗАМ, МАТУРАНТКИЊА
 14 СЛОВА: ТРАЈАНОВА ТАБЛА.

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе града Крагујевца, на основу члана 50. став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС” бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10 одлука УС, 24/11 и 121/12, 42/13-Одлука УС, 50/13 - Одлука УС, 54/13 и 98/13 Одлука УС) и Извештаја Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца - број: 060-314/14-1/02 од 1.8.2014. године оглашава

ЈАВНИ УВИД У НАЦРТ ПРВА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „ЦЕНТАР-СТАРА ВАРОШ” У КРАГУЈЕВЦУ

Јавни увид обавиће се у периоду од 15.08.2014. године, закључно са 15.09.2014. године, у просторијама Града Крагујевца, Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање (V спрат), радним данима од 8,00 до 15,00 сати.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложени план, стручна служба Одељења за просторно планирање пружиће потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења планског документа.

Примедбе на плански документ у току јавног увида могу се у писаној форми препорученом поштом упутити Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање (канцеларија 515) Трг слободе 3, 34000 Крагујевац, закључно са 15.09.2014. године до 15,00 сати.

Јавна седница Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца, одржаће се у згради Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе, Трг слободе 3 (сала 105), 23.09.2014. године у 11 часова. У току јавне седнице, сва присутна физичка и правна лица која су поднела примедбе у вези са Нацртом плана у писаном облику, могу образложити примедбе пред Комисијом за планове Скупштине града Крагујевца.

Мали огласи

СУТОМОРЕ – ИЗДАЈЕМО апартмане и собе са кухињом и купатилом. Климатизовано, обезбеђен интернет. Телефон: 064/051-03-71.

ИЗДАЈЕМ стан, поткровље, код Грошничке станице. Цена 5.000 динара/месец. Телефон: 034 329 570

ПРОДАЈЕМ котао, Зрењанинац, 20.000 калорија. Телефон: 034 329 570.

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узраси. Поправни (август). Студенти (септембар/октобар). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић. harsich@gmail.com

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 074649 на име Мариј Димитрије.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 074851 на име Васиљевић Здравко.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 069438 на име Костић Светислав.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 079080 на име Марковић Вера. **ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ** годишњу аутобуску карту број 073203, на име Миланка Петровић.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 078966, на име Продановић Томислав.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 069267, на име Душан Бабић.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 081421, на име Милошевић Јованка.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту, на име Кијановић Зоран.

СЕЋАЊЕ

Вера Минић
1996 – 2014.

Године пролазе а сећања на тебе и твој драги лик не бледе.

Брат Миломир и братанци

Дана 5. августа 2014. године, у својој 65. години преминуо је наш драги

Милован Пауновић

Сахрана је обављена 7. августа 2014. на Становљанском гробљу.

Остаће упамћен као несебичан, поштен и дубоко одан човек, одан својој породици.

Ожалошћени:
супруга Живка, син Зоран и ћерка Зорица

Последњи поздрав нашем великом пријатељу и комшији

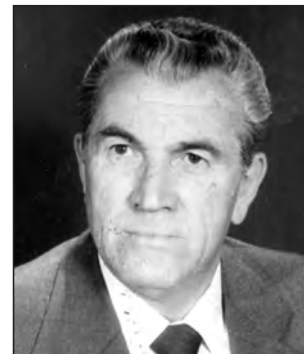

**Пауновић Миловану
Меди**

Остаћеш заувек у нашем сећању...

Породица
Милентијевић

Дана 13. августа 2014. године, прошло је двадесет две године од када није више са нама

Сретен Грбовић

С поносом и љубављу чуваћемо те вечно у нашим срцима.

Твоји
Слободанка, Биљана и Зоран
са породицом

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ „КРАГУЈЕВАЦ” ОБЈАВЉУЈЕ

О Г Л А С

О ДАВАЊУ У ЗАКУП СТАНОВА

на одређено време до 3 године

– Јована Петровића Ковача бр.5, површина 63,00 м²
– Љубе Вучковића бр.2, површина 54,05 м²

Почетна месечна цена за станове износи 289,00 дин/м².

Закупац сноси и трошкове осигурања.

Понуде се достављају у затвореној коверти са називом „Понуда за закуп стана” и то искључиво препорученом поштом на адресу ЈСП „Крагујевац”, Николе Пашића бр.2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме,
- адресу,
- број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатност,
- висина закупнине по м²
- број закупнина које се нуде унапред.

Физичко лице које се јавља на оглас за стан доставља писмену изјаву и доказ да не поседује стан на подручју града Крагујевца.

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупнину за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред.

Станови који се оглашавају користе закупци и биће усељени по њиховом иселењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, обавештава јавност да је носилац пројекта "КГ УЗОР" д.о.о., ул. Саве Ковачевића бр. 54, 34000 Крагујевац, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – пословног објекта – производња бетонских елемената – бехатон плоча III и IV фаза, чија се реализација планира на кп.бр. 1516/60 КО Крагујевац 1 (ул. Складишни центар бб), Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине – Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 14.08.2014. до 25.08.2014. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Службено лице
Драгана Мркаљ

ВИСИНСКИ СКОКОВИ

Марку и Младену по медаља у Купу

СКОКОВИМА у Пријеполу, трећим такмичењем по реду, у недељу је завршен овогодишњи Куп Србије у висинским скоковима. Победник такмичења био је Ужичанин Борко Миладиновић, док је другу позицију заузео наш суграђанин Марко Павловић. У десет најбољих пласирали су се још двојица Крагујевчана, Младен Цветковић и Горан Бојић.

У коначном пласману Миладиновић је и ове године био неприкосновен, док су две остале степенце победничког постоља заузели крагујевачки представници, Павловић и Цветковић, што је свакако велики успех.

Дан раније, петорица Крагујевчана учествовали су на такмичењу у Јајцу. Цветковић је сада био други, а у финалној серији, од чланова Клуба екстремних спортова Крагујевац, наступили су још Павловић и Бојић.

ДВА ДРУГАРА НА ПОСТОЉУ

Серија се наставља наредног викенда у Словенији. На реду су скокови у Мосту на Сочи и Каналу.

М. М.

БИЦИКЛИЗАМ

Станковић солидан у Румунији

КРАГУЈЕВАЧКИ бициклиста Марко Станковић, заузео је 24. место на међународној "Трци кроз земљу Секела", која је прошле недеље возена у Румунији.

Станковић је учествовао као члан репрезентације Србије, и један је од четворице, од осморо бициклиста, који је успео да заврши трку, на крају, са скоро пола сата закашњења за Бугарином Христовим.

С. М. С.

Разговарао Саша М. Соковић

Двадесетдеветогодишњи Крагујевчанин Милутин Стефановић, који то посебно и са поносом увек истиче, доказ је да само великом упорношћу и радом може да се дође до врхунских резултата и успеха. Ово је, по свему што је до сада урадио, његова најбоља сезона. Оборио је три државна рекорда током године, што није нимало случајно, с обзиром да већ 16 година практично не излази из стрељане.

А стрељаштвом сам почео да се бавим сасвим случајно, 1998. године. Мој комшија који је у то време радио у Застави, позвао ме је једном приликом на промоцију заставиног оружја која је била одржана у тадашњем Тржном центру Безистан. Први пут сам се тада опробао из ваздушне пушке, а већ сутрадан учладио у клуб „Чика Мата“, где сам ето и до данашњег дана - открива наш саговорник како је све почело.

Ето, толико времена чекали сте управо на овакве резултате. Да ли се слажете ако кажемо да је ово ваша најбоља сезона?

- Да, свакако. Дуго чекам овакву прилику у репрезентацији Србије, готово један и по олимпијски циклус и посебно ми је драго што сам на свом првом великом такмичењу, на Светском купу у Форт Бенингу у САД, крајем јануара, оправдао поверење репрезентације и помогао се сребрне медаље.

Година је, дакле, за мене, почела готово идеално.

Потврда тога уследила је не другом Светском купу у Словенији, у Марибору, где се освојили бронзано одличје?

- То је потврда не само мени већ и другима, да успех из Форт Бенинга није био случајан, да ја то заиста могу, а што се самог резултата тиче, довољна ми је сатисфакција та, што сам постао директни учесник завршице финала Светског купа, који је на програму у октобру, у Азербејџану.

Свакако, важна провера за је, ако не и значајнија од финала Светског купа, Светско првенство у Гранади, у Шпанији у септембру?

- Сада су интензивне припреме управо за то такмичење, где на ватрену линију излазим 8. септембра.

ИНТЕРВЈУ: МИЛУТИН СТЕФАНОВИЋ,

Крагујевчанин о

Почетком године, освајањем сребрне медаље на Светском купу у Америци, знао сам да је коначно дошло моје време. То сам доказао на многим међународним и домаћим такмичењима, а врхунац ове сезоне очекује ме на Светском првенству у Шпанији, почетком септембра - каже тренер и такмичар Стрељачке дружине „Чика Мата“

Радује ме чињеница и што сам на турниру који носи назив „Хуан Карлос“ у истом граду, недавно остварио висок резултат од 628 кругова у дисциплини ваздушна пушка, што би, по неким мерилима ове сезоне, требало да ми гарантује улазак у финале Светског првенства, а онда, уз мало среће, ко зна.

Свако такмичење је, ипак, прича за себе. Тачно је да имам добар континитет резултата, па се надам да ћу то све и оправдати.

Кажете да сте једну и по олимпијаду, што се наступа на такмичењима тиче, пропустили. Значи ли то да следећу у Бразилу 2016. године нећете?

- Могу да кажем да тек сада имам

слику себе у глави као олимпијца. То је последица тога што сам успео да остварим свој циљ, место у репрезентацији, које сам заслужио искључиво радом и резултатима. Имам и потребну дозу самопоуздања и мислим да ће ме то одвести до сна сваког спортисте, олимпијске медаље.

Добре резултате остварили сте ове године и на домаћој сцени.

- Па, како се узме. И нисам баш. Имао сам пех на државном првенству, где нисам успео да одбраним титулу у гађању ваздушном пушком, коју сам освајао последње две године. Било је то такмичење непосредно после мог успеха на Светском купу у САД, а очигледно је да сам био засићен том сребрном медаљом, па је изостао мотив, тако да не да нисам одбранио титулу, него нисам дошао ни до једне медаље, био сам тек четврти.

Ипак, много више успеха имао сам у дисциплини МК пушка, тростав, три пута 40 метака, где сам са 1.165 кругова остварио свој најбољи резултат и тако освојио сребрну медаљу на Гран прију у Новом Саду,

Спортска породица

Стефановићи су сшара крагујевачка породица, у нека времена и веома имућна, али чувена и по спортистким члановима који су дали свој допринос на различитим начине.

- Ево, на пример, мој гедга Танасије, био је одличан јолман. Бранио је за Раднички у периоду од 1958. до 1964. године.

Пролашаван је и за спортисту Шумадије у њом периоду. А сшара Ана била је одбојкашица, прича Милутинов Стефановић, који ће се њоловином децембра остварити и у улози шаше.

ФУДБАЛ

СПАРТАК - РАДНИЧКИ 1923 1:0

Нема игре, нема резултата

СТАРТ Суперлиге фудбалери Радничког обележили су неуспехом. Јесте да су кренули у мисију "бод или три", али према приказаној игри и минималан пораз против Спартака у Суботици (0:1) на крају је "добар исход".

Реално, што је по окончању утакмице утврдио и тренер Беквалац, Раднички тренутно има "танак" тим, како рече стратег Крагујевчана, испод квалитета неопходног за елитни ранг такмичења. Резултат тога је више него бледа партија на премијери, где готово да "црвени" нису напали гол домаћина. Још да им није било Трифуновића на голу, право стање ствари на терену било би и резултатски очигледно.

На све то, надовезале су се повреде Бубање и Куђоа у првом полувремену, што је додатно ути-

СУБОТИЦА - Стадион: градски. Гледалаца: Око 1.000. Судија: Дејан Филиповић (Београд). Стрелац: Балабановић у 74. минути. Жути картиони: Радовић, Торбица (Спартак), Виговић (Раднички 1923).

СПАРТАК: Јаношевић, Пластић, Ковачевић, Торбица (од 90. Јочић), Балабановић, Милошевић, Милић (од 70. Илић) Анђонић, Фаркаш, Радовић, Јондић (од 62. Лукић).

РАДНИЧКИ 1923: Трифуновић, Терзић, Бубања (од 29. Виговић), Росић, Николић, Видић, Н. Ковачевић, Куђоа (од 40. Чонка), Кељевић (од 75. Кривокапић), Илић, Стојановић.

цало на спровођење замисли стручног штаба гостију, који је могао само немо да посматра неуиграност и немоћ својих изабраника. На клупи адекватних замена није било, повређена појачања Јашић и Ковачевић нису били на списку.

И поред свега, у првом полувремену наш тим издржао је притисак ривала. Одбранио је своју мрежу у неколико опасних налета, најпре захваљујући прибраном Трифуновићу, и чак преко новације, позајмљеног млађаног нападача новосадске Војводине, Георгија Илића, могао до поготка. Али, није, те се на одмор отишло са почетним скором.

Срећом, те ни Суботичани нису састав за превелики респект, па се до 74. минута играло мање-више на средини терена, уз повремене

неуспеле покушаје пре свега домаћина. А онда, корнер. Изводи га Торбица, после чега Балабановић, из скока, главом доводи свој

Ново коло, нова срећа

Остали резултати 1. кола: Црвена звезда - Раднички (Н) 2:0, Јагодина - Младоси 1:1, Напредак - Чукарички 0:2, Нови Пазар - Раг 1:0, Борац - Доњи Срем 2:0, Вождовац - Партизан 1:3, Војводина - ОФК Београд 3:0.

Парови 2. кола: Раднички 1923 - Напредак, Раг - Борац, Доњи Срем - Вождовац, Младоси - Војводина, Раднички (Н) - Партизан, Чукарички - Нови Пазар, Црвена звезда - Јагодина, ОФК Београд - Спартак.

Фото: /kradnicki.com

МАКАР БРОЈНО СТАЊЕ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈЕ

ПОЈАЧАЊА "НАДИРУ"

Из квантитета до квалитета

ПРЕД дуел у Суботици, Раднички 1923 представио је нових девет фудбалера на које ће тренер Беквалац рачунати у овој сезони. А с обзиром да је Радничком уклинута забрана регистрације играча, то значи да ће: Борислав Терзић, Стефан Андрић, Немања Видић, Драган Миловановић, Марко Ђорђевић, Бранислав Чонка, Александар Кељевић, Стеван Живковић и Георгије Илић, моћи већ од ове суботе да конкуришу за први тим.

Ради се углавном о млађим, или старијим али слабије афирмисаним играчима. Најстарији је штопер Ђорђевић (31), играч и са интернационалним искуством у Казахстану. Три године млађи је нападач Миловановић, некада већ фудбалер Радничког, који се лепо "прошетао" по српским клубовима, а једно време чак провео у Киргизији. Двдесетпетогодишњаци су везни играчи: Видић (Земун,

Јавор, Нова Горица), Чонка (Банат, Јавор, Инђија, Рудар Велење), Крагујевчанин Кељевић (Шумадија, Јавор, Смедерево) и Живковић (Раднички Бигбул, Бежанија, Напредак). Терзић има 22 године, десни је бек, а до сада је био члан Земуна, Доњег Срема и грузијског Зестафонија. Најмлађи су Георгије Илић (19), нападач новосадске Војводине, пристигао на шестомесечну позајмицу и још један везњак Андрић (18), рођени Милановчанин, прекомандован из омладинског погона.

В. У. К.

Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

Д главе до пете

где је од мене био бољи само одлични Мађар Шиди.

Интересантно је да сте истовремено и тренер у клубу. Како постижете да избаците једну тако талентовану групу деце, а опет, са друге стране, да постижете резултате, незапамћене у каријери?

- То је, заиста, једна несвакидашња ситуација. Мислим да је реткост, чак мислим и да смо једини клуб у Србији, у коме је такмичар истовремено и тренер.

Реално гледајући, неко би рекао

да једна страна ту негде губи. Али, није тако. Могу само да кажем, да докле год постижемо врхунске резултате на међународном нивоу, у свим селекцијама, ми ћемо са таквим тимским амбијентом наставити.

Заиста, чињеница је да имате стварно одличну плејаду младих стрелца.

- Наши највећи потенцијали су Стеван Јовановић, који је ове године остварио најбољи јуниорски резултат на Европском првенству у Москви, пето место, затим Милош Јовановић, па Невена Армуш, а одмах уз њих још су Теодора Вукојевић, Лазар Вукојевић, Марко Ивановић, Душан Димитријевић...

Крагујевац од скоро има и своју нову стрељану, нешто што су стрелци овог града одавно прижељкивали, деценијама, али и што је одавно било потребно урадити за клуб који доноси гомили признања Крагујевцу већ више од стотину година.

- После, заиста, деценија таворења, незаслуженог, јер смо константно остваривали сјајне резултате, добили смо објект који данас у потпуности задовољава све наше критеријуме, како за тренинге тако и за такмичења. То су, сада, заиста идеални услови у којима се припремамо за најважнија домаћа и међународна такмичења. Постали смо прави стрељачки центар у региону, па и шире, и једина смо стрељана, због чињенице да је реч о затвореном објекту, где може да се тренира и зими и лети, што је заиста привилегија.

Отуда и сјајни резултати, али и велико интересовање за тренинге репрезентације Србије, која је већ боравила у Крагујевцу у пар наврата, али и других националних тимова и екипа из окружења.

Када кажемо стрељаштво у Крагујевцу, за многе је и данас прва асоцијација Стеван Плетикосић,

А ЗА ПРВЕНСТВО СВЕТА

Репрезентативна четворка

Од 6. до 22. септембра, на Светском првенству шпанској Гранади, у експедицији од 24 српска стрелца налазиће се и четворорица Крагујевчана - сениори Стеван Плетикосић и Милутић Стефановић, те јуниори Стеван Јовановић и Милош Ивановић.

освајач сребрног олимпијског одлића из Барселоне 1992. године. Било је у пар наврата прича о вашем међусобном односу, неки су то покушали да ставе у неки други контекст... Каква је, заправо, сарадња вас двојице у клубу?

- Моја сарадња са Стеваном Плетикосићем, који је, пре свега, када сам почињао да се бавим овим спортом, био мој идол, управо је изванредна. Поред тога што смо одлични пријатељи, имамо још бољу сарадњу у тренажном процесу, јер мислим да је његово искуство непроцењиво, а његов степен професионализма заиста на веома високом нивоу.

Он је прави пример како човек упорним радом може да дође до врхунских резултата. Својим приступом стрељаштву, као спорту, коме је подредио читав живот, као и ја сада, умногоме је позитивно утицао на мене и има велике заслуге за све оно што сам постигао до сада.

Када све саберете и одузмете, шта бисте могли да закључите, да кроз неку оцену дате печат спорту у коме сте већ толико година?

- Знате, стрељаштво је мој живот. Бавећи се овим спортом имао сам прилику да пропутујем готово читавим светом. Стекао сам много пријатеља који су ми и данас највећа подршка, и што је такође важно, прошао сам као стрелац све сфере свог живота.

Желим да кажем, на крају, једну веома битну ствар. Видите, спорт је данас у Србији ретко чиста, неискварена професија. Бити спортиста данас у једној оваквој земљи, упркос многим ружним стварима, заиста је привилегија.

ВАТЕРПОЛО

Месец и по до Лиге шампиона

ЖРЕБ прве рунде квалификација за Лигу шампиона, актуелног вицепрвака Европе, крагујевачки Раднички Кон Тики, сместио је у групу где се још налазе и: Посилипо (Италија), Спартак Волгоград (Русија), Лигамуш (Грузија), ОСЦ (Мађарска) и Марсељ (Француска).

Домаћин турнира биће Марсељ, од 26. до 28. септембра, а четири првопласирана тима настављају такмичење даље, кроз још два елиминациона круга до наступа у Лиги шампиона.

В. У. К.

Фото: kragujicki.rs

лих, велико интересовање показује шпански Естудијантес.

С друге стране, клуб се о статусним питањима још увек не оглашава, а сходно томе, о било каквим кадровским питањима, мисли се на доласке у клуб, илузорно је говорити. Време пролази, други су кренули са припремама, а из Крагујевца тајац. Последњи рок за почетак озбиљног рада је прошао почетком августа.

Млађан најунио Русе

СЕНЗАЦИЈИ на почетку квалификација за Првенство Европе у групи „Г“ у највећој мери „кумовао“ је играч крагујевачког Радничког, иначе репрезентативац Швајцарске, Душан Млађан.

Његов тим савладао је руску репрезентацију резултатом 79:77, а Млађан је постигао 24 поена, имао две асистенције и три скока.

М. М.

НА ЕВРОПСКОМ

Изборен опстанак

МЛАДЕ кошаркашице Србије, у чијим редовима игра и Крагујевчанка Невена Наумчев, успеле су да изборе опстанак у европској елитној дивизији. Истина, освојиле су тек 11. место, савладавши вршњакиње из Словачке са 65:63.

Српкиње су оствариле биланс од пет победа и четири пораза, с тим што су на самом почетку изгубиле три утакмице, што је пресудно утицало на коначни пласман.

С. М. С.

КОШАРКА

У КК РАДНИЧКИ

Осипање

КАКО се могло очекивати, брод који тоне сви напуштају што је брже могуће. Тако је протекле седмице Кошаркашки клуб Раднички остао без још двојице својих играча.

Марко Бркић, коме је додуше истекао уговор, нашао је ухлебљење у другом јадранском лигашу, екипи мађарског Солнока. Његовим примером, али на другу дестинацију, пошао је Никола Јевтовић, који у протеклој сезони није на прави начин искористио минималне шансе на паркету. Његов нови избор је ваљевски Металац, екипа која и ове године има високе циљеве у Кошаркашкој лиги Србије.

Још један играч коме је истекао уговор има солидне понуде из иностранства. Реч је о капитену и репрезентативцу Србије Стефану Бирчевићу, за кога, између оста-

ОДБОЈКА

КК РАДНИЧКИ

Арбитража против Радничког

ДВОЈИЦА играча крагујевачког суперлигаша, који су због раскида уговора били на арбитражи у Одбојкашком савезу Србије, добили су исписнице и променили средину. Тако је сада средњи блокер Александар Благојевић нови члан новосадске Војводине, а техничар Игор Јовановић Црвене звезде из Београда.

Тиме се цифра одлазака из клуба попела на пет, док је пристигао само један играч. Ради се о техничару, бившем играчу пожаревачког Младог радника и Бердапа из Кладова, Вукашину Рајковићу.

Иначе, тренутно расположиви погон екипе отпочео је са припремама у Крагујевцу 4. августа, а у наредном периоду, како из Радничког најављују, очекује се још принова.

ЖОК КРАГУЈ

Пуна плућа

ОДБОЈКАШИЦЕ овдашњег суперлигаша, екипе Крагуја, налазе се на Копаонику, где „хватају залет“ за прву сезону у елитном рангу у својој краткој историји.

Ради се на физичким припремама и вежбама снаге, а боравак ће трајати 10 дана. Почетком наредне седмице следи повратак у Крагујевац, кратак одмор, па старт рада са лоптом.

М. М.

ФИЛИП КОСТИЋ У ШТУТГАРТУ

Мрс и за црвене

НЕКАДА ведета крагујевачког суперлигаша, изданак његове омладинске школе, левокрилни нападач Филип Костић (21), после двогодишње одисеје у холандском Гронингену, постао је нови члан Штутгарта.

Од Костићевог напретка, односно новог трансфера, вајду би требало да види и сиромашан буџет ФК Раднички 1923, коме према прописима УЕФА следује пет одсто од трансфера, тачније 250.000 евра.

В. У. К.

КУП ГРАДА

Играна премијера

ДВЕ недеље уочи почетка лигашког такмичења, клубови на територији Крагујевца одиграли су утакмице првог кола Купа Србије. Учествовале су екипе из градских лига, а резултати су:

Шумадија 1934 - Маршић 0:3, Сушица - Ботуње 6:2, Слога (Д) - Слобода (Г) 5:2, Младост Теферич - Јединство 6:7 (пенали), Виногради ДБ - Младост 5:0, Застава - Слога (Л) 0:2, Кошутњак - Будућност 4:2, Србија - Арсенал 1:3, Азбест - Шумадија 3:4, Јадран - Багремар 4:1, Корићани - Сељак (Ц) 3:2, Кутлово - Жежељ 4:0, Гава - Шумарице 2008 2:1, Сељак (МП) - 21. октобар 6:2, Колонија - Кременац 2:0, Хајдук - Борац (Д) 5:6 (пенали), Дивостин - Ђурице-лац 3:0 (п.ф.). Слобода је била Велика Сугубина.

Утакмице другог кола "иду" за викенд.

М. М.

ФСГКГ

Седмодневно одлагање

ИАКО је првобитно најављено да ће се утакмице првог кола градских лига Крагујевца одиграти викенда 15/16. августа, Градски савез померио је термин почетка, а све због најмасовнијег фудбалског такмичења.

Тако ће се премијера у Првој и Другој градској лиги догодити са седам дана одлагања, дакле 22. и 23. овог месеца.

М. М.

тим у вођство. Одмах је реаговао Беквалац, убацио Кривокапића у игру, али сем покушаја Видића, озбиљнијих прилика није било за "црвене". На другој страни, до истека 90. минута мало је недостајало Илићу да удвостручи предност, али се опет испречило Трифунновић.

Шта је било, било је - ваља гледати напред, а то је за Раднички суботња утакмица са Напретком. Ни Крушевљани се на премијери нису нешто показали, изгубили су код куће од Чукаричког са 2:0, а на "Чика Дачи", од 17.30 сати, имају прилику да то понове.

В. У. К.

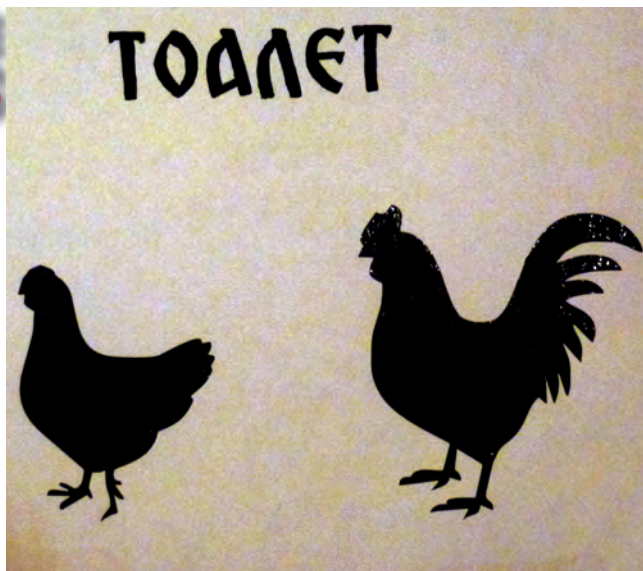
СУПЕР ЛИГА - Ж

Стартовале поразом

ФУДБАЛЕРКЕ крагујевачког Тријумфа, поразом су започеле нову суперлигашку сезону за даме. Оне су прошле недеље, у оквиру првог кола, поражене у Новом Саду од новајлије у овом рангу такмичења, екипе Војводине, резултатом 3:1.

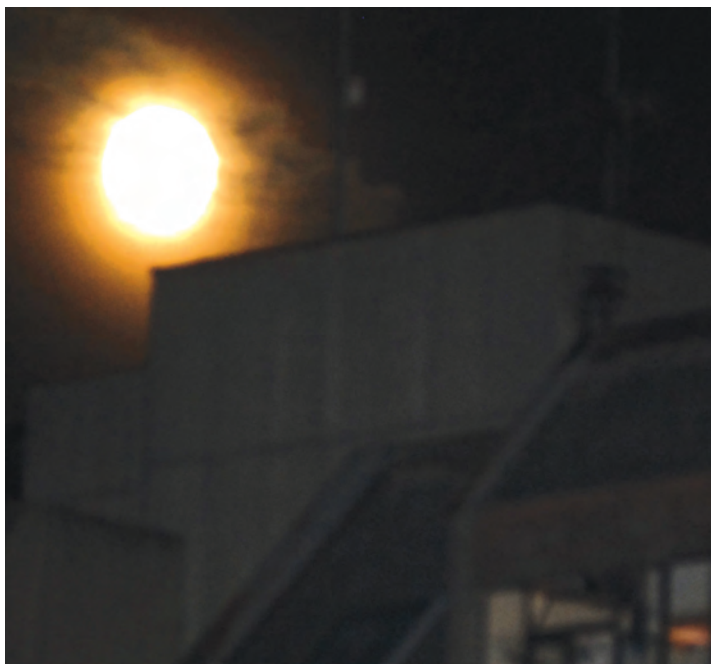
Све се издешавало у првих 45 минута игре. Новосађанке су повеле у осмом минуту, у 27. је било 2:0, а само пет минута касније домаће фудбалерке су искористиле и једанаестерац за убедљиво вођство. Крагујевчанке су у 35. минуту преко Стефановићеве смаиле на 3:1, а у самом финишу првог дела сусрета искључена је једна играчица Војводине због

Милош Игњатовић

Да не буде забуне на улазу - ко је кока, а ко певац

Штап, мотика и батара за држање равнотеже

Кад је пун, Месећ личи на Сунце

Док спасилац одмара, младе даме користе позицију за сунчање

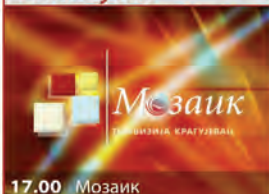
Ако је у ладовини, лежај је идеалан

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 14. до 20. августа

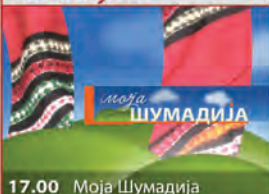
Четвртак 14. август

17.00	Мозаик
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Комунални сервис р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Вино и виноградарство р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима р.
17.00	Мозаик
18.00	Серија □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	МОСТ БГ-ПР
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима р.
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

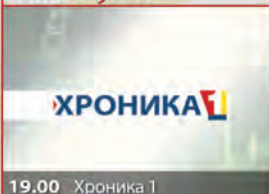
Петак 15. август

17.00	Моја Шумадија
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	АБС шоу р.
13.05	Музички програм
14.00	МОСТ БГ-ПР р.
15.00	Цртани филм
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Серија р. □
17.00	Моја Шумадија
18.00	Серија □
18.45	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Здрављи живот
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Мегафон Music
00.00	Вести
00.35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

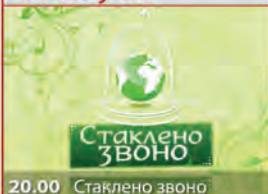
Субота 16. август

19.00	Хроника 1
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
10.00	Мегафон Music
11.00	Путујуће приче р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Ђавоља кичма
18.00	Здрављи живот
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Илузиониста
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	РИХОТ
00.00	Вести
01.15	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

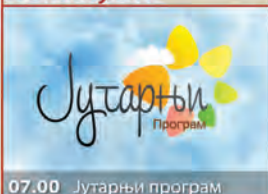
Недеља 17. август

20.00	Стаклено звоно
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Све о животињама р.
10.00	Документарни програм
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг
13.00	Агрордневник
13.30	Кућица у цвећу
14.00	Документарни програм
15.00	Споратска галаксија
16.00	Вести
16.05	Алберт
18.00	Путујуће приче
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Све о животињама
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	Trenk 1.deo
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

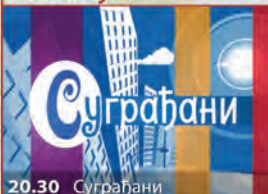
Понедељак 18. август

07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Shopping avantura р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
17.00	Мозаик
18.00	Серија □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Раднички-Напредак
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Нокаут
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак 19. август

20.30	Суграђани
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Агрордневник р.
13.00	Музички програм
14.00	Фудбал: Раднички-Напредак
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Серија □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Здравље је лек
20.30	Суграђани
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Документарни програм
00.00	Вести
00.35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда 20. август

20.00	Комунални сервис
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Здравље је лек р.
14.30	Суграђани р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Fashion files р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Серија □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Вино и виноградарство
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ